

POROČEVALEC

DRŽAVNEGA SVETA REPUBLIKE SLOVENIJE

Ljubljana, november - december 2012

letnik IXX

št. 46

Zahteva za parlamentarno preiskavo za ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij

- zaradi suma vpletenosti v dodeljevanje t. i. slabih posojil bank oziroma kreditnih institucij v pretežni državni lasti (kreditne institucije znotraj NLB Skupine in NKBM d.d.) oziroma zaradi suma, da so zlorabili svoj politični vpliv, da so bila t. i. slaba posojila dodeljena ali pa so bila dodeljena z njihovo vednostjo in za ugotavljanje politične odgovornosti za opustitev dolžne skrbnosti pri upravljanju s kapitalskimi naložbami Republike Slovenije v NLB Skupini in NKBM d.d. in nadzoru nad njunim poslovanjem

Mnenja Državnega sveta

- Predlog zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014 (ZIPRS1314) - nujni postopek, EPA 694-VI
- Obdobno poročilo 2011/2012 Komisije za preprečevanje korupcije
- Mnenje k poročilu Banke Slovenije o stanju v slovenskem bančnem sistemu

Sklepi Državnega sveta

- Sklepi na podlagi seznanitve s problematiko slovenske konjereje
- Poročilo o delu Državnega sveta za leto 2012
- Zaključki 21. mednarodne konference Jedrska energija za novo Evropo

Mnenja in poročila interesnih skupin in komisij Državnega sveta

- Mnenje Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1B) - skrajšani postopek
- Mnenje Komisije za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (ZIKS-1E) – skrajšani postopek
- Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive Sveta 1999/37/ES o dokumentih za registracijo vozil
- Stališče Interesne skupine negospodarskih dejavnosti k Predlogu Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014 (ZIPRS1314) – nujni postopek
- Mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD-A) – druga obravnava
- Mnenje Komisije za državno ureditev k Predlogu zakona o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol) – druga obravnava
- Mnenje Komisije za državno ureditev k Predlogu zakona o organiziranosti in delu v policiji (ZODPol) – druga obravnava
- Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališč Republike Slovenije za zaključek pogajanj o večletnem finančnem okviru EU 2014-2020
- Mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o davku na bilančno vsoto bank (ZDBVB-A) – skrajšani postopek

- Mnenje Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o spremembah Zakona o ukrepih za odpravo posledic določenih zemeljskih plazov večjega obsega iz let 2000 in 2001 (ZUOPZP-B) - skrajšani postopek
- Mnenje Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o spremembi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt-C) – skrajšani postopek
- Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o in vitro diagnostičnih medicinskih pripomočkih
- Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o medicinskih pripomočkih in spremembi Direktive 2001/83/ES, Uredbe /ES) št. 178/2002 in Uredbe (ES) št. 1223/2009
- Mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Javnem jamstvenem in preživitinskem skladu Republike Slovenije (ZJSRS-F) – skrajšani postopek
- Mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o davku na finančne storitve (ZDFS) - druga obravnava
- Mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2L) - druga obravnava
- Mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2I) - druga obravnava
- Poročilo Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Problematiki nadaljnega delovanja Hiše hospice
- Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve na k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzajemnem priznavanju zaščitnih ukrepov v civilnih zadevah – spremenjeni predlog besedila
- Mnenje Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport k Predlogu zakona o elektronskih komunikacijah (ZEKom-1) – druga obravnava
- Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu zakona o ratifikaciji Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Bolgarije o izmenjavi in medsebojnem varovanju tajnih podatkov (BBGIMVTP)
- Mnenje Komisije za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zagotavljanju pogojev za opravljanje funkcije predsednika republike (ZZPOFPR-A) – skrajšani postopek
- Mnenje Komisije za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o ustavnem sodišču (ZUstS-B) – skrajšani postopek
- Mnenje Komisije za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varuhu človekovih pravic (ZVarCP-A) – skrajšani postopek
- Mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trošarinah (ZTro-1M) – skrajšani postopek
- Mnenje Komisije Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport k Predlogu zakona o dopolnitvah Zakona o šolski prehrani (ZŠolPre-A) – skrajšani postopek

Zahteva za parlamentarno preiskavo za ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij

Zahteva za parlamentarno preiskavo za ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij zaradi suma vpletenosti v dodeljevanje t. i. slabih posojil bank oziroma kreditnih institucij v pretežni državni lasti (kreditne institucije znotraj NLB Skupine in NKBM d.d.) oziroma zaradi suma, da so zlorabili svoj politični vpliv, da so bila t. i. slaba posojila dodeljena ali pa so bila dodeljena z njihovo vednostjo in za ugotavljanje politične odgovornosti za opustitev dolžne skrbnosti pri upravljanju s kapitalskimi naložbami Republike Slovenije v NLB Skupini in NKBM d.d. in nadzoru nad njunim poslovanjem

Državni svet Republike Slovenije je na 50. seji 23. 11. 2012, na podlagi pete alineje prvega odstavka 97. Člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06) sprejel zahtevo, da naj Državni zbor Republike Slovenije v skladu s 93. členom Ustave Republike Slovenije, 1. členom Zakona o parlamentarni preiskavi (Uradni list RS, št. 63/93, 63/94-KZ (70/1994 popr.) in 55/11 Odl.US) in 1. členom Poslovnika o parlamentarni preiskavi (Uradni list RS, št. 63/93, 33/03 in 55/11- Odl.US) odredi parlamentarno preiskavo za ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij zaradi suma vpletenosti v dodeljevanje t. i. slabih posojil bank oziroma kreditnih institucij v pretežni državni lasti (kreditne institucije znotraj NLB Skupine in NKBM d.d.) oziroma zaradi suma, da so zlorabili svoj politični vpliv, da so bila t. i. slaba posojila dodeljena ali pa so bila dodeljena z njihovo vednostjo in za ugotavljanje politične odgovornosti za opustitev dolžne skrbnosti pri upravljanju s kapitalskimi naložbami Republike Slovenije v NLB Skupini in NKBM d.d. in nadzoru nad njunim poslovanjem.

Z A H T E V A

za parlamentarno preiskavo za ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij zaradi suma vpletenosti v dodeljevanje t. i. slabih posojil bank oziroma kreditnih institucij v pretežni državni lasti (kreditne institucije znotraj NLB Skupine in NKBM d.d.) oziroma zaradi suma, da so zlorabili svoj politični vpliv, da so bila t. i. slaba posojila dodeljena ali pa so bila dodeljena z njihovo vednostjo in za ugotavljanje politične odgovornosti za opustitev dolžne skrbnosti pri upravljanju s kapitalskimi naložbami Republike Slovenije v NLB Skupini in NKBM d.d. in nadzoru nad njunim poslovanjem.

Obrazložitev:

Namen parlamentarne preiskave je:

- ugotoviti in razjasniti vsa dejstva in okoliščine ter ocenitev dejanskega stanja dodeljevanja t. i. slabih posojil v bankah oziroma kreditnih institucijah v pretežni državni lasti - kreditne institucije znotraj NLB skupine in NKBM d.d.;
- ugotoviti politično odgovornost nosilcev javnih funkcij zaradi suma, da so bili vpleteni v dodeljevanje t. i. slabih posojil bank oziroma kreditnih institucij v pretežni državni lasti (kreditne institucije znotraj NLB Skupine in NKBM d. d) oziroma zaradi suma, da so zlorabili svoj politični vpliv, da so bila t. i. slaba posojila dodeljena ali pa so bila dodeljena z njihovo vednostjo;
- ugotoviti, ali je šlo tudi za politične dogovore in kdo od nosilcev javnih funkcij in v kakšni vlogi ter s kakšnim interesom in s čigavo vednostjo naj bi bil domnevno vpleten v dodeljevanje t. i. slabih posojil;
- ugotoviti, kdo od nosilcev javnih funkcij je politično odgovoren zaradi domnevne opustitve dolžne poklicne skrbnosti pri upravljanju s kapitalskimi naložbami Republike Slovenije v NLB Skupini in NKBM d.d. oziroma ugotoviti, zakaj Vlada Republike Slovenije kot lastnik oziroma njeni predstavniki v nadzornih organih niso (pravočasno) ukrepali in so dopuščali takšno poslovno politiko.

Parlamentarna preiskava je javnega pomena oziroma je v javnem interesu:

Preiskava je v javnem interesu, saj je stanje v bančnem sektorju v Sloveniji slabo, in sicer

predvsem v največjih bankah v pretežni državni lasti. Finančna in gospodarska kriza, ki traja že od leta 2008, se namreč vse bolj kaže v slabšem poslovanju bank in kakovosti njihovega kreditnega portfelja oz. naraščanju obsega t. i. slabih posojil.

Kreditne institucije v bančnem sektorju so poslovno leto 2011 zaključile z izgubo in danes kaže, da bo izguba v letu 2012 še višja. Na poslabšanje poslovanja vplivata tudi naraščanje slabih terjatev in razvrednotenje premoženja, prejetega v zavarovanje posojil oziroma t. i. slabih posojil.

Kljub zagotavljanju likvidnostnih sredstev in dokapitalizacij bank se razmere v letu 2012, kot že omenjeno, še poslabšujejo. Slabo stanje v bančnem sistemu omejuje dostop podjetij do sredstev za ohranjanje konkurenčnosti, rast in razvoj, vpliva pa tudi na nižjo gospodarsko rast, kot bi jo lahko dosegli.

Zato se je Slovenija že drugič po osamosvojitvi znašla v položaju, ko je potrebna sanacija bank, ki bo, kot vse kaže, precej dražja od tiste v 90-tih letih prejšnjega stoletja. Po podatkih Banke Slovenije je obseg slabih posojil v bančnem sektorju konec leta 2011 znašal 5,5 milijarde evrov, v letošnjem letu pa je že presegel 6 milijard evrov in še narašča glede na trend poslabševanja bančnih portfeljev. To pomeni, da se bo do konca letošnjega leta obseg slabih terjatev še povečal. Pri tem imajo največji delež slabih posojil v svojem kreditnem portfelju domače banke oz. največje slovenske banke v pretežni državni lasti.

Za sanacijo bančnega sistema je Vlada predlagala, vladajoča koalicija pa v Državnem zboru sprejela Zakon o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank (v nadaljevanju: ZUKN), ki določa naslednje ukrepe za krepitev stabilnosti bank:

- odkup oziroma odplačni prevzem premoženja banke in upravljanje tega premoženja v Družbi za upravljanje terjatev bank;
- poročta države za krepitev stabilnosti bank, in sicer za prevzete obveznosti in za obveznosti namenske družbe, ki so prevzele tveganja bank, ki so jih ustanovile;
- povečanje osnovnega kapitala bank;
- ukrepi za zagotavljanje potrebne likvidnosti bank v skrajni sili.

Za financiranje vseh ukrepov so predvideni tudi proračunski viri. Pogoje za odkup oziroma odplačni prevzem premoženja banke bo določila Vlada z uredbo, pri čemer Vlada ocenjuje, da takega premoženja ne bo več kot za 3 milijarde oz. manj kot 4 milijarde evrov, kar se bo financiralo z izdajo obveznic s poročtvom Republike Slovenije. Poleg tega Vlada ocenjuje, da vrednost dokapitalizacij ne bo presegla 1 milijarde evrov.

Vlada se je kljub precejšnji kritiki zainteresirane in dela strokovne javnosti ter ostalih deležnikov (Banka Slovenije, Združenje bank Slovenije,...) odločila, da bo bančni sistem reševala s t. i. slabo banko.

Vlada je vseskozi ob obravnavi Predloga zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank zatrjevala, da naj bi zakon omogočil tudi ugotavljanje odgovornosti, kdo je kriv za slaba posojila. ZUKN namreč določa, da so člani upravnega odbora posebne družbe, ki bo upravljala s terjatvami bank, dolžni vsak sum kaznivega ravnanja članov organov vodenja in članov organov nadzora bank ter organov nadziranja bank, s katerim se seznanijo v zvezi z opravljanjem svoje zaposlitve, predvsem ob pregledovanju kreditnih map, takoj na ustrezen način naznaniti pristojnim organom. Poleg tega zakon z namenom, da se ugotovi odgovornost za nastanek slabih posojil določa daljše zastaralne roke kaznivih dejanj in odškodninske odgovornosti posloводства in članov nadzornih svetov bank v zvezi z opravljanjem njihovih funkcij v bankah. Zaposlenim v posebni družbi za upravljanje terjatev bank nalaga dolžnost seznanitve pristojnih organov s sumom storitve kaznivega ravnanja članov uprav in članov nadzornih svetov bank. V kolikor ne ravnajo skladno s to dolžnostjo, se to obravnava kot pomoč storilcu kaznivega dejanja.

Zagotovo je del slabih posojil mogoče pripisati finančni in gospodarski krizi, ni pa moč omenjenim razlogom pripisati vseh. V času visoke kreditne aktivnosti so banke upravljanju tveganj posvečale

premalo pozornosti in niso financirale projektov izključno na osnovi ekonomske upravičenosti. Zato naj se ugotovi odgovornost uprav bank glede časa in načina ukrepanja v zvezi s slabimi posojili. Posebej je treba ugotoviti tudi, kaj so v konkretnih zadevah počeli nadzorni organi bank oziroma ali so vedeli za taka slaba posojila in jih celo odobraval.

Opozoriti je treba, da bi bilo poleg tega treba ugotavljati tudi politično odgovornost. Lastniška struktura bank zahteva, da država prevzame odgovornost za javno oz. državno premoženje, ki ga predstavljajo lastniški deleži v bankah v pretežni državni lasti. Država mora ravnati kot aktivna upravljavka državnega premoženja, kar pomeni, da ima dolžnost, da s temi strateškimi naložbami upravlja v smeri ohranjanja in povečevanja vrednosti državne lastnine, to pa pomeni, da mora od bank zahtevati boljše obvladovanje tveganj pri kreditni aktivnosti. To so minimalne zahteve za zaščito javnega premoženja in denarja davkoplačevalcev in sodijo k odgovornosti oblasti. Še posebej zato, ker je treba odkriti tudi navezave med politiki, bančniki, menedžerji in lastniki v gospodarstvu, torej navezave, o katerih se javno tudi govori. Ugotavljati je treba torej tudi politično odgovornost za to, da so banke odobraval oz. podeljevale t. i. tajkunska in podobna slaba posojila s slabimi zavarovanji ali popolnoma brez zavarovanj.

Subjektivna, torej osebna odgovornost tistih, ki so ta dejanja v bankah zakrivali, je stvar postopkov organov odkrivanja in pregona, teža in vrsta kršitev pa nedvoumno zahtevata tudi politično in objektivno odgovornost nosilcev javnih funkcij, ki so jim bila ta dejanja bodisi v interesu, bodisi bi jih morali preprečevati.

V prejšnjem mandatu Državnega zbora je bila na 6. seji 25. 5. 2009 odrejena parlamentarna preiskava za ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij zaradi suma, da so bili vpleteni v financiranje spornih menedžerskih prevzemov gospodarskih družb Istrabenz, holdinška družba, d.d. in Pivovarna Laško d.d. s strani bank oziroma kreditnih institucij v pretežni državni lasti (kreditne institucije znotraj NLB Skupine in NKBM d. d), in sicer tako, da naj bi zlorabili svoj politični vpliv za dodeljevanje posojil članom poslovnih organov navedenih gospodarskih družb in z njimi povezanih pravnih in fizičnih oseb (t. i. slamnatih podjetij, finančnih holdingov, ipd.) za odkup večinskega ali pretežnega deleža gospodarske družbe, ki so jo vodili oziroma jo vodijo in za ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij zaradi domnevno pomanjkljive oziroma neustrezne zakonodaje s področja prevzemov, ki je dopuščala omenjene sporne menedžerske prevzeme. Namen parlamentarne preiskave je bil:

- pojasniti in razjasniti vsa dejstva in okoliščine ter ocenitev dejanskega stanja financiranja spornih menedžerskih prevzemov gospodarskih družb Istrabenz, holdinška družba, d.d. in Pivovarna Laško d.d. s strani bank oziroma kreditnih institucij v pretežni državni lasti;
- ugotoviti, zakaj predstavniki Vlade oziroma Republike Slovenije kot lastnika v nadzornih organih teh bank oziroma kreditnih institucijah, ki so ali pa še vedno delujejo v nadzornih organih, dopuščajo oziroma so dopustili posojilno aktivnost za financiranje omenjenih spornih menedžerskih prevzemov, in ugotoviti, ali so bili v odobravanje in dodeljevanje teh posojil vpleteni posamezni nosilci javnih funkcij oziroma, ali so za odobravanje in dodeljevanje posojil zlorabili svoj politični vpliv;
- ugotoviti politično odgovornost posameznih nosilcev javnih funkcij zaradi suma, da so bili vpleteni v financiranje spornih menedžerskih prevzemov s strani bank oziroma kreditnih institucij v pretežni državni lasti;
- ugotoviti, čigavi in kakšni interesi so pripeljali do tega, da so bili sprejeti domnevno pomanjkljivi oziroma neustrezni pravni predpisi, na podlagi katerih so bili izpeljani omenjeni sporni menedžerski prevzemi, oziroma, da niso bili sprejeti ustrezni pravni predpisi, s katerimi bi preprečili omenjene sporne menedžerske prevzeme;
- ugotoviti, kdo od posameznih nosilcev javnih funkcij je bil politično odgovoren za domnevno pomanjkljivo oziroma neustrezno zakonodajo s področja prevzemov.

Preiskovalna komisija, ki je bila ustanovljena v ta namen, je kljub predčasnemu zaključku mandata Državnega zbora sprejela vmesno poročilo, in to kljub dejstvu, da so si predstavniki tedanje opozicije in sedanje vladajoče koalicije močno prizadevali za minimaliziranje pomena parlamentarne preiskave in dejavnosti preiskovalne komisije. Preiskovalna komisija je do priprave

vmesnega poročila zaključila s preiskavo zgolj dveh točk, in sicer:

- ali je bila prevzemna zakonodaja oziroma zakonodaja, ki zadeva financiranje prevzemov, zavestno neustrezna ali pomanjkljiva oziroma, da spremembe oziroma dopolnitve zakonodaje zavestno niso bile predlagane pravočasno s strani nosilcev javnih funkcij,
- ali je pomanjkljivost oziroma nepravočasno prilagajanje zakonodaje vplivalo na dodeljevanje posojil članom poslovnih organov navedenih gospodarskih družb in z njimi povezanih pravnih in fizičnih oseb za odkup večinskega ali pretežnega deleža gospodarske družbe, ki so jo vodili.

Preiskovalna komisija bi glede preostalih treh točk predmeta preiskave morala opraviti preiskavo v drugem sklopu preiskave, do katerega pa zaradi predčasnih volitev ni prišlo.

Opozoriti velja, da preiskovalna komisija ni imela širokega polja pristojnosti glede ugotavljanja odgovornosti pristojnih organov za pomanjkljiv zakonski okvir in pomanjkljiv nadzor nad bankami pri podeljevanju kreditov. Predmet preiskave je bil zožen zgolj na ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij zaradi suma, da so bili vpleteni v financiranje spornih menedžerskih prevzemov gospodarskih družb Istrabenz, holdinška družba, d.d. in Pivovarna Laško d.d. s strani bank oziroma kreditnih institucij v pretežni državni lasti (kreditne institucije znotraj NLB Skupine in NKBM d.d.), in sicer tako, da naj bi zlorabili svoj politični vpliv za dodeljevanje posojil članom poslovnih organov navedenih gospodarskih družb in z njimi povezanih pravnih in fizičnih oseb (t. i. slamnatih podjetij, finančnih holdingov, ipd.) za odkup večinskega ali pretežnega deleža gospodarske družbe, ki so jo vodili oziroma jo vodijo in za ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij zaradi domnevno pomanjkljive oziroma neustrezne zakonodaje s področja prevzemov, ki je dopuščala omenjene sporne menedžerske prevzeme.

Preiskovalna komisija je glede prvih dveh točk nesporno ugotovila odgovornost nosilcev javnih funkcij za pomanjkljivo izvrševanje veljavne zakonodaje, preložitve uveljavitve sprememb bančne regulative in zamik poostitve izvajanja bančnega nadzora, s čimer so bili omogočeni t. i. tajkunski prevzemi podjetij. Kot ugotavlja recenzent poročila preiskovalne komisije Jože P. Damijan, je za razmah menedžerskih prevzemov v zadevnem obdobju predvsem ključno dvoje: a) nespoštovanje prevzemne zakonodaje in b) lahkomišno odobranje kreditov za prevzeme s strani bank, na podlagi zastave ne dovolj kvalitetnih sredstev, ki je bilo omogočeno tudi s tem, da s strani Vlade bančna regulativa v ključnem delu ni bila pravočasno uveljavljena oziroma šele z enoletnim zamikom. Prav tako Banka Slovenija ni pravočasno zaostрила pogoje za kreditna zavarovanja.

Kje torej poleg pomanjkljive (prepozne) zakonodaje in nezadostnega ukrepanja regulatorjev še leži krivda za menedžerske prevzeme?

Spomnimo se samo, kaj je v enem izmed bolj odkritih pogovorov o ozadju menedžerskega prevzema Merkurja, d. d. za medije dejal bivši predsednik uprave Bine Kordež. Priznal je, da so menedžerji želeli izkoristiti priložnost, a je hkrati opozoril, da so imeli tudi blagoslov politike, ki jih je k temu spodbujala: »Spodbuda je bila, da to naredimo, tako od države kot od bank. Država je dala denar, da smo kupili, s strani državnih bank, država je prodala delnice, država nam je dala vse blagoslove, da smo pravilno in korektno izpeljali. Čez eno leto je pa zahtevala ta denar nazaj, in to ni bilo izvedljivo. Na žalost smo potem reševali skupaj z bankami tako, kot smo, vendar zaradi situacije se ni razrešilo.« Spomnimo se lahko tudi izjav Aleksandra Svetelška, bivšega predsednika Združenja Manager, da so tajkune ustvarile tudi banke in da bi bilo potrebno banke vprašati, zakaj so financirale določene prevzeme.

Ne nazadnje je tudi guverner Banke Slovenije na preiskovalni komisiji ugotavljal, da so bile pri financiranju menedžerskih prevzemov zelo agresivne predvsem banke v pretežni državni lasti, vendar pa bi bilo o vzrokih za tako politiko treba vprašati uprave in nadzornike bank. Spomnil je, da so banke v letih med 2006 in 2008 občutno povečale kreditiranje gospodarstva in tako kot drugod po svetu ustvarjale posojilni balon.

Slovenski bančni sistem naj bi po nekaterih navedbah v treh letih (od 2006 do 2009) skupaj odobril za več milijard evrov posojil (garancij) za okoli 200 menedžerskih prevzemov podjetij. Po pričevanju guvernerja Banke Slovenije Marka Kranjca je bilo tovrstnih kreditov "v letu 2006 pri bankah 1,8 milijarde evrov kreditov (v letu 2004 in 2005 jih je bilo manj), v letu 2007 2,6 milijarde evrov, do decembra leta 2008 1,7 milijarde evrov (razlog zmanjšanja v delnem poplačilu kreditov tudi z zaplembo zastavljenih vrednostnih papirjev) in marca 2009 1,6 milijarde evrov.". Večina kreditov je bila kratkoročnih, kar se je kasneje izkazalo kot usodno za spodletele t. i. tajkunske prevzeme. Ta posojila so bila zavarovana večinoma z vrednostnimi papirji, pri čemer se je vrednost osrednjega indeksa Ljubljanske borze v času od konca 2007 do leta 2009 znižala kar za 70 % ali več, kar je imelo resne posledice za kakovost teh zavarovanj. Nekatera posojila pa so bila zavarovana zgolj s t. i. dobrim imenom (»good will«). Naj spomnimo na javno izjavo Bineta Kordeža konec leta 2007, da je kredite za menedžerski prevzem Merkurja, d.d. dobil na lastno »dobro ime«.

Preiskava o odgovornosti lastnikov bank za slab nadzor nad poslovanjem bank in morebitno vpletanje v dodeljevanje posojil pa torej ni bila opravljena. V zvezi s tem je preiskovalna komisija podala splošno ugotovitev: "Skozi vse obdobje prevzemov je opaziti tudi različne politično-prijateljske povezave, ki so omogočale posamezna dejanja in aktivnosti, ki sicer ne bi bile izvedljive". Zato je treba ugotoviti tudi odgovornost lastnikov bank. Po besedah guvernerja Banke Slovenije nadzorniki v največjih slovenskih bankah niso bili kompetentni, nastavljala jih je politika in odločali so po njenih navodilih. Ta ni želela ukrepati, čeprav naj bi Banka Slovenije Vlado večkrat opomnila o tveganem ravnanju obeh največjih slovenskih bank v večinski državni lasti. Zato je tudi guverner Banke Slovenije dopuščal možnost, da so bila nekatera posojila odobrena na politični ali prijateljski podlagi.

Glede na to, da je šlo za največji slovenski banki v pretežni državni lasti, ki sta imeli prevladujoč tržni delež oz. sta obvladovali polovico tržnega deleža v državi, bi bilo smiselno, da se preiskava nadaljuje tudi v tem mandatu, in sicer smiselno v podobnem obsegu, kot ga določa Zakon o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank. Poslovnik o parlamentarni preiskavi v 23. členu določa, da se parlamentarna preiskava, ki ni bila končana v mandatni dobi Državnega zbora, šteje za zaključeno. V novem mandatu lahko Državni zbor ponovno uvede tako parlamentarno preiskavo.

Na podlagi navedenega Državni svet zahteva, da se uvede podobna parlamentarna preiskava, pri čemer se predmet raziskave, za razliko od zgoraj navedene, širi na vsa t. i. slaba posojila, in sicer v obdobju 2005-2009.

Obseg preiskave:

Preiskava naj zajame ugotavljanje vseh relevantnih okoliščin in dejstev, ki bodo omogočila uresničitev namena preiskave.

Preiskava naj se osredotoči na nosilce javnih funkcij v izvršilni veji oblasti in na njihova ravnanja v zvezi z upravljanjem kapitalskih naložb v bankah oziroma kreditnih institucijah v pretežni državni lasti in nadzorom nad njihovim poslovanjem in na njihovo morebitno vpletenost na dodeljevanje t. i. slabih posojil.

Preiskava naj zajame banke oziroma kreditne institucij v pretežni državni lasti, in sicer kreditne institucije znotraj NLB skupine in NKBM d.d.

Preiskava naj zajame bilančne in zunaj bilančne terjatve do nefinančnih družb z omejitvijo spodnjega zneska, ki naj ne bi bil nižji od 500.000 evrov. Gre za posojila, ki so v skladu s Sklepom o ocenjevanju izgub iz kreditnega tveganja bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 28/2007) na dan odreditve preiskave razvrščena v skupino C, D ter E.

Preiskava naj se osredotoči na posojila dana v časovnem obdobju od leta 2005 do leta 2009.

Predlog dokazov:

- Državni zbor, 16. 6. 2011: Vmesno poročilo Preiskovalne komisije za ugotovitev politične odgovornosti zaradi suma vpletenosti pri financiranju spornih menedžerskih prevzemov in pomanjkljive prevzemne zakonodaje, EPA 1930 V;
- Državni zbor: Zakon o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank, EPA 637-VI;
- magnetogram 31. Izredne seje Odbora za finance in monetarno politiko z dne 27. 9. 2012; obravnava Predloga zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank, EPA 637-VI;
- magnetogram 6. redne seje Državnega zbora z dne 28. 9. 2012, 2. 10. 2012 ter 3. 10. 2012; obravnava Predloga zakona o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank, EPA 637-VI;
- magnetogram 7. redne seje Državnega zbora z dne 23. 10. 2012; ponovno odločanje Državnega zbora o Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank, EPA 637-VI;
- Letno poročilo Banke Slovenije za leto 2005;
- Letno poročilo Banke Slovenije za leto 2006;
- Letno poročilo Banke Slovenije za leto 2007;
- Letno poročilo Banke Slovenije za leto 2008;
- Letno poročilo Banke Slovenije za leto 2009;
- Poročila o finančni stabilnosti Banke Slovenije za obdobje 2005-2009;
- Gradivo Banke Slovenije o stanju v slovenskem bančnem sistemu.

Opomba:

- Gradivo je dostopno v programu Lotus Notes in arhivu Državnega zbora.
- v teku preiskave bodo predloženi še drugi dokazi, s katerimi v tem trenutku ne razpolagamo.

Sodelovanje pri obravnavi zahteve v državnem zboru

Na podlagi šestega odstavka 2. člena Poslovnika o parlamentarni preiskavi bo pri obravnavi zahteve v imenu Državnega sveta v Državnem zboru sodeloval državni svetnik Mihael Jenčič.

Obrazložitev:

Namen parlamentarne preiskave, ki se opravi v zadevah javnega pomena je, da se ugotovi in oceni dejansko stanje, ki je lahko podlaga za odločanje Državnega zbora o politični odgovornosti nosilcev javnih funkcij, za spremembo zakonodaje na določenem področju in za druge odločitve Državnega zbora iz njegove ustavne pristojnosti.

Namen te preiskave je v tem, da se ugotovi politična odgovornost nosilcev javnih funkcij zaradi suma vpletenosti v dodeljevanje t. i. slabih posojil bank oziroma kreditnih institucij v pretežni državni lasti (kreditne institucije znotraj NLB Skupine in NKBM d.d.) in odgovornost za opustitev dolžne skrbnosti pri upravljanju s kapitalskimi naložbami Republike Slovenije v NLB Skupini in NKBM d.d. in nadzoru nad njunim poslovanjem.

Opozoriti velja, da je problem slabih posojil najbolj pereč v bankah v pretežni državni lasti, saj imajo te v svojem kreditnem portfelju največji delež slabih posojil. Pri tem velja omeniti, da je po pričevanju guvernerja Banke Slovenije, nekaterih zaslišanih prič v parlamentarni preiskavi, ki jo je Državni zbor opravil v prejšnjem mandatu, in nekaterih bivših nadzornikov bank v pretežni državni lasti, največ teh slabih posojil nastalo v letih 2006, 2007 in leta 2008, pa tudi še v letu, ki je sledilo letu, v katerem se je uradno začela največja finančna kriza po krizi v 30-tih letih prejšnjega stoletja.

Za razumevanje kreditne ekspanzivnosti bank in pa dodeljevanje slabih posojil je treba vedeti, da je bila do vstopa v EU Slovenija neto upnik tujine in da je do sprememb prišlo potem, ko se je slovenska valuta vključila v mehanizme deviznega tečaja evra oz. z uvedbo evra, ko so banke dobile dostop do mednarodnih finančnih trgov in so se lahko zadolževale po nizkih obrestnih merah. Slovenija je zaradi vstopa v evro območje morala zniževati obrestne mere. Zaradi slednjega je prišlo do večjega povpraševanja po kreditih in zaradi visoke likvidnosti tudi do

povečanja kreditne aktivnosti. Do največje kreditne ekspanzije je prišlo v letih 2006, 2007 in 2008.

Ker je prišlo do prave poplave denarja po ugodnih obrestnih merah, so bile banke pripravljene financirati skorajda vse projekte, ki so jih lahko formalno odobrile. Poudarek je na formalni odobritvi, saj so banke odobravale posojila tudi za projekte, ki niso bili ekonomsko upravičeni ali pa so za dodelitev zahtevale nezadostna zavarovanja oz. teh sploh niso zahtevala, četudi se danes kaže, da bi jih morale. Ker je bilo denarja več kot projektov, so banke posojila dodeljevale tudi za projekte, ki so kazali na dober in lahek zaslužek, a so bila rizična. Banke so torej določene rizike podcenjevale, zavarovanja pa so bila nezadostna. Upravljanje tveganj je bilo torej nezadostno. Napak v procesih odobravanja posojil se ni odkrivalo, poročanja o težavah pa ni bilo oz. se je temu izmikalo, dokler težave niso izbruhnile z vso silo na plan.

Dejstvo je, da glavno odgovornost za slabo poslovanje bank nosijo organi upravljanja in nadzora, torej uprave in nadzorni sveti bank.

Pri tem ne smemo zanemariti tudi vprašanja odgovornosti lastnikov bank za slab nadzor nad njihovim poslovanjem. Zanimivo je, na kakšen način želi aktualna Vlada ugotavljati le kazensko in odškodninsko odgovornost za nastalo stanje v organih bank. Za ugotavljanje politične odgovornosti za takšno stanje pa ni interesa, tako prejšnjem kot tudi v sedanjem mandatu Državnega zbora.

Večkrat je bilo javno izpostavljeno, pa tudi v omenjeni parlamentarni preiskavi Državnega zbora so nekatere priče potrdile, da so: "pri menedžerskih prevzemih morali njihovi akterji vse deležnike vključiti in politika, v širšem pomenu besede, je eden izmed deležnikov", menedžerji v sodelovanju s politiko gradili svoje imperije, imeli finančni holdingi eksplicitno podporo politike in da obstajajo politično ekonomske povezave.

Zaradi vseh navedenih dejstev Državni svet zahteva, da se uvede parlamentarna preiskava, pri čemer so predmet raziskave vsa t. i. slaba posojila iz obdobja 2005-2009.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje Državnega sveta k Predlogu zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014

Državni svet Republike Slovenije je na 50. seji 23. 11. 2012, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje

M N E N J E **k Predlogu zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije** **za leti 2013 in 2014**

Državni svet predlog zakona ne podpira.

Ob obravnavi predloga zakona se je Državni svet seznanil tudi s predlogoma proračunov za leti 2013 in 2014. Ob pregledu proračunskih postavk se zdita predloga proračunov sprejemljiva. Vendar pa Državni svet opozarja na restriktiven značaj odhodkovnega dela proračunov ter na drugi strani povsem nerealne napovedi o povečanju prihodkovne strani proračunov. V razmerah neugodne gospodarske situacije v svetu in domačih varčevalnih ukrepov, ki zmanjšujejo prihodke, s tem pa tudi potrošnjo ter obseg pobranih davkov, namreč ni mogoče pričakovati pozitivnih vplivov na prihodke. Prav tako vlada prihodkovno stran napihuje s izjemnim povečanjem prilivov iz naslova sredstev EU, za kar po mnenju Državnega sveta ni realne osnove. Zmanjševanje javne porabe z ostrimi varčevalnimi ukrepi in drastičnim poseganjem v segment plač ne bo imelo pomembnejših pozitivnih vplivov na javne finance, pač pa je dolgoročno možno pričakovati izboljšanje le z gospodarsko rastjo in večjo ustvarjeno dodano vrednostjo. Rasti davčnih prilivov ni mogoče pričakovati ob zmanjševanju državnih izdatkov, zniževanju gospodarske aktivnosti in potrošnje, zanemarjati pa področje novih investicij, tudi v infrastrukturne projekte, ki bi spodbudile gospodarsko dejavnost, kar bi imelo zaželen učinek tudi na bolj uravnotežen proračun.

Državni svet ugotavlja, da predlog zakona vsebuje številne določbe, ki so v neskladju z določbami veljavnih zakonov, kolektivnih pogodb ali sporazumov, s tem pa neutemeljeno posega na področja, ki niso predmet zakona o izvrševanju proračuna, ampak drugih zakonodajnih področij (kazensko, delovno-pravno itd.). Tako predlog zakona na primer neutemeljeno in nezakonito posega v urejanje vprašanja delovne uspešnosti, v nasprotju z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju, kolektivno pogodbo in stavkovnim sporazumom, sklenjenim med Vlado RS in reprezentativnimi sindikati javnega sektorja. Na podlagi slednjega bi se delovna uspešnost morala določiti v postopku pogajanj in zapisati v ustrezne akte in ne na način kot ga predvideva 50. člen predloga zakona. Prav tako so sporne določbe 22. člena, ki dejansko predstavlja podlago za poseganje v višino finančnih sredstev, določenih z nacionalnim programom ali posebnim zakonom. Na tak način se zastavlja vprašanje ustreznosti tovrstnega uvajanja pravice neupoštevanja zakonodajnih in drugih aktov v celoti. Zgolj na podlagi omenjenega člena bi tako lahko prišlo do enostranske določitve nižje mase plač v javnem sektorju, brez upoštevanja veljavnih določb Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (o osnovnih plačah, vključno s predvidenimi napredovanji, obsegu sredstev za plačilo delovne uspešnosti in obsegu sredstev za dodatke po zakonih, podzakonskih predpisih in kolektivnih pogodbah), ki so sicer v večini primerov predmet dogovora med socialnimi partnerji.

Zastavlja se vprašanje ali so bile in če ne, zakaj niso bile izvedene natančne analize dejanske porabe na posameznih proračunskih postavkah v zadnjih letih. Jasno bi bilo potrebno definirati področja, ki kažejo potencialne večjih prihrankov in torej podlago za prerazporeditev privarčevanih sredstev na druga področja porabe.

Ob oceni ustreznosti iskanja rešitev zlasti na odhodkovni strani, bi bila ključnega pomena tudi analiza posledic izvajanja Zakona o uravnoteženju javnih financ, s katerim je Vlada napovedovala velike prihranke na raznih segmentih. Kljub temu, da celovite analitične slike rezultatov dosedanjih varčevalnih ukrepov ni, se že napovedujejo novi, kar je z vidika racionalnosti odločanja neprimerno.

Vsebina predloga zakona, ki se dotika delovanja podsistema države, v okviru katerega se izvajajo negospodarske dejavnosti družbe, kaže na nadaljevanje trenda razgradnje omenjenega podsistema. Enak trend je zaznati tudi iz vsebine obeh predlogov proračunov. Na podlagi zasledovanja cilja pretiranega varčevanja in s tem omejevanja razvoja področij negospodarskih dejavnosti lahko tovrstne izrazito restriktivne javno-finančne politike pripeljejo do hudih posledic za razvoj družbe - do krize vodenja v posameznih segmentih omenjenega podsistema, posledične izgube kvalitetnega vodstvenega kadra, znižanja kvalitete storitev javnega dobra in opustitve izvajanja dejavnosti, ki so pomembne za napredek družbe kot celote (področje kulture, izobraževanja), a se jih neutemeljeno zaznava kot nepotrebne.

Določbe 48., 64. in 65. člena predloga zakona, ki se nanašajo na poslovanje javnih zavodov in odgovornosti njihovih vodstev, in ukrepi, ki iz njih izhajajo, močno posegajo v pogoje poslovanja javnih zavodov in s tem v avtonomijo vodstev. Hkrati so ukrepi v osnovi zastavljeni preveč linearno, kljub navideznemu dopuščanju vodstvom posrednih proračunskih uporabnikov, da po svoji oceni sprejemajo odločitve znotraj danih, sicer zelo ostrih finančnih okvirov. Takšen linearen pristop, ki ne upošteva specifičnih situacij posameznih področij podsistema negospodarskih dejavnosti in ne vrši selekcije med posameznimi programi v smislu ocene, kateri od njih so dejansko sposobni prenesti dodatne varčevalne ukrepe in do katere mere, je neustrezen. Omenjeni členi naj se zato spremenijo in dopolnijo na naslednji način:

a) 48. člen (zmanjševanje stroškov dela):

Drugi odstavek 48. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Predstojnik neposrednega uporabnika proračuna države ali občine mora posrednim uporabnikom proračuna iz svoje pristojnosti posredovati izhodišča za pripravo finančnih načrtov posrednih uporabnikov najkasneje v 15 dneh po objavi proračuna države ali občine v Uradnem listu Republike Slovenije. Izhodišča za pripravo finančnih načrtov posrednih uporabnikov, ki se pretežno financirajo iz proračuna države, morajo biti usklajena s pretežnim financerjem posrednega uporabnika in z ministrstvom, pristojnim za finance.«

Šesti odstavek se črta.

V sedmem odstavku se število »80« nadomesti s številom »90«.

Obrazložitev:

Direktorje javnih zavodov se z določbami 48. člena na splošno postavlja v položaj, v katerem se od vodstev posrednih proračunskih uporabnikov pričakuje, da bodo hkrati spoštovali kadrovske in ostale strokovne normative ter zakonsko predpisane in veljavne standarde, zakonske predpise in kolektivne pogodbe, hkrati pa zmogli upoštevati še ostre finančne omejitve, ki jih uvaja predlog zakona. Pri tem naj bi bile odločitve o tem, kako v okviru delokroga poiskati ustrezne rešitve, prepuščene posameznemu posrednemu uporabniku, kar bo povzročilo, da se bodo direktorji javnih zavodov morali odločati med zakonitim delovanjem in zasledovanjem cilja maksimiranja kvalitete izvedenih storitev ter kršenjem pravic zaposlenih, zmanjševanjem njihovih pravic in ne nazadnje odpuščanjem. V takšnem položaju se bo najbrž marsikateri vodilni odločil, da odstopi s funkcije. V mnogih primerih bo namreč nemogoče najti pot med spoštovanjem še vedno veljavne zakonodaje o delovnih razmerjih in pravicah zaposlenih ter predpisov o standardih in normativih, ki veljajo za te dejavnosti, in zahtevami, ki jih postavlja predlog zakona.

Javni zavodi že sedaj opozarjajo na velikokrat nevzdržne situacije. Tako na primer na področju varstva starejših nastajajo velike zamude pri odločitvah državnih organov, kar vodi do neusklajenosti aktov in neizpolnjenih zahtev preobsežne zakonodaje. S strani države namreč prihaja do stalnih intervencij v formalne podlage in pogoje financiranja delovanja javnih zavodov, do vedno novega zniževanja virov, neizpolnjevanja obveznosti države do njenega premoženja in obveznosti javnih blagajn do veljavnih standardov, pri čemer pa ostajajo standardi storitev, kadrovske zahteve in obseg storitev, ki po zakonodaji pripada uporabnikom storitev,

nespremenjeni.

Na področju zdravstva javni zavodi že nekaj časa opozarjajo na problematiko financiranja zavodov, ki že od leta 2009 temelji na zniževanju sredstev za izvajanje zdravstvene dejavnosti, kar ogroža izvajanje zdravstvene dejavnosti in povzroča težave pri zagotavljanju tekoče likvidnosti poslovanja. Javnim zdravstvenim zavodom so se v zadnjih letih sredstva znižala za okoli 300 milijonov evrov, v letu 2013 pa se napoveduje dodatno znižanje za 3 %. S predlagano restrikcijo dodeljenih finančnih sredstev za plače in ostale stroške, se na področju zdravstva dejansko neutemeljeno posega v obstoječi način dogovora o financiranju javnih zdravstvenih zavodov na podlagi vsakoletnega splošnega tripartitnega dogovora med Ministrstvom za zdravje, ZZZS in izvajalci zdravstvenih storitev. Avtonomija takšnega dogovora je s predlaganimi določbami 48. člena močno ogrožena. Vladni predstavniki sicer v nastopih ves čas izjavljajo, da varčevanje ne bo šlo na škodo uporabnikov, kar pa prej navedeno demantira.

Javni zdravstveni zavodi tako v vse večjem številu izkazujejo primanjkljaj, v tem letu se takšno stanje pričakuje skorajda pri vseh. V bilancah ob tem še vedno ostaja 81 milijonov evrov izgube iz preteklih let, ki je ustanovitelji praviloma ne pokrivajo. Vsako nadaljnje zmanjševanje obsega planiranih sredstev s strani ZZZS bi tako resno ogrozilo načrtovano izvajanje zdravstvene dejavnosti. Izguba sredstev iz ZZZS se preko javnih zdravstvenih zavodov prenaša tudi na državo in občine.

48. člen v drugem odstavku določa, da mora predstojnik neposrednega uporabnika proračuna države ali občine posredovati izhodišča za pripravo finančnih načrtov posrednih uporabnikov, pri čemer ne določa roka za to. Če imajo posredni uporabniki proračuna v četrtem in petem odstavku 48. člena določen rok za posredovanje sprejetih finančnih načrtov v soglasje pristojnemu ministrstvu oziroma občinski upravi (60 dni po objavi proračuna v Uradnem listu RS), potem bi bilo z vidika doslednosti potrebno določiti tudi rok za posredovanje izhodišč s strani ministrstva in občin. V praksi se namreč že sedaj pogosto dogaja, da so posredni proračunski uporabniki zelo pozno seznanjeni z izhodišči za pripravo finančnih načrtov in jim posledično ne ostane dovolj manevrskega prostora za pripravo načrtov. Z nakazanim omejevanjem sredstev pa bo priprava načrtov še težje izvedljiva. Zato se predlaga rok 15 dni, v katerih mora po objavi proračuna države ali občine v Uradnem listu Republike Slovenije predstojnik neposrednega uporabnika posrednim posredovati omenjena izhodišča.

Hkrati se predlaga črtanje drugega stavka drugega odstavka, ki predvideva določitev natančno določenega zneska razpoložljivih sredstev za stroške dela posameznega posrednega uporabnika. S predlagano ureditvijo se namreč na neprimeren način skuša doseči znižanje plač in števila zaposlenih, pri čemer se na strani obveznosti vodstev zavodov do zaposlenih ni nič spremenilo, saj kadrovske normativi še vedno veljajo, prav tako kolektivne pogodbe. V navezavi z določbami 22. člena predloga zakona je dejansko mogoče, da bodo na tak način na novo določene mase plač, brez upoštevanja veljavnega Zakona o sistemu plač v javnem sektorju.

Predlaga se tudi črtanje šestega odstavka 48. člena, ki prepoveduje prerazporejanje na plačne konte, saj se s tem omejuje svobodo uspešnega vodenja posrednih uporabnikov proračuna. Če bi se z dobrim gospodarjenjem uspelo privarčevati določena sredstva na drugih kontih in če bi se ocenilo, da je najboljše, da se ta denar porabi za plače, bi se to moralo dopustiti.

Sedmi odstavek 48. člena uvaja sankcijo znižanja višine financiranja posrednih proračunskih uporabnikov na raven 80 odstotkov realiziranih izdatkov v preteklem letu, če posredni uporabnik ne dobi soglasja k finančnemu načrtu s strani pristojnega ministrstva ali občinske uprave. Tako visoko znižanje bi vodilo v popolno blokado izvajanja poslanstva zavodov. Če sankcija mora biti, potem naj bo vsaj v nekem še delno sprejemljivem in izvedljivem obsegu, zato se predlaga omilitev omenjene sankcije, tako da se raven financiranja v takem primeru zviša na 90 odstotkov realiziranih izdatkov v preteklem letu.

b) 64. člen (sankcije za prekršek) in 65. člen (razrešitev odgovorne osebe posrednega uporabnika proračuna) naj se črtata v celoti ali pa naj se korenito spremenita tako, da bi

stimulativno delovala na delovanje vodstev javnih zavodov, v smeri inovativnega iskanja rešitev za zagotavljanje normalnega delovanja javnih zavodov ob omejenih sredstvih. Tako bi se preprečili tudi neželena negativna kadrovska selekcija v javnih zavodih ter zniževanje kvalitete in dostopnosti do storitev.

Obrazložitev:

Obstoječa dikcija 64. in 65. člena, ki je usmerjena v vsesplošno sankcioniranje odgovornih oseb neposrednega ali posrednega uporabnika proračuna v višini 10.000 evrov, direktorje javnih zdravstvenih zavodov postavlja v položaj, ko se bodo morali odločati med tem ali kršiti veljavno zakonodajo ter kadrovske in ostale strokovne standarde in normative ali upoštevati določbe predloga zakona. Kazni, ki se predlagajo v omenjenih dveh členih so namreč zelo nesorazmerne s prekrški, na katere odgovorne osebe niti ne bodo imele vpliva, torej bodo razrešene ali kaznovane brez dejanske krivde. Sistemska zakonodaja namreč že sedaj določa odgovornost nosilcev funkcij v zavodih, agencijah itd., zato so tovrstne zaostritve neprimerne, nepotrebne in neživiljenjske. Če je namen predloga zakona zamenjava vseh obstoječih vodilnih, bi se to lahko uredilo drugače, saj ima vlada ali lokalna skupnost v organih upravljanja večino.

Določila 65. člena, ki govori o razrešitvi odgovorne osebe posrednega uporabnika, nepotrebno uvajajo pogoje za sankcioniranje v prvi in drugi alineji prvega odstavka, saj so vodstva zavodov na teh področjih omejena že z določili 48. člena, prav tako je nesprejemljiva tretja alineja, ki prepoveduje prerazporejanje sredstev na plačne konte. Razlog za razrešitev, ki temelji na izkazanemu presežku odhodkov nad prihodki, je neprimeren, ker ne upošteva dejstva, da morajo javni zavodi ne samo dosledno izpolnjevati kadrovske in druge strokovne standarde in normative za izvedbo programov, ampak so ob tem vezani tudi na določene materialne stroške, ki ob sicer manjšem deležu v ceni programa lahko ob nekontrolirani rasti cen storitev hitro povzročijo presežek odhodkov nad prihodki, ki ga je nemogoče preprečiti.

Sprejemanje odgovornosti vodstev posrednih uporabnikov proračuna na osnovi dejanske krivde je še zlasti nesmiselno pričakovati, ker vodstva posrednih proračunskih uporabnikov že sedaj v večini primerov nimajo ustreznega vpliva na poslovanje posameznih zavodov (primer vrtcev, kjer v praksi, ne glede na sprejet Pravilnik o metodologiji za izračun cene programov in določilih Zakona o vrtcih, prihaja do različnih pristopov v financiranju vrtcev in s tem različnih cen programov, ter do tega, da cena programa ni stvar dogovora, ampak že danega dejstva glede na zmožnosti občinskega proračuna).

Prav tako so poslovne situacije, v katerih se nahaja večina javnih zavodov že sedaj mnogokrat brezizhodne (primeri s področja varstva starejših in zdravstvenega varstva, opisani pod obrazložitvijo predlaganih sprememb 48. člena, jasno kažejo na to).

Opozoriti je potrebno tudi na specifične načine financiranja na posameznih segmentih negospodarskih dejavnosti kot je na primer zdravstvo, kjer imajo javni zdravstveni zavodi sklenjeno pogodbo o izvajanju zdravstvenih storitev z ZZZS, v kateri so opredeljeni vsi elementi poslovanja (program, število timov, normativi in drugi stroški poslovanja). Kljub tako sklenjenim pogodbam zadnja leta javni zdravstveni zavodi presegajo dogovorjene programe, vendar tega presežka ne dobijo plačanega s strani ZZZS. Posledično vsa preseganja postanejo njihov strošek, ki posledično predstavlja izgubo, hkrati pa to zahteva še povečevanje obsega dela oziroma dodatne potrebe po delavcih, pri čemer je preseganje programa odsev izkazanih potreb uporabnikov zdravstvenih storitev in ne samovoljne odločitve posameznega javnega zdravstvenega zavoda. Posledice predlaganih kazenskih določb bodo tako lahko hude in bodo vodile do podaljševanja čakalnih dob in slabše kakovosti zdravstvene oskrbe, saj bodo, v primeru ustvarjanja izgube, javni zdravstveni zavodi svoje oddelke in enote prisiljeni začeti zapirati.

Predlagane kazenske določbe kažejo popolno neenakopravnost odgovornih oseb v javnih zavodih v primerjavi z odgovornostjo oseb v državni upravi, kjer dejansko prihaja do zamud pri pripravi nacionalnih programov, zakonov, pravilnikov ali soglasij, ki so ključnega pomena za delovanje in načrtovanje poslovanja posameznih zavodov. Ob tem velja opozoriti na to, da trenutno velik del

javnega sektorja v nemogočih pogojih deluje zgolj še zato, ker odgovorne osebe in njihovi sodelavci čutijo odgovornost do uporabnika in koristi slednjega postavljajo pred lastno materialno in pravno varnost.

Težke finančne situacije države predlagane kazenske določbe zagotovo ne bodo rešile, prav tako ne bodo pripomogle k boljši finančni disciplini in k sprejemanju kreativnih in odgovornih odločitev, ampak bodo zgolj potencirale rigidnost in nepripravljenost na sprejemanje težkih odločitev s strani odgovornih oseb v celotnem segmentu javne uprave, hkrati pa vodile do negativne kadrovske selekcije, saj bodo sposobni in strokovni kadri ob tako nemogočih pogojih poslovanja prisiljeni odstopiti s svojih položajev, če ne bodo že prej razrešeni. Ne glede na izid, bo ob takšnih pogojih močno ogrožena njihova socialna varnost in varnost njihovih družin, brez da bi na to lahko imeli kakršenkoli vpliv. Njihove možnosti za nove zaposlitve bodo namreč zelo omejene, saj so pogoji zaposlovanja v javnem sektorju trenutno zelo zaostreni.

Določbe 46. člena (zagotavljanje sredstev občinam za sofinanciranje investicij), katerih osnovni namen naj bi bil razrešitev problematike zamude pri črpanju odobrenih sredstev strukturne kohezijske politike, s sankcijami neustrezno posegajo na področje financiranja občinskih investicij v celoti, kar bo imelo posledice tudi za ohranjanje slovenskega gradbeništva, kolikor ga še je in na rast števila brezposelnih, posredno pa tudi na financiranje investicij občin kot ustanoviteljic v javne zavode, zato se predlaga sledečo spremembo člena:

46. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Ne glede na 21. člen ZFO-1 se v letu 2013 in 2014 iz državnega proračuna ne zagotovi sredstev za sofinanciranje investicije tisti občini, za katero se utemeljeno domneva, da investicije ne bo mogoče dokončati v roku in občina ne uspe izkazati, da bo investicija izpeljana.

Ne glede na določila prejšnjega odstavka ta ne veljajo, kadar do zamud v dinamiki črpanja sredstev pride iz razlogov, na katere občina nima neposrednega vpliva.«

Obrazložitev:

V predlaganem členu se neutemeljeno povezuje črpanje evropskih sredstev strukturne in kohezijske politike s financiranjem občinskih investicij po 21. členu Zakona o financiranju občin. Namen, da se naredi napredek pri črpanju evropskih sredstev in da se pospeši postopke črpanja teh sredstev in zmanjša zastoje, je sicer razumljiv, a na način, ki ga predlaga predlagatelj, ne bo dosežen. Bodo pa imele predlagane zakonske določbe (izguba pravice občine do sredstev za sofinanciranje investicij po 21. členu ZFO-1, če občina ne zagotovi vračila namenskih sredstev EU ali namenskih sredstev donacij finančnih mehanizmov v skladu s 33. členom predloga zakona) negativen vpliv na stabilnost financiranja občin, s tem pa tudi posredno na delovanje javnih zavodov, ki jim občine namenjajo investicijska sredstva, saj bo občinam na tak način na splošno odvzeta možnost kakršnegakoli investiranja, ne glede na to, ali bo do zamude v dinamiki črpanja sredstev prišlo iz razlogov na katere ima občina vpliv ali ne.

»V Predlogu zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014 se v poglavju 3.3. Prerazporejanje pravic porabe za 16. členom (Osnova za prerazporejanje pravic porabe) doda nov 16. a člen, ki se glasi:

»16. a člen

(prerazporejanje pravic porabe na podlagi programa racionalizacije poslovanja)

Posamezni proračunski uporabnik lahko v četrtletju prenese sredstva iz drugih postavk proračuna v maso za plače, kadar je ugotovljen prihranek na podlagi programa racionalizacije poslovanja. Prenos sredstev iz prejšnjega odstavka se dovoli na podlagi sklepa Vlade.«

Obrazložitev:

Državni svet ugotavlja, da predlog zakona neutemeljeno in nezakonito posega v socialno partnerstvo, ker o izhodišču mase za plače in druge prejemke, vprašanje delovne uspešnosti opredeljene v Proračunskem memorandumu ter napovedanih in že izvedenih limitih mase za plače in druge prejemke ni bilo nobene razprave s socialnimi partnerji. To se je zgodilo prvič v dvajsetih

letih izvajanja socialnega partnerstva, ker je bila praksa, da je vlada oz. pristojno ministrstvo seznanilo in vodilo razpravo s sindikati javnega sektorja glede vprašanja mase za plače in druge prejemke.

Državni svet opozarja na izjemno restriktiven pristop v odhodkovnem delu proračuna, po drugi strani pa nerealne napovedi o povečanju prihodkovne strani proračuna. Sindikati so tudi na seji Ekonomskega socialnega sveta 16. 10. 2012, ki jo je sklical predsednik Vlade, opozorili kje in kako, na katerih področjih bi bilo možno povečati prihodkovno stran proračuna vendar se vladna stran, Ministrstvo za finance na njihove pobude in predloge niso odzvali. Takšno zmanjševanje javne porabe, ostri linearni varčevalni ukrepi, zlasti pa še bolj ostri limiti na področju zmanjševanja mase plač od 7,5 % do 12 % in več, zmanjševanje števila zaposlenih brez analize, ocene in primerjave stanja, bo imelo za posledico še večje negativne vplive na javne finance, nestabilnost pri izvajanju storitev in dejavnosti. Kako je Ministrstvo za finance opredelilo in izračunalo te limite za maso za plače, še do danes ni pojasnjeno.

Pogajalske skupine vseh sindikatov so 14. 11. 2012 ugotovile in pisno opozorile Vlado, da je s sprejetjem znižane mase plač v letu 2013 in 2014 zaposlene v javnem sektorju postavila pred izvršeno dejstvo, saj se z njimi ni niti posvetovala, kaj šele usklajevala. Na seji je bila sprejeta enotna zahteva, da se Vlada opredeli:

- do aktivnosti za oblikovanje analize izvajanja Zakona za uravnoteženje javnih financ, ker je bila oblikovana projekcija, da bo finančni učinek ZUJF po 39 zakonih od 700 do 800 mio evrov. Ni znan učinek in prihranki glede izvedenega obsega upokojevanja po ZUJF, ravno tako ne učinek izvajanja povečanega obsega dela. Vladna analiza se pričakuje do 22. 11. 2012.
- do umika mase sredstev za plače in druge prejemke iz Proračuna Republike Slovenije za leti 2013 in 2014. To se naj uvrsti na dnevni red pogajalske komisije. Ni znano, kako je opredeljena predvidena deindeksacija, po kakšnih merilih in kriterijih, primerjavah in analizah pri posamezni skupini uporabnikov in kako je ugotovljeno razlikovanje v odvisnosti od povprečnega indeksa rasti 2009-2012 glede na skupni indeks rasti izplačanih bruto plač. O tem vprašanju in tej nameri sindikati niso bili seznanjeni, kaj šele da bi bilo organizirano usklajevanje o tem ukrepu, opredeljenem v proračunskem memorandumu. Državni svet opozarja, da v vsem obdobju od prve vlade v Republiki Sloveniji naprej ni bilo zagotovljeno pravočasno informiranje, sodelovanje in usklajevanje s sindikati v zvezi z vprašanjem mase za plače in druge prejemke.

Na zadnji seji pogajalske komisije 8. 11. 2012 so sindikati izrazili zahtevo in predlog, da se sklicujejo skupne seje glede obsega števila zaposlenih in zmanjševanja mase za plače in druge prejemke v proračunu za leti 2013 in 2014. Sindikalna stran je na seji soglasno izrazila mnenje, da se ne strinja s predlaganimi ločenimi sestanki po resorjih. Na tej seji je bilo zagotovljeno, da bo vladna stran poslala možni nabor ukrepov na področjih, ki so bila navedena (organizacijska struktura in struktura delovnih mest; število zaposlenih; višina plač in drugih prejemkov iz dela in v zvezi z delom), ki bi preprečili odpuščanje in da se bo do njih opredelilo. Minister za pravosodje in javno upravo je 9. 11. 2012 pozval ministrstva in vladne službe, da organizirajo resorne sestanke, v katere so vključeni predstojniki in sindikati glede navedene vsebine.

Enakopravna pogajanja o plačah in drugih prejemkih za leto 2013 in 2014 so mogoča le, če Vlada vnaprej zagotovi, da postavka za maso plač v proračunih za prihodnji dve leti ni fiksna, ampak odprta za pogajanja. Če Vlada tega ne sprejme, se ni o čem pogajati, zato se pričakuje, da v tednu dni potrdi sindikalno zahtevo, da masa plač za prihodnji dve leti ni vnaprej opredeljena. V primeru, da Vlada tega ne sprejme, bodo sindikati v javnem sektorju na organih odločali o preimenovanju v stavkovne odbore.

Državni svet ugotavlja, da ne glede na poziv predsedniku Vlade in ministru za finance, da se skliče pogajalska skupina Vlade in sindikatov, na kateri bi obravnavali maso za plače in druge prejemke ter predlog zakona, z vladne strani ni bilo ustreznega odziva vse do danes.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje Državnega sveta k Obdobnemu poročilu 2011/2012 Komisije za preprečevanje korupcije

Državni svet Republike Slovenije je na 50. seji 23. 11. 2012, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje

M N E N J E

k Obdobnemu poročilu 2011/2012 Komisije za preprečevanje korupcije

Državni svet se je seznanil s poročilom.

Obdobno poročilo 2011/2012 Komisije za preprečevanje korupcije sledi določbi 19. člena Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije po katerem je Komisija za preprečevanje korupcije dolžna enkrat letno poročati Državnemu zboru o svojem delu. Za opravljeno delo je bilo Komisiji za preprečevanje korupcije izraženo priznanje.

Docela zanesljivih ocen ravni koruptivnosti v določeni družbi ne ponujajo niti objektivni (npr. število pravomočnih sodb) niti subjektivni viri (subjektivno presojanje ravnanja kot vprašljivega). Zato moramo biti pri ocenjevanju stopnje korupcije, s katero se soočamo, skrajno previdni. Problematiko je potrebno obravnavati izhajajoč iz ocene stanja in predvsem iz resničnih razlogov kulturno civilizacijske narave. Na tej podlagi je potrebno pripraviti tudi ustrezne standarde v etiki. Zato kaže v prihodnje posvetiti večjo pozornost ukrepom za preprečevanje razlogov za morebitna koruptivna tveganja.

S posebno skrbnostjo in tenkočutnostjo kaže izražati vnaprejšnje ocene o možnih tveganjih za pojav koruptivnosti. To velja tudi za ocene, da bi bilo potrebno pravico Državnega sveta do odločilnega veta ter imuniteto državnih svetnikov posebej izpostaviti z vidika tveganja za pojav koruptivnih dejanj. Neutemeljen ali neustrezen način podajanja ocen o tveganjih za pojav koruptivnosti lahko vodi do možne vnaprejšnje potencialne dvomljive konotacije o temeljnih ustavnih pristojnostih Državnega sveta oziroma pravic državnih svetnikov kot funkcionarjev. V razpravi je bilo ostro zavrnjeno povezovanje ustavnih pristojnosti Državnega sveta z morebitnimi tveganji za pojav koruptivnih dejanj. Vzpostaviti je treba metode in tehnike s katerimi se krepí spoštovanje ustavnosti in zakonitosti, integriteta in standardi.

Raziskave (evropske, domače in primerjalne) kažejo na zaznavo negativnih trendov glede prisotnosti korupcije in njenih negativnih vplivov na poslovno in življenjsko okolje pri nas. Zaskrbljujoč je podatek iz raziskave Indeks percepcije korupcije (Corruption Perception Index, CPI), ki jo izvaja nevladna organizacija Transparency International (TI). Med 182 državami je bila Slovenija v letu 2011 uvrščena na 35. mesto (indeks 5,9), medtem ko je v letu 2010 z indeksom 6,4 zasedla 27. mesto. To pomeni, da je v primerjavi z letom 2010 na lestvici padla za osem mest. Zaskrbljujoč je tudi podatek o razkoraku med številom prijav in številom pravomočnih obsodb in terja razmislek o morebitnih ukrepih.

Obdobje krize je deloma tudi posledica neobvladovanja korupcijskih tveganj in hkrati priložnost za okrepitev aktivnosti, postavlja prioritete dela na tem področju. V luči krize odnosov in vrednot kaže v prihodnje okrepiti prizadevanja za reševanje vprašanja korupcije na sistemski ravni, okrepiti politično voljo, transparentnost in odgovornost.

Državni svet meni, da je potrebno skladno z Zakonom o integriteti in preprečevanju korupcije in v sozvočju z Resolucijo o normativni dejavnosti, okrepiti prizadevanja v smeri delovanja pravne države, integritete in transparentnosti ter v smeri preprečevanja korupcije in odpravljanja nasprotij interesov.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje Državnega sveta k poročilu Banke Slovenije o stanju v slovenskem bančnem sistemu

Državni svet Republike Slovenije je na 50. seji 23. 11. 2012, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje

M N E N J E

k poročilu Banke Slovenije o stanju v slovenskem bančnem sistemu

Državni se je seznanil s poročilom Banke Slovenije o stanju v slovenskem bančnem sistemu.

Glede na stopnjo zaupnosti gradiva (interno) Državni svet v svojem mnenju ne navajata razprave in komentarjev na posamezne dele poročila.

Državni svet že od leta 2008 opozarja na nevarnosti in pasti vodenja neoliberalne politike, ki je prepustila gospodarsko in družbeno dogajanje tako imenovani nevidni roki trga, ki je pa žal ni. Z namenom opozoriti slovensko javnost na pasti pregrelih rasti na podlagi storitev finančnega sektorja in izvedenih finančnih instrumentov je bil leta 2008 organiziran v državnem svetu posvet s pomenljivim naslovom Finančna kriza – pot v recesijo ali izziv za novo gospodarsko ureditev. Na posvetu je bilo navkljub splošnemu mnenju, da Slovenije finančna kriza in kasneje še gospodarska kriza, ki se pogloblja v recesijo, ne more močno prizadeti opozorjeno, da se nam ta scenarij lahko zgodi. In se je tudi zgodil s časovnim zamikom, vendar še z večjo ostrino kot v državah, ki jih je finančna kriza najprej prizadela.

Z namenom, da bi Državni svet ne bi bil zgolj kritik in pojasnjevalec je na podlagi serije razprav vodenih v okviru Sveta za inovativno družbo sprejel Mnenje o vzrokih gospodarske krize in potrebnih ukrepih nato pa še Resolucijo Državnega sveta za izhod Slovenije iz družbene krize. Ugotavljamo, da je odziv tako splošne, kot strokovne javnosti slab ter da v Sloveniji še vedno ne razumemo vseh razsežnosti krize in se ne zavedamo njenih dolgoročnih posledic.

Analizo dogajanja v bančnem sektorju v zadnjih letih razumemo kot pripomoček za oblikovanje potrebnih ukrepov, predvsem pa kot opozorilo, katerih napak se ne sme ponavljati. Brez dvoma je do sedanjega stanja bančnega sistema pripeljalo pretirano poudarjanje in »izmišljevanje« novih bančnih storitev na račun realnega sektorja, precenjevanje aktive v bilancah gospodarskih družb in bank in politična naklonjenost tem gibanjem.

Regulatorji, pa naj bodo za področje bank ali zavarovalnic, so svojo formalno vlogo sicer odigrali, ne pa vsebinske. Nekritično so spremljali preobrazbo bank v finančne konglomerate, v katerih so se verižile in s tem prikrivale slabe terjatve. Nekontrolirano pa se je vlagalo tudi v tujino in to predvsem v države, nastale na območju Balkana.

Kljub težki gospodarski situaciji, pomanjkanju obratnega kapitala danes banke ne odobravajo novih posojil oz. celo znižujejo financiranje podjetij, ki so še vedno sposobna delovati in tudi rasti. To samo pogloblja gospodarsko krizo. Državni svet meni, da je potrebno ukrepe za sanacijo bančnega sistema sprejeti hitro in prepustiti podzakonskim aktom, da natančneje določijo izvajanje zakonov. Brez dvoma pa mora pri pripravi zakonskih in podzakonskih aktov dobiti veliko večjo vlogo kot doslej stroka.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Sklepi Državnega sveta v zvezi s problematiko v slovenski konjereji

Državni svet Republike Slovenije je na 50. seji 23. 11. 2012, na podlagi 67. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in ob obravnavi pobude državnega svetnika Jožeta Mihelčiča v zvezi s problematiko slovenske konjereje, sprejel naslednje

S K L E P E:

1. Državni svet se je seznanil s problematiko v slovenski konjereji, kjer je stanje zaskrbljujoče in kaže na potrebo po takojšnjih ukrepih.
2. Državni svet predlaga Vladi Republike Slovenije, Ministrstvu za kmetijstvo in okolje in Veterinarski upravi Republike Slovenije ter ostalim pristojnim institucijam, da sprejmejo nujne in takoj izvedljive ukrepe iz PRILOGE 1 na področju selekcije, evidentiranja ter programa razvoja podeželja.
3. Državni svet predlaga Ministrstvu za kmetijstvo in okolje, da se konjereja upošteva v vseh dolgoročnih programih razvoja kmetijstva in živinoreje v Republiki Sloveniji v smislu predlaganih ukrepov v PRILOGI 2.
4. Državni svet meni, da lahko postane konjereja samo na podlagi sprejetih ustreznih rešitev konkurenčna in enakovredna kmetijska živinorejska panoga, s katero bo mogoče pri reji ustvariti dohodek.
5. Državni svet opozarja, da je konjereja strateška panoga v javnem interesu in jo je zato treba obravnavati kot kmetijsko dejavnost in zaradi njenih ekonomskih in družbenih potencialov (prehrana, turizem, kulturna dediščina, varstvo okolja, šport, itd.) dodatno spodbujati.
6. Državni svet poudarja, da je potrebna čimprejšnja aktivna politika na področju konjereje, ki zahteva sistematičen pristop in integralno ureditev, ki mora potekati v partnerskem odnosu stroke, rejcev in politike.
7. Državni svet predlaga, da se z vidika zagotavljanja zdravstvenega varstva živali ob pristopu Republike Hrvaške v EU preveri, ali slednja izpolnjuje vse pogoje na področju kmetijstva in ribištva.
8. Državni svet predlaga, da se s problematiko slovenske konjereje seznanijo tudi Državni zbor oziroma njegovo pristojno delovno telo.

O b r a z l o ž i t e v:

Državni svet ugotavlja, da se kar 10 % slovenskih kmetij ukvarja z rejo konj (odstotek je celo nekoliko višji v primerjavi z rejo drobnice), vendar se konjereji v Sloveniji ne priznava status pomembne panoge v živinoreji, kmetijstvu in prehranski verigi. Konjereja se tako trenutno nahaja v eni najhujših kriz, saj se razmere za to živinorejsko panogo slabšajo že vse od leta 2003 oziroma od predpristopnih pogajanj in vstopa Republike Slovenije v EU. To je nekoliko nerazumljivo v primerjavi s sosednjo Avstrijo, kjer se je status konjerejcev oz. položaj konjereje z vstopom Avstrije v EU za tamkajšnje konjerejce celo izboljšal. Predvsem reja plemenskih konj (kobile z žrebeti) je postala skoraj povsem neekonomska dejavnost, na pomenu pa čedalje bolj dobiva teza, da naj bi v prihodnje konje redili samo še bogati ljudje. Število konj trenutno v Sloveniji sicer narašča, vendar je to predvsem posledica poceni nakupov v tujini (nekontroliranega uvoza) ter špekulacij, ne pa lastne reje. Posledica neurejenega statusa na področju evidentiranja konj in previsokih stroškov, povezanih z rejo oz. vzrejo (npr. skupen strošek veterinarskih in zootehničnih storitev za žrebe do starosti enega leta znaša do 180 evrov), je porast števila ilegalnih pripustov in tako zmanjšanje rodovniške reje. Nesorazmerno visoki stroški za konjerejo so vidni že iz primerjave z govedorejo. Obvezno čipiranje in izdaja potrdila o istovetnosti ali ID za žrebe konja ali osla stane do 73 €, na drugi strani pa številčenje in izdaja potnega lista za tele goveda stane rejca 1 €. Poleg tega so preventivne veterinarske preiskave na spolne bolezni plemenskih konj, ki jih je treba obvezno opraviti enkrat na leto, predrage, saj znašajo do 280 evrov letno. Zastavlja se tudi vprašanje, ali so sploh potrebne, glede na to, da v Republiki Sloveniji ni več teh bolezni. Krivično je, da za razliko od drugih panog v živinoreji vse stroške plačujejo rejci sami. Organizirani rejci imajo sicer zanemarljivo nižje cene zootehničnih storitev, kar pa ne vpliva na splošno stanje. Vse navedeno postavlja slovenske rejce konj v neenakopraven in nekonkurenčen položaj z rejci konj iz drugih

držav članic EU, slovenska konjereja pa je postala predraga in nekonkurenčna.

Državni svet ugotavlja, da je v Sloveniji je še vedno veliko konj neznanega porekla. Nepravilnosti v uradnih evidencah so pogoste, rejci konj namreč opozarjajo, da je bilo, kljub rednemu in vestnemu poročanju rejcev rodovniških konj, v prejetih evidencah s strani Ministrstva za kmetijstvo in okolje konec leta 2011 tudi do 70% podatkov napačno vpisanih, in to kljub temu, da traja pridobitev dokumentov za žrebe od pristojnih slovenskih organov tudi do enega leta. Nujno je treba sistem spremeniti, poenostaviti in poceniti, tako kot to velja za druge živali. V praksi se pri čipiranju konj že pojavljajo zlorabe, saj je čip možno prenesti na druge konje in ga tako večkrat uporabiti. Vse to je povezano s previsokimi stroški evidentiranja konj in predvsem pomanjkanja nadzora pristojnih organov. Zato bi bilo treba stroške reje zmanjšati, oblikovati jasna pravila in izvajati ustrezen nadzor. Državni svet poudarja, da je konjereja okolju prijazna panoga in skrbi tudi za čiščenje zaraščenih površin na manj ugodnih območjih za kmetovanje.

Državni svet opozarja na resnost težav, s katerimi se soočajo slovenski konjerejci in meni, da je konjereja strateška panoga v javnem interesu in jo je zato treba obravnavati enakopravno z drugimi kmetijskimi dejavnostmi oziroma še dodatno stimulirati, saj ima konjerejska panoga velike potencialne na različnih področjih (prehrana, turizem, šport itd.). Na tem področju je potrebna čimprejšnja aktivna politika z določenimi cilji in ukrepi, ki terjajo sistematičen pristop za integralno ureditev tega področja. Zagotoviti je treba večji nadzor nad uvozom konj in konjskega mesa in ilegalnih pripustov. Ker lahko prost pretok oseb, blaga, storitev in kapitala na notranjem trgu EU pomeni tudi slabosti, Državni svet predvsem z vidika zagotavljanja zdravstvenega varstva živali predlaga, da se ob pristopu Republike Hrvaške v EU preveri, ali slednja izpolnjuje vse pogoje na področju kmetijstva in ribištva. Priprava proaktivne politike mora potekati v partnerskem odnosu stroke, rejcev in politike, v prvi vrsti Ministrstva za kmetijstvo in okolje, ki nosi kot resorno ministrstvo največjo odgovornost. Sedaj je pravi čas, da se pripravijo operativni programi, ki bodo zasledovali cilj zaščite rejcev in zdravja živali in ljudi ter bodo služili kot izhodišča za pogajanja za novo finančno perspektivo, pri čemer bi moralo imeti resorno ministrstvo zaradi specifičnosti slovenskih razmer ostrejši pogajalski odnos v okviru EU.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

PRILOGA 1: NUJNI IN TAKOJ IZVEDLJIVI UKREPI

a) Selekcija, evidentiranje in uporaba:

- Zmanjšati bi bilo treba stroške rejcev za rejo, cene veterinarskih in zootehničnih storitev in plačevanje (ali rejec ali država) uskladiti z drugimi živinorejskimi panogami, sankcionirati bi morali tudi izvajalce storitev in ne samo rejcev.
- Vsi konji, tudi žrebeta, morajo biti čipirani (onemogočiti večkratno uporabo čipov za različne živali) in evidentirani. Spremembe morajo biti sporočene in evidentirane najkasneje v 15 dneh od rojstva ali spremembe stanja.
- Žrebeta morajo biti čipirana, rejci oziroma lastniki pa morajo dobiti potrdilo o istovetnosti v 15 dneh od rojstva. Za promet in zakol zadostuje potrdilo o istovetnosti. Pravočasna izdaja potrdil je nujna tudi zaradi obveznosti rejcev pri izvajanju kmetijskih programov KOP, EKO, obveznosti iz naslova reje avtohtonih pasem, itd.
- Identifikacijski dokument bi se moral obvezno izdati za živali, ki se vključijo v rejski program, najkasneje ob plemenski zrelosti, za delovne živali v kmetijstvu, turizmu ali športu pa ob vključitvi v delo. ID bi se moralo izdati komisijsko. Živali bi morale ob izdaji dobiti oceno, ki je javna in s katero morajo biti seznanjeni rejci in lastniki.
- Stroške za živali, ki so zaradi različnih razlogov (ni za rejo v rejskem programu, niti za delo v kmetijstvu, turizmu in športu) za zakol, je treba takoj zmanjšati na minimum in s tem izboljšati konkurenčnost reje.
- Rejce bi bilo treba stimulirati tako, da na vseh stopnjah razvoja izločajo živali, ki niso primerne za nadaljnjo rejo v rejskih programih ali za delo.
- Vzpostaviti je treba nadzor nad uvozom konj, predvsem na področju zdravstvenega stanja

(ustrezna dokumentacija opravljenih preiskav krvi za določene bolezni) in poostrene evidence o tranzitu in o uvozu.

- Nadalje bi bilo treba takoj določiti referenčni datum, od katerega bodo konji, ki niso v rejskih programih posameznih pasem, označeni pod terminom živali neznanega izvora in porekla. Potomci teh živali ne morejo biti nikoli vključeni v rejske programe posameznih pasem niti uporabljeni za prehrano.
- Nujna je modernizacija rejskih programov in izbora plemenjakov (poleg boljših delovnih sposobnosti in uporabnosti je treba izboljšati tudi klavnost (npr. kmetje si želijo rediti posavskega konja tudi zaradi njegove boljše gospodarske klavnosti).
- Preprečiti je treba črne nelegalne pripuste in jih sankcionirati. Potomci iz takšnih pripustov ne bi smeli nikoli pridobiti ID, ob čipiranju in izdaji potrdila o istovetnosti pa bi rejca lahko tudi sankcionirali.
- Takoj je treba prenehati z vsakoletno obvezno preiskavo za različne kužne in spolne bolezni (CEM, IAK, KAK), ki jih že nekaj časa ni v Republiki Sloveniji in opravljati le vzorčne preventivne preiskave, vendar ne na stroške rejca. Žrebce je treba preiskovati le ob menjavi plemenilnega mesta oziroma po potrebi ob odkritju bolezni.
- Vse preventivne preiskave, ne glede na dinamiko, bi morala, tako kot pri ostalih živinorejskih panogah, plačevati država in ne rejci.
- Rejce bi bilo treba finančno razbremeniti v največji možni meri in s tem omogočiti konkurenčnost slovenske reje konj.

b) Sprejem ukrepov programa razvoja podeželja 2014 – 2020

- Kmetijska politika v Sloveniji bi morala vključevati tudi konjerejo kot živinorejsko kmetijsko panogo, predstavnike rejcev konj pa vključiti v pogajalske skupine.
- V programe subvencioniranja je treba vključiti tudi kobile dojlje (kobile z žrebeti z izdanimi potrdili o istovetnosti, ki so potomci pripustov pod licencirane plemenjake - pogoji primerljivi s kravami dojljami)
- Konj bi se moral, glede na specifikko reje, šteti več kot 1 GVŽ – npr. 1,3 do 1,5 GVŽ.
- Podpirati bi bilo treba vsestransko uporabo konj za delo v kmetijstvu (v gozdovih, na poljih), turizmu in športu.
- Opredeliti je treba sistem rejskih organizacij v skladu z izdanimi odločbami.
- V rejo, evidentiranje in promet z živalmi, bi morali poleg rejcev in rejskih organizacij vključiti tudi Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije in Kmetijske zadruge.

PRILOGA 2: PROGRAM DO LETA 2020

- Ohraniti je treba rejo plemenskih živali in celotne populacije konj vsaj na sedanji ravni ali število celo povečati.
- Ohraniti je treba rejo slovenskih avtohtonih hladnokrvnih in toplokrvnih pasem z domačim kvalitetnim genskim materialom ter po potrebi, zelo selekcionirano in organizirano, uvoziti tudi posamezne vrhunske plemenske žrebce in kobile. Oblikovati je treba gensko banko in vanjo vključiti res elitne plemenske živali domačih rej.
- Ohraniti je treba žrebetišče Briga za rejo hladnokrvnih žrebcev in zagotoviti transparentno izbiro najboljših žrebet.
- Poleg živali za meso bi morali izvažati tudi živali plemo (lipicanec, posavska pasma).
- Zaradi ugodnih naravnih danosti (Barje, kraški svet, Kočevski Rog) je treba omogočiti rejo za tuje lastnike konj.
- Pomembno mesto v reji in selekciji je treba dati tudi ekstenzivni, ljudem, naravi in konjem prijazni reji za meso in mleko (v preteklosti je v Sloveniji število konj naraslo zaradi povečanega povpraševanja predvsem po konjskem mesu (v času norih krav), v tem času pa se je zaradi večjega obsega reje zelo izboljšala tudi kvaliteta plemenskega materiala).
- Urediti je treba izobraževanje rejcev, raziskave in inovativnost na področju uporabe konj za delo in za prehrano.

Poročilo o delu Državnega sveta za leto 2012

Državni svet Republike Slovenije je na 50. seji 23. 11. 2012, na podlagi drugega odstavka 67. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet Republike Slovenije je sprejel Poročilo o delu Državnega sveta za leto 2012.

Mag. Blaž Kavčič
predsednik

Sklepi na podlagi zaključkov 21. mednarodne konference Jedrska energija za novo Evropo

Državni svet Republike Slovenije je na 50. seji 23. 11. 2012, na podlagi 67. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in ob obravnavi zaključkov 21. mednarodne konference Jedrska energija za novo Evropo, sprejel naslednje

S K L E P E:

1. Državni svet se je seznanil z zaključki 21. mednarodne konference Jedrska energija za novo Evropo, ki je potekala v Ljubljani med 5. in 7. septembrom 2012 v organizaciji Društva jedrskih strokovnjakov Slovenije, podjetja GEN energija d.o.o. in Nuklearne elektrarne Krško. Na njej je sodelovalo 205 jedrskih znanstvenikov, raziskovalcev, odločevalcev in strokovnjakov iz 22 držav ter predstavniki Mednarodne organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), Mednarodne agencije za jedrsko energijo (IAEA) ter Svetovnega združenja operaterjev jedrskih elektrarn (WANO).
2. Državni svet meni, da pomeni izvedba 21. mednarodne konference v Ljubljani s številčno mednarodno udeležbo strokovnjakov in mednarodnih organizacij visoko priznanje in zaupanje v profesionalnost slovenske jedrske stroke, ki je temelj jedrske varnosti.
3. Državni svet ugotavlja, da je poglobitno sporočilo konference, da bo, kljub ambicioznim strategijam zmanjševanja emisij CO₂ in učinkovite rabe energije, poraba primarne energije dolgoročno naraščala, predvsem zaradi naraščanja števila prebivalcev in gospodarskega razvoja. To pomeni, da bo človeštvo tudi v primeru najbolj optimističnega scenarija, t.i. scenarija 450 (omejitev koncentracije toplogrednih plinov v ozračje na 450 ppm CO₂) potrebovalo za nadaljnji razvoj več energije, saj v nasprotnem primeru sledi še hujša globalna recesija. V kolikor bi v prihodnjih strategijah namenili jedrski energiji nižji delež, bo težje doseči cilj, da povečanje povprečne globalne temperature ne bo preseglo predindustrijskih ravni za več kot 2°C, oziroma bi tak scenarij zahteval bistveno povečanje investicij v energetiko.
4. Državni svet je bil seznanjen, da je ključno vprašanje na področju energetike ravnovesje med varnostjo in zanesljivostjo oskrbe, dostopnostjo ter omilitvijo podnebnih sprememb. Za gospodarski razvoj in razvoj družbe nasploh je pomembna varna in zanesljiva ter konkurenčna oskrba z energijo, pri čemer je cilj dekarbonizacija energetskega sistema in hkrati cenovna dostopnost energentov - t.i. energetska »trilema«. Eden izmed odgovorov na t.i. energetske »trileme« je dokument »Energy Roadmap 2050«, ki ga je Evropska komisija sprejela 15. decembra 2011. Primarni cilj je znižanje emisij na 80-95% glede na leto 1990, pri čemer je ključni ukrep za doseg tega cilja do leta 2050 zagotoviti proizvodnjo električne energije brez emisij CO₂ ob istočasni zagotovitvi varne, zanesljive in konkurenčne oskrbe z energijo. Državni svet je bil seznanjen, da je ta cilj možno doseči z ustreznim deležem jedrske energije, ki danes zagotavlja večino nizkoogljikne električne energije.
5. Državni svet ugotavlja, da so ključne ugotovitve 21. mednarodne konference Jedrska energija za novo Evropo naslednje:

- Jedrska energija je zrela nizkoogljična energetska tehnologija, ki je že dostopna za širšo uporabo in jo je zato treba vključiti v strateške dokumente (energetika, podnebne spremembe, gospodarski razvoj, urejanje prostora) kot tehnologijo za doseg nizkoogljične družbe.
 - Tehničnih ovir za razširitev jedrske energije ni.
 - Jasna opredelitev in stabilna zavezanost do jedrske energije je predpogoj za uspešno uvrstitev jedrske energije v nacionalne strategije.
 - Sposobnost in kapaciteta industrije za gradnjo novih jedrskih elektrarn se bo podvojila do leta 2020, da bi lahko sledila predvidenemu scenariju razvoja jedrske energije, poleg tega se bodo povečale kapacitete za proizvodnjo goriva za jedrske elektrarne (gradijo se nove elektrarne in na trg vstopajo novi proizvajalci opreme).
 - Potrebno je uresničiti dogovorjene aktivnosti na področju gradnje in obratovanja objektov za izrabljeno gorivo in radioaktivne odpadke.
 - Nadaljnji razvoj novih generacij jedrskih reaktorjev (III. generacija) in tehnologija zaprtega gorivnega kroga (razvoj IV. generacije jedrskih elektrarn) lahko ponudi izboljšane kazalce trajnostnega razvoja, ekonomije, odpornost na širjenje jedrskega orožja, varnost in zanesljivost z začetkom pred letom 2050.
6. Državni svet ugotavlja, da stroka izpostavlja pomen jedrske energije za Slovenijo iz naslednjih razlogov:
- Jedrska energija pomembno prispeva k varni in zanesljivi oskrbi z električno energijo.
 - Jedrska energija omogoča konkurenčno prednost pri oskrbi z električno energijo v Sloveniji (Nuklearna elektrarna Krško zagotavlja stabilno dobavo električne energije po konkurenčni ceni).
 - Slovenija ima pozitivne izkušnje z uporabo jedrske tehnologije.
 - Slovenija ima znanje in usposobljene kadre na področju jedrske industrije.
 - Oskrba z električno energijo je pomembno strateško vprašanje, zato mora Slovenija sprejeti ključne dolgoročne odločitve.
 - Jedrska energija bo tudi v prihodnje pomemben trajnostni vir, ki bo skupaj z obnovljivimi viri omogočal zanesljivo oskrbo z električno energijo.
7. Državni svet podpira ključne ugotovitve 21. mednarodne konference in opredelitev pomena jedrske energije za Slovenijo, pomisleke izraža le pri opredelitvi jedrske energije kot trajnostnega vira. Z zvezi s tem pomislekom je bil Državni svet seznanjen, da je zalog urana več kot zalog nafte, in sicer pri današnji uporabi jedrske energije in brez uporabe recikliranega goriva za 70 let. Jedrsko gorivo, ki danes zapušča jedrsko elektrarno, je izkoriščeno le 4%, preostali del se reciklira, vendar pa je trenutno reciklirano gorivo dražje od svežega goriva iz urana. Z razvojem tehnologij IV. generacije jedrskih elektrarn in posledično večjega deleža recikliranja goriva se zaloge goriva povečajo za 100-krat, kar predstavlja take količine zaloge goriva, da lahko govorimo o trajnostnem viru energije. Državni svet ugotavlja, da na ravni EU enotnega mnenja o tem, ali je jedrska energija trajen vir ali ne, še ni.
8. Državni svet ugotavlja, da se je javna politika do jedrske energije po nesreči v Fukušimi v nekaterih državah članicah EU spremenila, v drugih državah pa jo še naprej obravnavajo kot varen in zanesljiv in cenovno dostopen vir električne energije. Ob upoštevanju slednjega ter dokumenta Evropske komisije »Energetski načrt za leto 2050«, ki jedrsko energijo opredeljuje kot najpomembnejši vir nizkoogljične proizvodnje električne energije, ki prispeva k nižjim sistemskim stroškom in cenam električne energije, mora država čim prej sprejeti strateške odločitve in se v svojih strateških dokumentih opredeliti do vloge in nadaljnega razvoja jedrske energije v Sloveniji v prihodnje. Po mnenju Državnega sveta je jedrska energija pomemben, zanesljiv in varen ter konkurenčen vir za proizvodnjo električne energije v Sloveniji.
9. Državni svet ugotavlja, da se pojavljajo težave tudi pri zagotavljanju alternativnih obnovljivih virov energije, predvsem so tu mišljene majhne hidroelektrarne.

10. Morebitno podaljšanje obratovanja Nuklearne elektrarne Krško po izteku prvotno predvidenih 40 let obratovalne dobe verjetno ne bi smelo biti več stvar odločanja, saj je Uprava Republike Slovenije za jedrsko varnost 20. 6. 2012 izdala odločbo, s katero je odobrila spremembe, ki bodo omogočile dolgoročno obratovanje Nuklearne elektrarne Krško.
11. Državni svet podpira gradnjo drugega bloka Nuklearne elektrarne Krško, ne samo zaradi večjih potreb po električni energiji ter zanesljivi, varni in konkurenčni oskrbi z nizkoogljeno energijo, ampak zaradi pozitivnih finančnih učinkov takega projekta za slovensko gospodarstvo in dodatnih delovnih mest ter zadostnega domačega znanja.
12. Z vidika uporabnikov električne energije je zelo pomembna nizkoogljivost in konkurenčnost jedrske energije, prav tako pa tudi varnost obratovanja jedrskih elektrarn, nepredvidljivi okoljski vplivi v primeru izrednih dogodkov ter ravnanje z radioaktivnimi odpadki. Ob tem Državni svet izpostavlja poročilo Evropske komisije z dne 4. 10. 2012 o zaključku izrednih pregledov evropskih jedrskih elektrarn (t.i. stresnih testov), iz katerega izhaja, da je Nuklearna elektrarna Krško najboljša v Evropi, saj je edina, v kateri so že bili ali bodo v kratkem izvedeni vsi ukrepi, ki so bili med izvedbo stresnih testov prepoznani kot koristni in potrebni za blaženje posledic izrednih naravnih in podobnih nesreč v okolici objekta. Državni svet meni, da nas vprašanje varnosti Nuklearne elektrarne Krško pred morebitnimi izrednimi dogodki ne bi smelo skrbeti. Odprto je vprašanje izgradnje končnega odlagališča nizko in srednje radioaktivnih odpadkov v Vrbini pri Krškem, pri čemer Državni svet pričakuje s strani pristojnega Ministrstva za infrastrukturo in prostor pospešitev aktivnosti in ureditev odprtih vprašanj s sosednjo Republiko Hrvaško, saj je v primeru neizpolnjevanja obveznosti hrvaške pogodbenice Slovenija primarno odgovorna za reševanje problema odlaganja radioaktivnih odpadkov. Poleg tega Državni svet pričakuje dosledno obveščanje lokalnega okolja in širše javnosti o vseh izvedenih korakih.
13. Če želimo vsebino ugotovitev strokovnjakov s področja jedrske energije približati prebivalcem in uporabnikom električne energije, jih je treba oblikovati v razumljivem jeziku in okrepiti komunikacijo z javnostjo ter ji na ta način približati vizijo jedrske energije oziroma njene attribute (varnost, zanesljivost, konkurenčnost).
14. Državni svet si želi, da bi uspeli do leta 2050 zagotoviti proizvodnjo električne energije brez emisij CO₂, vendar gre za zelo ambiciozen cilj, ki ga bo težko doseči.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1B) - skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela

M n e n j e k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1B) - skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 61. seji 5. 11. 2012 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1B), ki ga je v obravnavo v Državni zbor predložila Vlada.

Komisija predlog zakona podpira.

Predlagane spremembe in dopolnitve Zakona o varstvu kulturne dediščine odpravljajo neskladja prvega odstavka 6. člena, 53. člen, desete alineje prvega odstavka 127. člena in 135. člena zakona, ki jih je ugotovilo Ustavno sodišče 7. aprila 2012 v postopkih za preizkus pobud Numizmatičnega društva Slovenije in Urbana Mateta ter za oceno ustavnosti na pobudo samostojnega podjetnika Janeza Švajncerja in Urbana Mateta.

Spremembe uveljavljajo široko definicijo "dokazila o izvoru", ki zagotavlja ustrezno pravno varnost posestnikov arheoloških najdb ali zbirk arheoloških najdb, ki ta dokazila imajo, najdbe pa imajo lastnosti kulturne dediščine po zakonu in Prilogi Uredbe 391/92/EGS. Spremembe naj bi omogočile tudi ustrezno pravno podlago za tolmačenje, da so arheološke najdbe iz izkopavanj ali najdišč na kopnem in pod vodo z ozemlja Republike Slovenije, odkrite po 1.7.1945 last države, razen če imajo njihovi posestniki veljavno pridobljeno dokazilo o lastništvu in ali se v predpisanih postopkih ugotovi, da ne gre za kulturno dediščino. Ta določila naj skladno z ustavno odločbo ne bi posegala v lastninske pravice zasebnikov, ki so predmete z lastnostmi dediščine iz ozemlja Republike Slovenije veljavno pridobili v last po zakonodaji pred veljavnostjo zakona iz leta 2008. Namen predlagatelja je, izboljšati sledljivost premične kulturne dediščine in z dorečenimi postopki ugotavljanja statusa premičnin izenačiti vse zbiratelje.

Novela prilagaja obveznost državnega financiranja predhodnih arheoloških raziskav in glede na razpoložljiva finančna sredstva. Predlog izboljšuje sistemske rešitve pri varovanju in ohranjanju kulturne dediščine z možnostjo interventnega financiranja v primeru njene ogroženosti.

Komisija na podlagi razprave, v kateri so poleg članov sodelovali predstavniki predlagatelja in pobudnikov za oceno ustavnosti Zakona o varstvu kulturne dediščine iz leta 2008, pozitivno ocenjuje namen Vlade, da zakon uskladi z odločbo Ustavnega sodišča, vendar opozarja, da obstajajo ustavno-pravni razlogi, da bi lahko bile določene rešitve in opredelitve ustavno sporne.

Ključne dileme, izpostavljene v razpravi, se nanašajo na veljavnost predlaganih rešitev za nazaj, kar 155. člen Ustave prepoveduje, razen če to zahteva javna korist in se s tem ne posega v pridobljene pravice. Samo zakon lahko določi, pod kakšnimi pogoji in kdaj določbe učinkujejo za nazaj. Predlog zakona avtomatizira lastništvo države nad arheološkimi najdbami, ki izvirajo iz ozemlja RS, tudi za obdobje pred veljavnostjo zakona iz leta 2008, razen če se v postopkih ugotovi, da ne gre za dediščino ali da imajo njihovi posestniki veljavno listino o lastništvu dediščine, ali niso iz ozemlja RS. Po ustavni odločbi pa se lahko taka določba nanaša le na najdbe po uveljavitvi zakona. Obenem pa lahko premičnine postanejo kulturna dediščina in s tem last države šele pod posebej določenimi pogoji in izvršenih postopkih. Na tej podlagi je razumeti, da z uvajanjem obveznosti glede dokazovanja lastništva ni mogoče posegati v že obstoječa lastninskoppravna razmerja po predpisih pred sprejetjem zakona iz leta 2008. Komisija ugotavlja, da predlog uvaja nesorazmernost glede varovanja kulturne dediščine in preveč restriktivne ukrepe, ki

omejujejo možnost iskanja milejših ukrepov, ki ne bi nujno posegali v lastništvo. Predlog tudi nezadovoljivo določa kriterije glede postopkov pri ugotavljanju, ali gre pri najdeni oziroma posedovani premičnini za kulturno dediščino oziroma se uveljavlja javna korist.

Komisija poudarja, da je varovanje kulturne dediščine izrednega pomena za nacionalno kulturno zgodovino in neprecenljiva vrednost za razumevanje nacionalne identitete. Država je odgovorna za ureditev tega področja, zato mora najti take rešitve, ki bodo na eni strani preprečile oškodovanje kulturne dediščine in omogočile ustrezen nadzor nad posedovanjem ter upravljanjem z njenimi premičnimi, na drugi strani pa ne bi posegale v lastninske pravice zbirateljev in posestnikov. Ti s svojo ljubiteljsko dejavnostjo prispevajo k celostnemu ohranjanju dediščine. Država, lokalne skupnosti in zasebniki morajo ohranjanje oziroma varovanje dediščine, kot javne koristi, uresničevati v razvojnem načrtovanju tako, da dediščino ob spoštovanju njene posebne narave in družbenega pomena vključujejo v trajnostni razvoj.

Komisija zato predlaga, da se glede na nekatera pomembna ustavno-pravna vprašanja predlog zakona v sodelovanju z zainteresirano strokovno javnostjo v postopku sprejemanja spremeni tako, da bodo rešitve skladne z Ustavo in bodo hkrati uveljavile konsistentno zaščito premične dediščine ter omogočale razvoj dejavnosti, ki dopolnjujejo načine odkrivanja in ohranjanja nacionalne dediščine. Temeljna skrb države je, da uveljavi takšne ukrepe, s katerimi bo predvsem jasno opredelila in nadzorovala pogoje in način za ohranjanje dediščine ne glede na to, kdo jo poseduje.

Za poročevalca je bil določen član komisije Anton Peršak, predstavnik kulture in športa.

Dr. Zoltan Jan, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (ZIKS-1E) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (ZIKS-1E) – skrajšani postopek

Komisija za državno ureditev je na 127. seji 5. 11. 2012 obravnavala Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Komisija podpira predlog zakona.

Predstavnica predlagatelja je poudarila, da novela zakona sledi določbam Zakona o spremembah in dopolnitvah kazenskega zakonika in Zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika in Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku glede izvrševanja zapora ob koncu tedna (vikend zapori), izvrševanja hišnega zapora, nadomestitve denarne kazni z delom v splošno korist, izvrševanja varnostnih ukrepov obveznega psihiatričnega zdravljenja v zavodu in na prostosti ter privedbe obsojenca na pristojno sodišče ali k pristojnemu državnemu tožilstvu zaradi izvedbe predkazenskega ali kazenskega postopka.

Komisija podpira prizadevanja in predlagane rešitve, ki sledijo uskladitvi pravnim temeljem in so hkrati odziv na problematiko na katero je opozorila Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij.

Komisija na Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij ni imela pripomb.

Bogomir Vnučec, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive Sveta 1999/37/ES o dokumentih za registracijo vozil

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 95/09 – odl. US) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 59. seji 5. 11. 2012 sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive Sveta 1999/37/ES o dokumentih za registracijo vozil

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na 59. seji 5. 11. 2012 obravnavala Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive Sveta 1999/37/ES o dokumentih za registracijo vozil, ki ga je Državnemu zboru na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije posredovala Vlada Republike Slovenije.

Člani komisije so bili seznanjeni, da predlagane spremembe predstavljajo manjši poseg v ureditev o tehničnih pregledih. Cilj predloga je podpreti in izvrševati tehnične preglede motornih vozil za povečanje varnosti v cestnem prometu in varstvo okolja. Namen predloga je prispevati k uresničitvi cilja glede zmanjšanja števila smrtnih žrtev v cestnem prometu za polovico do leta 2020, kot je določeno v Usmeritvah politike na področju varnosti v cestnem prometu v obdobju 2011 – 2020, kot tudi k zmanjšanju emisij v cestnem prometu, ki so povezane s slabim vzdrževanjem vozil. Republika Slovenija načeloma podpira predlagano besedilo predloga direktive.

V razpravi je bilo izpostavljeno vprašanje glede ureditve ustrezne registrske oznake v slovenski zakonodaji. Izraženo je bilo mnenje, da obstoječa ureditev vsebine registrskih oznak ni ustrezna s cilji prometne varnosti. Vsakemu lastniku vozila bi se morala izdati registrska tablica z oznako, kjer ima stalno prebivališče. Da bi ohranili obstoječo ureditev po kateri lahko državljani registrirajo vozilo pri kateri koli registracijski enoti v Sloveniji, člani komisije vidijo ustrezen rešitev v uvedbi začasne registrske tablice upravnih enot. V odgovoru je predstavnik Ministrstva za infrastrukturo in prostor pojasnil, da se trenutno ne razmišlja o spremembah o obstoječe pravne ureditve na tem segmentu.

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je soglasno sprejela m n e n j e, da podpira Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive Sveta 1999/37/ES o dokumentih za registracijo vozil.

Vincenc Otoničar, l.r.
predsednik

Stališče Interesne skupine negospodarskih dejavnosti k Predlogu Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2013 in 2014 (ZIPRS1314) – nujni postopek

Interesna skupina negospodarskih dejavnosti je, na podlagi 16. člena Poslovnika Državnega sveta, sprejela naslednje

S T A L I Š Č E

Interesna skupina negospodarskih dejavnosti je na 65. seji, dne 6. 11. 2012, obravnavala Predlog Zakona o izvrševanju proračunov za leti 2013 in 2014, s poudarkom razprave na 48., 64. in 65. členu predloga zakona. Z določbami navedenih členov, ki se nanašajo na zmanjševanje stroškov dela in kazenske sankcije zoper odgovorne osebe neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna države ali občine, se namreč močno posega v avtonomijo direktorjev javnih zavodov, ki delujejo na področjih, ki jih zastopajo člani interesne skupine (zdravstvo, sociala, kultura, znanost, izobraževanje).

Interesna skupina se je seznanila s stališči Združenja zdravstvenih zavodov Slovenije, Skupnosti socialnih zavodov Slovenije, Skupnosti vrtcev Slovenije, Društva Ravnatelj, Sindikata SVIZ, Sindikata državnih organov Slovenije in Skupnosti občin Slovenije. Na njihovi podlagi in na podlagi razprave članov interesne skupine so bili oblikovani sledeči sklepi:

1. Vsebina Predloga Zakona o izvrševanju proračunov za leti 2013 in 2014 (v nadaljevanju: predlog zakona), ki se dotika delovanja podsistema države, v okviru katerega se izvajajo negospodarske dejavnosti družbe (zdravstvo, sociala, kultura, znanost, izobraževanje itd.), kaže na nadaljevanje trenda razgradnje omenjenega podsistema. Enak trend je zaznati tudi iz vsebine Predloga proračuna Republike Slovenije za leto 2013 ter Predloga proračuna Republike Slovenije za leto 2014. Na podlagi zasledovanja cilja pretiranega varčevanja in s tem omejevanja razvoja področij negospodarskih dejavnosti lahko tovrstne izrazito restriktivne javno-finančne politike pripeljejo do hudih posledic za razvoj družbe - do krize vodenja v posameznih segmentih omenjenega podsistema, posledične izgube kvalitetnega vodstvenega kadra, znižanja kvalitete storitev javnega dobra in opustitve izvajanja dejavnosti, ki so pomembne za napredek družbe kot celote (področje kulture, izobraževanja), a se jih neutemeljeno zaznava kot nepotrebne.

2. Določbe 48., 64. in 65. člena predloga zakona, ki se nanašajo na poslovanje javnih zavodov in odgovornosti njihovih vodstev, in ukrepi, ki iz njih izhajajo, močno posegajo v pogoje poslovanja javnih zavodov in s tem v avtonomijo vodstev. Hkrati so ukrepi v osnovi zastavljeni preveč linearno, kljub navideznemu dopuščanju vodstvom posrednih proračunskih uporabnikov, da po svoji oceni sprejemajo odločitve znotraj danih, sicer zelo ostrih finančnih okvirov. Takšen linearen pristop, ki ne upošteva specifičnih situacij posameznih področij podsistema negospodarskih dejavnosti in ne vrši selekcije med posameznimi programi v smislu ocene, kateri od njih so dejansko sposobni prenesti dodatne varčevalne ukrepe in do katere mere, je neustrezen. Omenjeni členi naj se zato spremenijo in dopolnijo na naslednji način:

a) 48. člen (zmanjševanje stroškov dela):

Drugi odstavek 48. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Predstojnik neposrednega uporabnika proračuna države ali občine mora posrednim uporabnikom proračuna iz svoje pristojnosti posredovati izhodišča za pripravo finančnih načrtov posrednih uporabnikov najkasneje v 15 dneh po objavi proračuna države ali občine v Uradnem listu Republike Slovenije. Izhodišča za pripravo finančnih načrtov posrednih uporabnikov, ki se pretežno financirajo iz proračuna države, morajo biti usklajena s pretežnim financiranjem posrednega uporabnika in z ministrstvom, pristojnim za finance.«

Šesti odstavek se črta.

V sedmem odstavku se število »80« nadomesti s številom »90«.

Obrazložitev:

Direktorje javnih zavodov se z določbami 48. člena na splošno postavlja v položaj, v katerem se od vodstev posrednih proračunskih uporabnikov pričakuje, da bodo hkrati spoštovali kadrovske in ostale strokovne normative ter zakonsko predpisane in veljavne standarde, zakonske predpise in kolektivne pogodbe, hkrati pa zmogli upoštevati še ostre finančne omejitve, ki jih uvaja predlog zakona. Pri tem naj bi bile odločitve o tem, kako v okviru delokroga poiskati ustrezne rešitve, prepušča posameznemu posrednemu uporabniku, kar bo povzročilo, da bodo direktorji javnih zavodov prisiljeni v dilemo med zakonitim delovanjem, zasledovanjem cilja maksimiranja kvalitete izvedenih storitev ter kršenjem pravic zaposlenih, zmanjševanjem njihovih pravic in ne nazadnje odpuščanjem. Torej v brezizhoden položaj, v katerem se bo najbrž marsikateri vodilni odločil, da odstopi s funkcije. V mnogih primerih bo namreč nemogoče najti pot med spoštovanjem še vedno veljavne zakonodaje o delovnih razmerjih in pravicah zaposlenih ter predpisov o standardih in normativih, ki veljajo za te dejavnosti, in zahtevami, ki jih postavlja predlog zakona.

Javni zavodi že sedaj opozarjajo na velikokrat nevzdržne situacije. Tako na primer na področju varstva starejših nastajajo velike zamude pri odločitvah državnih organov, kar vodi do neusklajenosti aktov in neizpolnjenih zahtev preobsežne zakonodaje. S strani države namreč prihaja do stalnih intervencij v formalne podlage in pogoje financiranja delovanja javnih zavodov, do vedno novega zniževanja virov, neizpolnjevanja obveznosti države do njenega premoženja in obveznosti javnih blagajn do veljavnih standardov, pri čemer pa ostajajo standardi storitev, kadrovske zahteve in obseg storitev, ki po zakonodaji pripada uporabnikom storitev, nespremenjeni.

Na področju zdravstva javni zavodi že nekaj časa opozarjajo na problematiko financiranja zavodov, ki že od leta 2009 temelji na zniževanju sredstev za izvajanje zdravstvene dejavnosti, kar ogroža izvajanje zdravstvene dejavnosti in povzroča težave pri zagotavljanju tekoče likvidnosti poslovanja. Javnim zdravstvenim zavodom so se v zadnjih letih sredstva znižala za okoli 300 milijonov evrov, v letu 2013 pa se napoveduje dodatno znižanje za 3 %. S predlagano restrikcijo dodeljenih finančnih sredstev za plače in ostale stroške, se na področju zdravstva dejansko neutemeljeno posega v obstoječi način dogovora o financiranju javnih zdravstvenih zavodov na podlagi vsakoletnega splošnega tripartitnega dogovora med Ministrstvom za zdravje, ZZZS in izvajalci zdravstvenih storitev. Avtonomija takšnega dogovora je s predlaganimi določbami 48. člena močno ogrožena. Vladni predstavniki sicer v nastopih ves čas izjavljajo, da varčevanje ne bo šlo na škodo uporabnikov, kar pa prej navedeno demantira.

Javni zdravstveni zavodi tako v vse večjem številu izkazujejo primanjkljaj, v tem letu se takšno stanje pričakuje skorajda pri vseh. V bilancah ob tem še vedno ostaja 81 milijonov evrov izgube iz preteklih let, ki je ustanovitelji praviloma ne pokrivajo. Vsako nadaljnje zmanjševanje obsega planiranih sredstev s strani ZZZS bi tako resno ogrozilo načrtovano izvajanje zdravstvene dejavnosti. Izguba sredstev iz ZZZS se preko javnih zdravstvenih zavodov prenaša tudi na državo in občine.

48. člen v drugem odstavku določa, da mora predstojnik neposrednega uporabnika proračuna države ali občine posredovati izhodišča za pripravo finančnih načrtov posrednih uporabnikov, pri čemer ne določa roka za to. Če imajo posredni uporabniki proračuna v četrtem in petem odstavku 48. člena določen rok za posredovanje sprejetih finančnih načrtov v soglasje pristojnemu ministrstvu oziroma občinski upravi (60 dni po objavi proračuna v Uradnem listu RS), potem bi bilo z vidika doslednosti potrebno določiti tudi rok za posredovanje izhodišč s strani ministrstva in občin. V praksi se namreč že sedaj pogosto dogaja, da so posredni proračunski uporabniki zelo pozno seznanjenih z izhodišči za pripravo finančnih načrtov in jim posledično ne ostane dovolj manevrskega prostora za pripravo načrtov. Z nakazanim omejevanjem sredstev pa bo priprava načrtov še težje izvedljiva. Zato se predlaga rok 15 dni, v katerih mora po objavi proračuna države ali občine v Uradnem listu Republike Slovenije predstojnik neposrednega uporabnika posrednim posredovati omenjena izhodišča.

Hkrati se predlaga črtanje drugega stavka drugega odstavka, ki predvideva določitev natančno določenega zneska razpoložljivih sredstev za stroške dela posameznega posrednega uporabnika. S predlagano ureditvijo se namreč na neprimeren način skuša doseči znižanje plač in števila zaposlenih, pri čemer se na strani obveznosti vodstev zavodov do zaposlenih ni nič spremenilo, saj kadrovske normative še vedno veljajo, prav tako kolektivne pogodbe. V navezavi z določbami 22. člena predloga zakona je dejansko mogoče, da bodo na tak način na novo določene mase plač, brez upoštevanja veljavnega Zakona o sistemu plač v javnem sektorju.

Predlaga se tudi črtanje šestega odstavka 48. člena, ki prepoveduje prerazporejanje na plačne konte, saj se s tem omejuje svobodo uspešnega vodenja posrednih uporabnikov proračuna. Če bi se z dobrim gospodarjenjem uspelo privarčevati določena sredstva na drugih kontih in če bi se ocenilo, da je najboljše, da se ta denar porabi za plače, bi se to moralo dopustiti.

Sedmi odstavek 48. člena uvaja sankcijo znižanja višine financiranja posrednih proračunskih uporabnikov na raven 80 odstotkov realiziranih izdatkov v preteklem letu, če posredni uporabnik ne dobi soglasja k finančnemu načrtu s strani pristojnega ministrstva ali občinske uprave. Tako visoko znižanje bi vodilo v popolno blokado izvajanja poslanstva zavodov. Če sankcija mora biti, potem naj bo vsaj v nekem še delno sprejemljivem in izvedljivem obsegu, zato se predlaga omilitev omenjene sankcije, tako da se raven financiranja v takem primeru zviša na 90 odstotkov realiziranih izdatkov v preteklem letu.

b) 64. člen (sankcije za prekršek) in 65. člen (razrešitev odgovorne osebe posrednega uporabnika proračuna) naj se črtata v celoti ali pa naj se korenito spremenita tako, da bi stimulatивно delovala na delovanje vodstev javnih zavodov, v smeri inovativnega iskanja rešitev za zagotavljanje normalnega delovanja javnih zavodov ob omejenih sredstvih. Tako bi se preprečili tudi neželena negativna kadrovska selekcija v javnih zavodih ter zniževanje kvalitete in dostopnosti do storitev.

Obrazložitev:

Obstoječa dikcija 64. in 65. člena, ki je usmerjena v vsesplošno sankcioniranje odgovornih oseb neposrednega ali posrednega uporabnika proračuna v višini 10.000 evrov, direktorje javnih zdravstvenih zavodov postavlja v položaj, ko se bodo morali odločati med tem ali kršiti veljavno zakonodajo ter kadrovske in ostale strokovne standarde in normative ali upoštevati določbe predloga zakona. Kazni, ki se predlagajo v omenjenih dveh členih so namreč zelo nesorazmerne s prekrški, na katere odgovorne osebe niti ne bodo imele vpliva, torej bodo razrešene ali kaznovane brez dejanske krivde. Sistemska zakonodaja namreč že sedaj določa odgovornost nosilcev funkcij v zavodih, agencijah itd., zato so tovrstne zaostritve neprimerne, nepotrebne in neživiljenjske. Če je namen predloga zakona zamenjava vseh obstoječih vodilnih, bi se to lahko uredilo drugače, saj ima vlada ali lokalna skupnost v organih upravljanja večino.

Določila 65. člena, ki govori o razrešitvi odgovorne osebe posrednega uporabnika, nepotrebno uvajajo pogoje za sankcioniranje v prvi in drugi alineji prvega odstavka, saj so vodstva zavodov na teh področjih omejena že z določili 48. člena, prav tako je nesprejemljiva tretja alineja, ki prepoveduje prerazporejanje sredstev na plačne konte. Razlog za razrešitev, ki temelji na izkazanemu presežku odhodkov nad prihodki, je neprimeren, ker ne upošteva dejstva, da morajo javni zavodi ne samo dosledno izpolnjevati kadrovske in druge strokovne standarde in normative za izvedbo programov, ampak so ob tem vezani tudi na določene materialne stroške, ki ob sicer manjšem deležu v ceni programa lahko ob nekontrolirani rasti cen storitev hitro povzročijo presežek odhodkov nad prihodki, ki ga je nemogoče preprečiti.

Sprejemanje odgovornosti vodstev posrednih uporabnikov proračuna na osnovi dejanske krivde je še zlasti nesmiselno pričakovati, ker vodstva posrednih proračunskih uporabnikov že sedaj v večini primerov nimajo ustreznega vpliva na poslovanje posameznih zavodov (primer vrtcev, kjer v praksi, ne glede na sprejet Pravilnik o metodologiji za izračun cene programov in določilih Zakona o vrtcih, prihaja do različnih pristopov v financiranju vrtcev in s tem različnih cen programov, ter do

tega, da cena programa ni stvar dogovora, ampak že danega dejstva glede na zmožnosti občinskega proračuna).

Prav tako so poslovne situacije, v katerih se nahaja večina javnih zavodov že sedaj mnogokrat brezizhodne (primeri s področja varstva starejših in zdravstvenega varstva, opisani pod obrazložitvijo predlaganih sprememb 48. člena, jasno kažejo na to).

Opozoriti je potrebno tudi na specifične načine financiranja na posameznih segmentih negospodarskih dejavnosti kot je na primer zdravstvo, kjer imajo javni zdravstveni zavodi sklenjeno pogodbo o izvajanju zdravstvenih storitev z ZZZS, v kateri so opredeljeni vsi elementi poslovanja (program, število timov, normativi in drugi stroški poslovanja). Kljub tako sklenjenim pogodbam zadnja leta javni zdravstveni zavodi presegajo dogovorjene programe, vendar tega presežka ne dobijo plačanega s strani ZZZS. Posledično vsa preseganja postanejo njihov strošek, ki posledično predstavlja izgubo, hkrati pa to zahteva še povečevanje obsega dela oziroma dodatne potrebe po delavcih, pri čemer je preseganje programa odsev izkazanih potreb uporabnikov zdravstvenih storitev in ne samovoljne odločitve posameznega javnega zdravstvenega zavoda. Posledice predlaganih kazenskih določb bodo tako lahko hude in bodo vodile do podaljševanja čakalnih dob in slabše kakovosti zdravstvene oskrbe, saj bodo, v primeru ustvarjanja izgube, javni zdravstveni zavodi svoje oddelke in enote prisiljeni začeli zapirati.

Predlagane kazenske določbe kažejo popolno neenakopravnost odgovornih oseb v javnih zavodih v primerjavi z odgovornostjo oseb v državni upravi, kjer dejansko prihaja do zamud pri pripravi nacionalnih programov, zakonov, pravilnikov ali soglasij, ki so ključnega pomena za delovanje in načrtovanje poslovanja posameznih zavodov. Ob tem velja opozoriti na to, da trenutno velik del javnega sektorja v nemogočih pogojih deluje zgolj še zato, ker odgovorne osebe in njihovi sodelavci čutijo odgovornost do uporabnika in koristi slednjega postavljajo pred lastno materialno in pravno varnost.

Težke finančne situacije države predlagane kazenske določbe zagotovo ne bodo rešile, prav tako ne bodo pripomogle k boljši finančni disciplini in k sprejemanju kreativnih in odgovornih odločitev, ampak bodo zgolj potencirale rigidnost in nepripravljenost na sprejemanje težkih odločitev s strani odgovornih oseb v celotnem segmentu javne uprave, hkrati pa vodile do negativne kadrovske selekcije, saj bodo sposobni in strokovni kadri ob tako nemogočih pogojih poslovanja prisiljeni odstopiti s svojih položajev, če ne bodo že prej razrešeni. Ne glede na izid, bo ob takšnih pogojih močno ogrožena njihova socialna varnost in varnost njihovih družin, brez da bi na to lahko imeli kakršenkoli vpliv. Njihove možnosti za nove zaposlitve bodo namreč zelo omejene, saj so pogoji zaposlovanja v javnem sektorju trenutno zelo zaostreni.

3. Določbe 46. člena (zagotavljanje sredstev občinam za sofinanciranje investicij), katerih osnovni namen naj bi bil razrešitev problematike zamude pri črpanju odobrenih sredstev strukturne kohezijske politike, s sankcijami neustrezno posegajo na področje financiranja občinskih investicij v celoti, kar bo imelo posledice tudi za ohranjanje slovenskega gradbeništva, kolikor ga še je in na rast števila brezposelnih, posredno pa tudi na financiranje investicij občin kot ustanoviteljic v javne zavode, zato se predlaga sledečo spremembo člena:

46. člen se spremeni tako, da se glasi:

»Ne glede na 21. člen ZFO-1 se v letu 2013 in 2014 iz državnega proračuna ne zagotovi sredstev za sofinanciranje investicije tisti občini, za katero se utemeljeno domneva, da investicije ne bo mogoče dokončati v roku in občina ne uspe izkazati, da bo investicija izpeljana.

Ne glede na določila prejšnjega odstavka ta ne veljajo, kadar do zamud v dinamiki črpanja sredstev pride iz razlogov, na katere občina nima neposrednega vpliva.«

Obrazložitev:

V predlaganem členu se neutemeljeno povezuje črpanje evropskih sredstev strukturne in

kohezijske politike s financiranjem občinskih investicij po 21. členu Zakona o financiranju občin. Namen, da se naredi napredek pri črpanju evropskih sredstev in da se pospeši postopke črpanja teh sredstev in zmanjša zastoje, je sicer razumljiv, a na način, ki ga predlaga predlagatelj, ne bo dosežen. Bodo pa imele predlagane zakonske določbe (izguba pravice občine do sredstev za sofinanciranje investicij po 21. členu ZFO-1, če občina ne zagotovi vračila namenskih sredstev EU ali namenskih sredstev donacij finančnih mehanizmov v skladu s 33. členom predloga zakona) negativen vpliv na stabilnost financiranja občin, s tem pa tudi posredno na delovanje javnih zavodov, ki jim občine namenjajo investicijska sredstva, saj bo občinam na tak način na splošno odvzeta možnost kakršnegakoli investiranja, ne glede na to, ali bo do zamude v dinamiki črpanja sredstev prišlo iz razlogov na katere ima občina vpliv ali ne.

4. Predlog zakona vsebuje številne določbe, ki so v neskladju z določbami veljavnih zakonov, kolektivnih pogodb ali sporazumov, s tem pa neutemeljeno posega na področja, ki niso predmet zakona o izvrševanju proračuna, ampak drugih zakonodajnih področij (kazensko, delovno-pravno itd.). Tako predlog zakona na primer neutemeljeno in nezakonito posega v urejanje vprašanja delovne uspešnosti, v nasprotju z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju, kolektivno pogodbo in stavkovnim sporazumom, sklenjenim med Vlado RS in reprezentativnimi sindikati javnega sektorja. Na podlagi slednjega bi se delovna uspešnost morala določiti v postopku pogajanj in zapisati v ustrezne akte in ne na način kot ga predvideva 50. člen predloga zakona. Prav tako so sporne določbe 22. člena, ki dejansko predstavlja podlago za poseganje v višino finančnih sredstev, določenih z nacionalnim programom ali posebnim zakonom. Na tak način se zastavlja vprašanje ustreznosti tovrstnega uvajanja pravice neupoštevanja zakonodajnih in drugih aktov v celoti. Zgolj na podlagi omenjenega člena bi tako lahko prišlo do enostranske določitve nižje mase plač v javnem sektorju, brez upoštevanja veljavnih določb Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (o osnovnih plačah, vključno s predvidenimi napredovanji, obsegu sredstev za plačilo delovne uspešnosti in obsegu sredstev za dodatke po zakonih, podzakonskih predpisih in kolektivnih pogodbah), ki so sicer v večini primerov predmet dogovora med socialnimi partnerji.

5. Glede na to, da je predlog zakona vezan na predloga proračunov za leti 2013 in 2014, je potrebno opozoriti tudi na dejstvo, da je tudi tokrat v okviru proračunskih rešitev pretirano poudarjen restriktivni pristop na odhodkovni strani proračuna, medtem ko se zanemari njegova prihodkovna stran, saj bi se z ustreznimi zakonodajnimi ukrepi realno lahko obsežneje zajelo dodatne proračunske prilive, a se teh ukrepov ne izvede. Hkrati se zastavlja vprašanje, če so bile in če ne, zakaj niso bile izvedene natančne analize dejanske porabe na posameznih proračunskih postavkah v zadnjih letih. Jasno bi bilo potrebno definirati področja, ki kažejo potencialne večjih prihrankov in torej podlago za prerazporeditev privarčevanih sredstev na druga področja porabe.

Ob oceni ustreznosti iskanja rešitev zlasti na odhodkovni strani, bi bila ključnega pomena tudi analiza posledic izvajanja Zakona o uravnoteženju javnih financ, s katerim je Vlada napovedovala velike prihranke na raznih segmentih. Kljub temu, da celovite analitične slike rezultatov dosedanjih varčevalnih ukrepov ni, se že napovedujejo novi, kar je z vidika racionalnosti odločanja neprimerno.

6. Interesna skupina poziva Komisijo za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, da kot matično delovno telo v mnenju k predlogu zakona v celoti povzame njeno stališče.

7. Interesna skupina predlaga, da se Predlog zakona o izvrševanju proračunov za leti 2013 in 2014 uvrsti kot točka dnevnega reda na sejo Državnega sveta Republike Slovenije. Hkrati naj se na isti seji Državni svet seznani tudi s Predlogom proračuna Republike Slovenije za leto 2013 in Predlogom proračuna Republike Slovenije za leto 2014 ter zavzame stališče do politike, ki se odraža v proračunu, in z njim seznani javnost.

Anton Peršak, l.r.
vodja interesne skupine

Mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD-A) – druga obravnava

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je, na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US), oblikovala naslednje

M n e n j e k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD-A) – druga obravnava

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 73. seji 5. 11. 2012 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (ZIRD-A), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona podpira.

Komisija na podlagi predstavitve predlagatelja ugotavlja, da se predlog zakona prvič po uveljavitvi v začetku leta 2003 spreminja neposredno, z namenom odprave ugotovljenih pomanjkljivosti ureditve v praksi, prav tako pa zaradi nekaterih potrebnih redakcijskih sprememb. Predlagana je natančnejša opredelitev pogojev za pridobitev izrednega dovoljenja, ukinitve oziroma odvzem dovoljenja in dopolnitve določb o normativnih in širjenje določb o osnovnih dolžnostih rejnika. Posega se tudi na področje zahtev glede izobraževanja rejnikov z namenom zagotavljanja kontinuitete izobraževanja, jasneje se omejuje dolžina bivanja v rejniški družini do najdalj 26. leta, spreminjata se vsebina rejnine in način prenehanja rejniške pogodbe iz razloga odpovedi in razveze, dviguje se višina materialnih stroškov, uvajata pa se tudi enkratni prejemek ob prvi namestitvi otroka in znižanje oskrbnine, če ima otrok svoje redne prihodke.

Komisija meni, da predlagane spremembe predstavljajo kvalitetno nadgradnjo sistema urejanja področja izvajanja rejniške dejavnosti, zlasti kar se tiče ukrepov, ki dajejo rejnikom več družbene veljave in s tem priznanje njihovem delu. Hkrati komisija izraža zadovoljstvo, da je bila tekom priprave vsebine predloga zakona zainteresirana javnost dejansko vključena v pripravo rešitev in da so bile do določene mere njene pripombe tudi upoštevane.

Komisija se je seznanila s stališči Skupnosti centrov za socialno delo in Rejniškega društva Slovenije, ki sta sodelovala v delovni skupini za pripravo predloga in ki predlagata določene dopolnitve oziroma spremembe predloga zakona. Slednje se nanašajo na razširitev dolžnosti rejnika s spremembo 10. člena predloga zakona, s katero bi se pristojnost rejnika za zastopanje otroka v postopku izdaje osebne izkaznice vsebinsko razširila na pristojnost zastopanja v postopku izdajanja osebnih dokumentov, kar bi vključevalo tudi pristojnosti v zvezi z izdelavo potnega lista, ter na vnos nove določbe o ustreznem zavarovanju rejnika za odgovornost za varstvo in oskrbo otroka.

Komisija predlagani spremembi podpira in predlagatelja ter ostale kvalificirane predlagatelje amandmajev poziva, da ju v nadaljevanju zakonodajnega postopka upoštevata, na podlagi dogovora med vsemi zainteresiranimi stranmi. Predlog konkretne spremembe se glasi:

K 10. členu:

10. člen se spremeni tako, da se glasi:

"V 25. členu se za šesto alineo dodata novi sedma in osma alinea, ki se glasita:

" - pridobivati informacije in sprejemati odločitve, ki so povezane z otrokovim vsakdanjim življenjem (vpogled v ocene, seznanitev s šolskim uspehom, odhod v šolo v naravi, odhod na počitnice, izbira osebnega zdravnika, seznanitev z informacijami o otrokovem zdravstvenem

stanju, ipd.),
- zastopa otroka v postopku izdaje osebnih dokumentov,".

Dosedanja sedma do deseta alineja postanejo osma in enajsta alineja.

V novi osmi alineji se beseda "rejenčev" nadomesti z besedo "otrokov".

Doda se nov drugi odstavek, ki se glasi:

"Rejniki so zavarovani pred odgovornostjo za škodo, ki bi utegnila nastati otroku v rejništvu v zvezi z opravljanjem njihovih dolžnosti. Ministrstvo zavarovanje podrobneje uredi v podzakonskem predpisu."

Obrazložitev:

S predlagano spremembo veljavnega 25. člena predloga zakona je predlagatelj predvidel širitev dolžnosti tako, da bo lahko po novem rejnik zastopal otroka tudi v postopku izdaje osebne izkaznice. Z nadomestitvijo besedne zveze »osebna izkaznica« z besedno zvezo »osebnih dokumentov«, ki je širši izraz, pa bi se ta dolžnost še okrepila, saj bi se tako omogočilo, da bi lahko rejniki zastopali otroka tudi v postopku izdaje potnega lista, če bi bilo to potrebno.

Nov drugi odstavek se predlaga z namenom zaščite rejnikov, saj trenutno slednji niso na noben način zaščiteni v primeru, da se otroku v času, ko je v njihovi oskrbi in varstvu, karkoli zgodi.

Komisija ugotavlja, da se v zvezi s področjem izvajanja rejniške dejavnosti še vedno pojavljajo odprta vprašanja, ki jih predlog zakona ne rešuje ali jih ne rešuje ustrezno. Tako Skupnost socialnih zavodov opozarja na vprašanje ustreznosti predlagane ureditve znižanja preživnin v povezavi z zniževanjem višine oskrbnine otrok, če imajo le-ti lastne redne prihodke, kar predvideva 21. člen predloga zakona. Plačilo preživnine, še zlasti redno, je velikokrat še vedno problematično, ker se preživnine ne izplačujejo, če pa se, pa se večinoma v zelo nizkih zneskih. Predlagana nova ureditev bi tako lahko zaradi neplačevanja preživnine povzročila zaostritev odnosov med starši, otrokom in rejnikom, ki so že tako občutljive narave, še zlasti kadar rejnik nastopa tudi v vlogi skrbnika, kar v praksi ni izjema. Zato je bilo s strani Rejniškega društva Slovenije predlagano, da bi se v prihodnje razmislilo rajši o institucionalni ureditvi tega vprašanja. Morebiti v obliki sklada, ki bi se vključeval kot vmesni člen in iz katerega bi se črpala sredstva za poplačilo oskrbnin, posledično pa bi sklad terjal poplačilo preživnin s strani staršev, ki so za to odgovorni, namesto da se v vlogo upnika ali izterjevalca.

Rejniško društvo Slovenije je opozorilo tudi na to, da bi bilo dobro urediti tudi dolžnosti v zvezi z vpisom v srednjo šolo, z odprtjem transakcijskega računa, pooblastil za zdravstveno zavarovanje in premoženjske zadeve, kar pa v večini primerov sodi v materijo drugih zakonskih področij. Prav tako se še vedno pojavljajo težave rejnikov, ki so zaposleni in imajo v rejništvu majhne otroke, pa ne morejo uveljavljati pravice do skrajšanega delovnega časa. Podpirajo tudi nadaljnjo krepitev nadzora nad osebami, ki vstopajo v rejniško razmerje kot rejniki, in podpirajo določbo predloga zakona, ki iz možnega kroga rejnikov izključuje osebe, ki so bile pravnomočno obsojene zaradi naklepne kaznivega dejanja. Z namenom zaščite rejnika in preventivne skrbi za otroka pa društvo predlaga ureditev obveze preventivnega zdravstvenega pregleda pred namestitvijo otroka v rejniško družino.

V Rejniškem društvu opozarjajo tudi na to, da bi se materialni pogoji za izvajanje rejniške dejavnosti morali izboljšati, saj bi bilo za otroke, ki so nameščeni v rejništvo in ki so bili v večini primerov že v osnovi socialno prikrajšani, zelo pomembno, da bi se jim nudilo kar najboljše pogoje za življenje. Hkrati bi se tako omogočilo tudi več psihosocialne pomoči, ki bi jo ti otroci potrebovali, pa je slednja pogosto plačljiva in s tem z omejenimi finančnimi sredstvi manj dosegljiva. Prvi korak k izboljšanju bi bila lahko nadgradnja predlaganega enkratnega prejema ob namestitvi otroka za vse primere, in ne zgolj za izjeme, kot je predlagano sedaj.

Komisija izraža zaskrbljenost spričo napovedi pričakovanega povečanja števila otrok, nameščenih v rejniške družine, v prihodnje. Trend naraščanja števila otrok je prisoten že v letošnjem letu in se bo predvidoma še krepil. Po oceni komisije to kaže na resne težave sistemske narave, ki so očitno posledica vsesplošnega nižanja stopnje socialne varnosti oziroma slabšanje življenjskih pogojev prebivalstva, kar je zaskrbljujoče.

V razpravi so člani komisije precej časa namenili tudi vprašanju potrebnosti spreminjanja dosedanjega izrazoslovja, ki se uporablja na področju izvajanja rejniške dejavnosti. Tako je bil na eni strani izražen dvom o nujnosti predlaganega nadomeščanja izraza "rejenec" z izrazom "otrok" v zakonu zgolj na podlagi subjektivne ocene o negativni konotaciji izraza, pa tudi o smiselnosti zatekanja k pojasnilnemu opisovanju, ki je potem v tem primeru nujno potrebno (»otrok, ki je nameščen v rejniško družino« namesto »rejenec«), s čimer se izgubi sporočilna moč samega obstoječega izraza »rejenec«.

Hkrati je bilo v zvezi s to temo izpostavljeno vprašanje smiselnosti spremembe zgolj enega izraza iz celotnega sklopa izrazoslovja, povezanega z izvajanjem rejniške dejavnosti. Rejniško društvo Slovenije namreč opozarja, da bi se moralo zaradi domnevne negativne konotacije izraza »rejenec«, ki se ga povezuje z glagolom rediti, tudi zanje najti nov izraz, saj so tudi oni posledično deležni negativnega prizvoka, če zanje koren »rejen« ostaja v uporabi. Tovrstne, bolj celovite spremembe izrazoslovja pa bi pomenile že zelo drastične spremembe izrazoslovja in torej celotnega zakona.

Na podlagi navedenega je bil zato podan predlog za razmislek o morebitnih večjih sistemskih spremembah področja izvajanja rejniške dejavnosti v prihodnje - v smislu transformiranja področja rejništva v celovit sistem skrbništva, združenega z obstoječim institutom skrbnika, ki bi omogočal prilagajanje različnih stopenj skrbništva posameznikom, glede na njihove potrebe, hkrati pa tudi celovito spremembo izrazoslovja, če bi se to ocenilo kot smiselno in potrebno.

Komisija posebej izpostavlja dobro sodelovanje vseh zainteresiranih strani pri pripravi obravnavnega predloga zakona in poziva Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve k preučitvi možnosti upoštevanja predlaganih sprememb s strani zainteresirane javnosti v nadaljevanju zakonodajnega postopka.

Boris Šuštaršič, l.
Predsednik

Mnenje Komisije za državno ureditev k Predlogu zakona o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol) – druga obravnava

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje

M n e n j e k Predlogu zakona o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol) – druga obravnava

Komisija za državno ureditev je na 128. seji 12. 11. 2012 obravnavala Predlog Zakona o nalogah in pooblastilih policije, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Komisija podpira predlog zakona.

Minister za notranje zadeve dr. Vinko Gorenak je uvodoma poudaril, da policijska zakonodaja sledi usmeritvam preteklega mandata Državnega zbora. Predlagane rešitve zakona deli na dva dela: Predlog zakona o nalogah in pooblastilih policije in Predlog zakona o organiziranosti in delu v

policiji. Eden določa organiziranost policije in posebnosti delovnopravne ureditve (organizacijski predpis), drugi pa ureja izvajanje nalog in postopkov – pooblastila policistov (procesni predpis). Tako zagotovljena jasnejša in preglednejša ureditev je bila potrjena na seji Državnega zbora v prvi obravnavi.

Novela zakona omogoča sistematičnost, preglednost in jasnost policijskih pooblastil in uvaja naslednje novosti: pojasnitev posameznih pravnih pojmov, opredelitev policijskega postopka in taktičnega preudarka, opredelitev cestne zapore z blokadno točko, kriminalistično obveščevalno dejavnost, pooblastila za zagotavljanje varnosti in reda na športnih prireditvah, pogoje za uporabo prisilnega sredstva službenega psa in strelnega orožja, razmejitvev med začasno omejitvijo gibanja in odvzemom prostosti, opredelitev opravljanja policijskih nalog v tujini in tujih policistov v Sloveniji, vštevanje časa izvedbe postopka odreditve pridržanja v pridržanje ter ureditev pritožbenega postopka.

Komisija podpira prizadevanja predlagatelja v smeri priprave sodobnega, evropsko primerljivega in preglednega zakona, ki bo na enem mestu sistematično in celovito uredil ter določil policijske naloge, splošna policijska pooblastila in prisilna sredstva ter uredil postopek reševanja pritožb.

Komisija podpira cilje Predloga zakona o nalogah in pooblastilih policije, ki sistemsko urejajo policijska pooblastila, izhajajoč iz dosedanje prakse in zagotavljajo še višjo raven pravne in osebne varnosti ljudi in njihovega premoženja ter uresničitev skladnosti z drugimi sistemskimi zakoni. Novela zakona mogoča sistematičnost, preglednost in jasnost policijskih pooblastil.

Predlog zakona o nalogah in pooblastilih policije zajema kompleksno vsebino policijskih pooblastil in so v konceptualnem smislu bolj sistematično obdelana in sistemsko urejena tudi v luči zagotavljanja standarda človekovih pravic, zlasti v primerih, ko policija s svojimi pooblastili posega v svoboščine in pravice ljudi, kjer kaže pregledno in sistemsko opredeliti pooblastila.

Predlog zakona na novo sistemsko ureja policijska pooblastila, ki se nanašajo na vzdrževanje reda in miru na športnih prireditvah. Že v predhodnih obravnavah problematike (Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o policiji (ZPol-I)- skrajšani postopek EPA 222-VI in EPA 378-VI – druga obravnava) je Komisija za državno ureditev soglašala s potrebnimi rešitvami, ki strmiijo k uresnitvi novih policijskih pooblastil za zagotavljanje varnosti in reda na športnih prireditvah. Novela zakona sedaj na sistemski ravni ureja pooblastila za zagotavljanje varnosti in reda na športnih prireditvah.

Bogomir Vnučec, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za državno ureditev k Predlogu zakona o organiziranosti in delu v policiji (ZODPol) – druga obravnava

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje

M n e n j e k Predlogu zakona o organiziranosti in delu v policiji (ZODPol) – druga obravnava

Komisija za državno ureditev je na 128. seji 12. 11. 2012 obravnavala Predlog Zakona o organiziranosti in delu v policiji, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Komisija podpira predlog zakona.

Minister za notranje zadeve dr. Vinko Gorenak je uvodoma poudaril, da predlog sledi javnofinančni situaciji. V primeru najzahtevnejših nalog in primerih, ko je potrebno dodatno zagotoviti razpoložljive policiste bo možno dodatno nagraditi opravljeno delo. Predlog zakona o organiziranosti in delu v policiji določa da generalnega direktorja policije imenuje in razrešuje Vlada na predlog ministra. Za postopek se uporablja določbe zakona, ki ureja sistem javnih uslužbencev. Ureditev ni spremenjena napram letu 2009 in primerljiva z drugimi ureditvami. Direktorja Nacionalnega preiskovalnega urada imenuje in razrešuje generalni direktor policije, za postopek se uporabljajo določbe zakona o javnih uslužbencih, ki urejajo imenovanja in razrešitev direktorja organov. Nacionalni preiskovalni urad bo postavljen v vrh kriminalistične policije in podrejen šefu kriminalistične policije. Tako ne bo mogoče političnega podrejanja. Tako bo policija kot celota poročala o svojem delu. Komandirji policijskih uprav pri svojem delu niso vezani na mandat in ne bo kadrovskega zamenjav. Z razpisom se bodo okrepile kadrovske vrste.

V razpravi je minister za notranje zadeve z odgovori na zastavljena vprašanja še dodatno obrazložil predlagane rešitve.

Komisija ugotavlja, da je s sprejemom Zakona o policiji leta 1998 (Ur.l. RS, št. 49/98) policija postala organ v sestavi Ministrstva za notranje zadeve. Z zakonom je bil postavljen sistemski okvir njenega delovanja kot organa v sestavi ministrstva. Pregled sprememb in dopolnitev zakona dokazuje, da se je zakon spreminjal skoraj vsako leto. Zato je celovita ureditev potrebna tudi zaradi spremenjenih razmer in potreb časa.

Predlog zakona prinaša sledeče novosti: natančno opredeljuje razmerja med ministrstvom in policijo, podrobneje opredeljuje usmerjanja in nadzor ministrstva nad policijo, krepitev decentralizacije, avtonomnosti in samostojnosti policijskih uprav, spreminja organizacijo NPU, ponovno se uvaja sistem imenovanja generalnega direktorja policije kot ostalih generalnih direktorjev, obveščanje javnosti in usmerjenost policije k uporabnikom njenih storitev, okrepljeno partnersko sodelovanje pri zagotavljanju varnosti, posebnosti ureditve delovnopравnih razmerij in nadgrajuje sistem izobraževanja.

Nacionalni preiskovalni urad je bil ustanovljen kot odziv na nove zahtevnejše oblike kriminalitete, posebne primere odkrivanja in preiskovanja zahtevnih kaznivih dejanj, zlasti s področja gospodarstva, korupcije in organiziranega kriminala, ki terjajo posebno usposobljenost in organiziranost. Komisija poudarja, da so bila že ob ustanovitvi izražena različna stališča v zvezi z organiziranostjo. Predlagana umestitev Nacionalnega preiskovalnega urada pod okriljem kriminalistične policije naj pripomore tudi k večji učinkovitosti in v smeri zmanjševanja občutka nezadovoljstva ob medijskih aretacijah brez končnega epiloga in v smeri odprave morebitnega dvoma o politizaciji.

Ob podpori predlogu zakona je bila izražena zaskrbljenost nad prenormiranostjo predpisov nasplo. Zakoni se v večji meri sprejemajo na hitro, kar lahko povzroča pravno praznino, morebitne nedoslednosti in težave na izvedbeni ravni.

Bogomir Vnučec, l.r
predsednik

Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališč Republike Slovenije za zaključek pogajanj o večletnem finančnem okviru EU 2014-2020

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 95/09 – odl. US) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 32. izredni seji 14. 11. 2012 sprejela naslednje

M n e n j e
k Predlogu stališč Republike Slovenije za zaključek pogajanj
o večletnem finančnem okviru EU 2014-2020

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na 32. izredni seji 14. 11. 2012 obravnavala Predlog stališč Republike Slovenije za zaključek pogajanj o večletnem finančnem okviru EU 2014-2020, ki ga je Državnemu zboru na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije (Uradni list RS, št. 34/04, 43/10 in 107/10) posredovala Vlada Republike Slovenije.

Po razpravi je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve soglasno sprejela m n e n j e, da podpira Predlog stališč Republike Slovenije za zaključek pogajanj o večletnem finančnem okviru EU 2014-2020.

Vincenc Otoničar, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o davku na bilančno vsoto bank (ZDBVB-A) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje

M n e n j e
k Predlogu zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o davku na bilančno vsoto bank
(ZDBVB-A) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na 64. seji 15. novembra 2012 obravnavala Predlog zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o davku na bilančno vsoto bank (ZDBVB-A), ki ga je v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija predloga zakona ne podpira.

Podatki o stanju kreditiranja gospodarstva kažejo, da se z uveljavitvijo Zakona o davku na bilančno vsoto bank pričakovanja predlagatelja zakona niso uresničila, saj se znesek danih kreditov vseh bank še nadalje zmanjšuje in je le manjši del bank povečal delež kreditov nefinančnim družbam in samostojnim podjetnikom.

Komisija meni, da trenutno manjše zagotavljanje financiranja nebančnega sektorja kot pred krizo dokazuje, da sprejem zakona ni dal pozitivnih rezultatov in je zato nepotreben. Glede na to, da novela zakona še znižuje odstotek stanja kreditov, za katerega lahko zavezanec uveljavlja zmanjšanje davka, ob trenutnem stanju v bančnem sistemu ni pričakovati, da bi banke zaradi takšnega ukrepa v večji meri s krediti podprle realni sektor.

mag. Stojan Binder, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o spremembah Zakona o ukrepih za odpravo posledic določenih zemeljskih plazov večjega obsega iz let 2000 in 2001 (ZUOPZP-B) - skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje

M n e n j e k Predlogu zakona o spremembah Zakona o ukrepih za odpravo posledic določenih zemeljskih plazov večjega obsega iz let 2000 in 2001 (ZUOPZP-B) - skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 86. seji 14. novembra 2012 obravnavala Predlog zakona o spremembah Zakona o ukrepih za odpravo posledic določenih zemeljskih plazov večjega obsega iz let 2000 in 2001, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Komisija podpira Predlog zakona.

Leta 2000 in 2001 se je sprožilo večje število plazov večjega obsega kot posledica ekstremnih padavin in za izvedbo ukrepov za odpravo njihovih posledic je bil sprejet zakon, katerega veljavnost je bila enkrat že podaljšana, ker obseg zagotavljanja sredstev državnega proračuna ni sledil dejanskim potrebam. Ker se tudi kasneje sredstva državnega proračuna niso zagotavljala v skladu s predvidenimi ukrepi, ni bilo možno zagotoviti ustreznih stabilizacijskih ukrepov, ki bi ustalili premike na prizadetih območjih in izvesti vseh načrtovanih ureditev. Zaradi tega je predmet te novele zakona ponovno podaljšanje veljavnosti zakona v delu, ki opredeljuje roke za zagotavljanje sredstev državnega proračuna in izvedbo načrtovanih ukrepov, s čemer se zagotovi nemoteno izvajanje ukrepov v naslednjih proračunskih letih. Glede na zelo zaostrene javne finančne razmere se predlaga podaljšanje veljavnosti zakona do leta 2020. V tem obdobju bi bilo možno zagotoviti potrebna sredstva v višini 37,1 milijona evrov.

Predstavnik predlagatelja novele zakona je poudaril, da se z manjšim obsegom finančnih sredstev na letni ravni za odpravo posledic plazov velikega obsega sicer zmanjšuje pritisk na vsakoletne državne proračune, vendar posledično to pomeni povečanje obsega potrebnih sredstev za dokončno sanacijo. Če dinamika zagotavljanja sredstev ne sledi dinamiki stanja na terenu, to pomeni, da se pojavi večajo in širijo. Predstavnik predlagatelja novele zakona opozarja na pomanjkljivost veljavnega sistemskega zakona, ki ureja področje odprave posledic naravnih nesreč in določa pogoje ter način uporabe in zagotavljanja sredstev državnega proračuna za odpravo posledic naravnih nesreč. Z operativnega vidika je njegova slabost ta, da ne določa, koliko sredstev se zagotovi za odpravo posledic naravne nesreče, ampak le, da se sredstva zagotovijo iz državnega proračuna, na drugi strani pa je problem ta, da traja cca 5 mesecev od dogodka do priprave sanacijskega programa in v tem času ni mogoče s sredstvi državnega proračuna izvajati nobenih sanacijskih ukrepov in so zato posamezni oškodovanci velikokrat prepuščeni finančni sposobnosti občinskih proračunov. V praksi je problematično tudi pomanjkanje sredstev za odpravo vzrokov za nastale nesreče. Za leto 2013 je bilo za izvajanje javne vodne gospodarske službe za namen rednega vzdrževanja vseh vodotokov v Sloveniji namenjenih le 6 milijonov evrov, medtem ko je potrebnih 28 do 32 milijonov evrov. Če bi namenjali zadosten obseg sredstev za ustrezno vzdrževanje vodotokov, bi lahko bistveno preprečili nastanek škode. Medtem ko smo pred leti govorili o povprečni količini padavin na leto, danes to ni več pomembno, saj je danes pomemben kazalec količina padavin na dan oz. na uro. Prav tako se nam spreminja časovna dinamika poplav, saj so se pred leti pojavljale v ciklusu 7-10 let, danes pa že na 2 -3 leta.

Komisija je bila seznanjena, da bi trenutno potrebovali, ob upoštevanju potrebnih 37 milijonov evrov za odpravo posledic sedmih plazov večjega obsega, okoli 150 milijonov evrov za izvedbo vseh sanacijskih programov odprave posledic naravnih nesreč, medtem ko je na letni ravni zagotovljenih 17,1 milijonov evrov. To pomeni, da bi potrebovali 10 let za odpravo posledic naravnih nesreč, ki so se zgodile do sredine oktobra 2012. Neposredno ocenjena materialna škoda po poplavah septembra 2010 je znašala 250 milijonov evrov, prve preliminarne ocene materialne škode po letošnjih poplavah so v višini okoli 220 milijonov evrov, kar pomeni preko 450 milijonov evrov škode zaradi poplav v zadnjih dveh letih.

Komisija podpira podaljšanje veljavnosti izvajanja zakona, saj bomo le tako omogočili nadaljnje zagotavljanje finančnih sredstev za dokončanje potrebnih sanacijskih ukrepov za odpravo posledic sedmih plazov večjega obsega, ki so posledica neugodnih vremenskih razmer leta 2000 in 2001. Ob ocenjeni višini dodatnih potrebnih sredstev za izvajanje tega zakona v višini 37,1 milijona evrov komisija izpostavlja problem povečanja stroškov za izvedbo sanacijskih del, kar je posledica nepravočasnega zagotavljanja finančnih sredstev in s tem prepočasne sanacije. S podaljševanjem obdobja sanacije nesorazmerno narašča obseg potrebnih sredstev za odpravo posledic naravnih nesreč. Zato komisija poudarja, da je treba v večji meri slediti načrtovani dinamiki zagotavljanja finančnih sredstev, ker se v nasprotnem primeru stroški za odpravo posledic naravnih nesreč le povečujejo, pri čemer ne smemo prezreti ugotovitve, da so naravne nesreče pogostejše in da nesanirane poškodbe že ob npr. manjšem deževju pomenijo nesorazmerno razširitev neposredne škode na cestni in vodnogospodarski infrastrukturi, to pa zahteva še več sredstev.

Komisija ugotavlja, da se tudi za odpravo vzrokov za nastalo veliko škodo po naravnih nesrečah, npr. za redno vzdrževanje javne vodne gospodarske infrastrukture in izvajanje drugih ukrepov za preprečevanje škode po poplavah, namenja bistveno premalo sredstev.

Komisija podpira prizadevanja Ministrstva za kmetijstvo in okolje, da se bistveno poveča obseg sredstev v krajšem času (npr. 3 leta) za odpravo posledic naravnih nesreč (npr. z najetjem ugodnih kreditov pri Evropski investicijski banki), da bi lahko izvedli preventivno sanacijo za preprečitev novih škod in dolgoročno privarčevali veliko sredstev. Glede na potrebna finančna sredstva za odpravo že nastale škode in ob zavedanju, da so naravne nesreče vedno pogostejši pojav, komisija poudarja, da potrebujemo velik premik na tem področju v smislu zagotovitve dodatnih virov za pospešitev dinamike odprave posledic naravnih nesreč.

Darko Fras , l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o spremembi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt-C) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje

M n e n j e **k Predlogu zakona o spremembi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o** **prostorskem načrtovanju (ZPNačrt-C) – skrajšani postopek**

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 86. seji 14. novembra 2012 obravnavala Predlog zakona o spremembi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prostorskem načrtovanju, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom.

Komisija podpira Predlog zakona.

29. člen ZPNačrt – B, ki velja od 28. julija 2012, dopušča manjšo širitev območja stavbnih zemljišč zaradi gradnje posamičnih objektov, ki predstavlja funkcionalno zaokrožitev obstoječe pozidave, namenjene opravljanju industrijskih, proizvodnih, kmetijskih, turističnih ali športnih dejavnosti ob zakonsko določenih pogojih le v občinah, ki še nimajo uveljavljenih OPN. S predlagano spremembo ZPNačrt-B se želi omogočiti uporabo določbe o dopustni manjši širitvi območij stavbnih zemljišč do 1. 1. 2015 tudi občinam, ki imajo sprejete in uveljavljene OPN, saj se tudi slednje soočajo s podobnimi težavami pri razvijanju dejavnosti, ki so generator gospodarskega razvoja v občini.

Komisija se je seznanila z ustnim stališčem Ministrstva za infrastrukturo in prostor, ki ne nasprotuje Predlogu zakona, pri čemer bodo Vladi predlagali v sprejem stališče, da se s to novelo zakona spremeni druga alineja 29. člena ZPNačrt-B tako, da se sedanji pogoj, da širitev območja stavbnih zemljišč ne posega v varstvena, zavarovana, degradirana, ogrožena in druga območja, na katerih je na podlagi predpisov vzpostavljen poseben pravni režim, nadomesti s pogojem, da širitev območja stavbnih zemljišč ni v nasprotju s posebnimi pravnimi režimi. To bi pomenilo, da bi morala občina, ki je sicer že danes dolžna preveriti izpolnjevanje pogojev 29. člena ZPNačrt-B, preveriti, ali je predlog za širitev območja stavbnih zemljišč v nasprotju s posebnimi pravnimi režimi. Ocenjujejo, da so varstveni režimi po intenzivnosti prepovedi zelo različni in v nekaterih primerih, npr. ekološko pomembna območja, ki pomenijo relativno nizek nivo varovanja, ne vidijo razloga, da ne bi izjemoma dopustili širitve neke dejavnosti, ki se že izvaja na neki lokaciji in za nadaljnji razvoj potrebuje manjšo širitev. Vsekakor obstajajo območja, npr. erozijska, poplavna in plazovita – ki so kritična z vidika posegov v prostor in na njih ni možna širitev stavbnih zemljišč. Predstavniki resornega ministrstva poudarjajo, da 29. člen ZPNačrt-B ne omogoča avtomatične gradnje na razširjenih območjih stavbnih zemljiščih, saj mora na koncu investitor v postopku pridobivanja gradbenega dovoljenja pridobiti vse projektne pogoje in soglasja. Zato je pomembno, da občine pred sprejemom sklepa o dopustnosti širitve območja stavbnih zemljišč preverijo posebne pravne režime, da ne bi prišlo do situacije, da bi občina, kljub neizpolnjevanju zakonskih pogojev, dopustila širitev, investitor pa na koncu ne bi mogel graditi. Komisija je bila tudi seznanjena, da so na Ministrstvu za infrastrukturo in prostor ob pripravi ZPNačrt-B ocenili, da bi morale občine, ki že imajo sprejete OPN, poskrbeti za rezervo stavbnih zemljišč za manjše širitve določenih dejavnosti, saj gre za novejša prostorske akte, vendar je praksa pokazala, da temu ni tako.

Komisija se je seznanila, da je od uveljavitve zakona do 14. 11. 2012 pristojno ministrstvo prejelo 36 predlogov za širitev stavbnih zemljišč, pri čemer ocenjujejo, da je okoli 60-70% sklepov občin o dopustnosti manjše širitve območja stavbnih zemljišč ustreznih in izpolnjujejo zakonske pogoje, v ostalih primerih pa sklepi niso ustrezni, saj širitve posegajo v območja, ki so zavarovana s posebnimi pravnimi režimi ali niti ne izpolnjujejo osnovnega pogoja, da je širitev območja stavbnih zemljišč možna zaradi gradnje posamičnih objektov, ki predstavlja funkcionalno zaokrožitev obstoječe pozidave. Ministrstvo za infrastrukturo in prostor si v teh postopkih ne dopušča molka organa.

Komisija je že ob obravnavi Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt-B; EPA 473-VI) podprla predlog Združenja občin Slovenije, da bi imele možnost izjemne širitve območij stavbnih zemljišč do 5000 m² tako občine s sprejetimi OPN kot občine, ki še nimajo sprejetih OPN, saj bo drugače ta določba posredno »motivirala« občine, da ne bodo sprejele OPN-jev.

Komisija podpira predlog, da zakon omogoči manjšo širitev območja stavbnih zemljišč zaradi gradnje posamičnih objektov, ki predstavlja funkcionalno zaokrožitev obstoječe pozidave, tudi občinam, ki imajo uveljavljene OPN-je, saj se gospodarske potrebe stalno in hitro spreminjajo in jih včasih, kljub skrbnemu načrtovanju, ni mogoče vnaprej predvidevati. Nekateri primeri iz prakse tudi kažejo, da gospodarski subjekti zaradi problemov umeščanja objektov v prostor ne morejo v nekem dognednem času realizirati poslovne odločitve o širitvi dejavnosti in zato selijo proizvodnjo v tujino. Glede na potrebe in interese, ki jih imamo v prostoru, je dinamika sprejemanja občinskih prostorskih načrtov prepočasna (npr. celovita presoja vplivov na okolje je bila sprva predvidena kot

izjema, sedaj je to pravilo; občine financirajo pripravo poplavnih študij, a ko so pripravljene, so večinoma zavrnjene). Nekateri člani komisije opozarjajo na problem, da investitorji, kljub sprejetim prostorskim aktom, velikokrat ne dobijo jasnega odgovora, ali lahko na določenem območju gradijo ali ne, ampak ga dobijo šele v okviru postopka pridobivanja gradbenega dovoljenja, česar pa tudi ta novela zakona ne rešuje.

Komisija tudi podpira predstavljen predlog Ministrstva za infrastrukturo in prostor, da se s to novelo zakona spremeni druga alineja 29. člena ZPNačrt-B, saj poznamo različne varstvene režime in stopnje varovanja, pri čemer moramo upoštevati dejstvo, da je več kot dve tretjini države zavarovanih z različnimi pravnimi režimi. Komisiji se pri tem le postavlja vprašanje ugotavljanja skladnosti s pravnim režimom, saj je večina strokovnih podlag pripravljenih tako, da praktično noben poseg ni možen.

V zvezi s podatkom, da nekaj predlogov za spremembo namenske rabe oziroma širitev območja stavbnih zemljišč na podlagi 29. člena ZPNačrt-B, ki so bili naslovljeni na Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, pomenijo neko vrsto zlorabe, komisija poudarja, da morebitne zlorabe niso v interesu občin in investorjev, saj občine s sklepom o dopustnosti širitve območja stavbnih zemljišč prevzemajo odgovornost, da predvidena manjša širitev območja stavbnih zemljišč izpolnjuje zakonske pogoje, pri čemer sklep občine še ne dovoljuje same gradnje objektov.

Komisija se strinja s predstavniki Ministrstva za infrastrukturo in prostor in ne podpira predloga Občine Muta, da bi s to novelo zakona dopolnili 29. člen ZPNačrt-B in dopustili tudi manjšo širitev območij stavbnih zemljišč zaradi gradnje individualnih stanovanjskih zgradb, saj ta predlog ni skladen z namenom te določbe, da lahko občine dopustijo in omogočijo manjšo širitev stavbnih zemljišč zaradi razvoja neke dejavnosti na določeni lokaciji, ki jo dopuščajo že veljavni prostorski občinski akti.

Darko Fras, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o in vitro diagnostičnih medicinskih pripomočkih

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 95/09 – odl. US) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 33. izredni seji 20. 11. 2012 sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o in vitro diagnostičnih medicinskih pripomočkih

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na 33. izredni seji 20. 11. 2012 obravnavala Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o in vitro diagnostičnih medicinskih pripomočkih, ki ga je Državnemu zboru na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije (Uradni list RS, št. 34/04, 43/10 in 107/10) posredovala Vlada Republike Slovenije.

Člani komisije ugotavljajo, da predlagani uredbi ki se nanašata na medicinske pripomočke in in vitro diagnostične medicinske pripomočke, pacientom, potrošnikom in zdravstvenim delavcem omogočata, da izkoristijo prednosti varnih, učinkovitih in inovativnih medicinskih pripomočkov. Republika Slovenija podpira osnovne namene in cilje predloga uredbe, ob tem pa uveljavlja pridržke, ki se nanašajo zlasti na določene vsebine predloga: natančnejšo opredelitev pogojev za prodajo na daljavo, sistem enotne identifikacije pripomočka ter roke za izdelavo ocene ali študija

klinične učinkovitosti.

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je soglasno sprejela m n e n j e, da podpira Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o in vitro diagnostičnih medicinskih pripomočkih.

Vincenc Otoničar, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o medicinskih pripomočkih in spremembi Direktive 2001/83/ES, Uredbe /ES) št. 178/2002 in Uredbe (ES) št. 1223/2009

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 95/09 – odl. US) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 33. izredni seji 20. 11. 2012 sprejela naslednje

M n e n j e k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o medicinskih pripomočkih in spremembi Direktive 2001/83/ES, Uredbe /ES) št. 178/2002 in Uredbe (ES) št. 1223/2009

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na 33. izredni seji 20. 11. 2012 obravnavala Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o medicinskih pripomočkih in spremembi Direktive 2001/83/ES, Uredbe /ES) št. 178/2002 in Uredbe (ES) št. 1223/2009, ki ga je Državnemu zboru na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije (Uradni list RS, št. 34/04, 43/10 in 107/10) posredovala Vlada Republike Slovenije.

Člani komisije so bili seznanjeni, da želi Evropska komisija z revizijo obstoječe zakonodaje na področju medicinskih pripomočkov skozi tri splošne cilje zagotoviti: visoko raven varovanja zdravja in varnosti ljudi, nemoteno delovanje notranjega trga in regulativni okvir, ki podpira inovacije in konkurenčnost evropske industrije medicinskih pripomočkov. Republika Slovenija podpira osnovne namene in cilje predloga uredbe in pozdravlja napore Evropske komisije, da z revizijo obstoječega pravnega okvirja odpravi razlike pri razlagi in uporabi pravil, kar onemogoča doseganje glavnih ciljev direktiv, to je varnosti medicinskih pripomočkov in njihovega prostega pretoka na notranjem trgu ter odpravi regulativne vrzeli ali negotovosti v zvezi z nekaterimi izdelki, proizvedenimi z uporabo neživih človeških tkiv ali celic, izdelki za vsaditev ali drugi invazivni izdelki za kozmetične namene. Ob podpori predlagani uredbi pa bo Republika Slovenija vztrajala, da se prav zaradi doseganja temeljnih ciljev revizije zakonodaje na področju medicinskih pripomočkov nekatere rešitve še izboljšajo, in sicer v zvezi z natančnejšo opredelitvijo pogojev za prodajo na daljavo, zaostritvijo obveznosti proizvajalcev medicinskih pripomočkov, izdelanih za posameznega uporabnika, vzpostavitev dodatnih varovalnih mehanizmov pri sistemu enotne identifikacije, ter prilagodijo predlagana krajšanja rokov za posamezne postopke pri kliničnih raziskavah, saj bodo predvsem manjše države zaradi omejenih strokovnih virov težko zagotovile izvajanje predpisanih zahtev.

Člani komisije ugotavljajo, da na obravnavanem področju sicer velja ustrezna evropska regulativa, so pa težave pri usklajenem izvajanju obstoječih pravil v praksi držav članic. Države članice veljavna pravila razlagajo in izvajajo na različne načine, kar predstavlja različne ravni varovanja pacientov in javnega zdravja v EU. Komisija podpira trden in pregleden regulativni okvir s potrebnimi instrumenti za trajnostno, učinkovito in zanesljivo upravljanje sistema, prav tako pa tudi

nova pravila o sledljivosti v celotni dobavni verigi. Člani komisije ugotavljajo, da Komisija predlaga spremembe v zvezi z različnimi vidiki, pomembnimi za življenjsko dobo medicinskih pripomočkov, ne obravnava pa njihove uporabe ter odnosov, ki ob tem nastajajo do uporabnikov. Bodo pa postopki nadzora nad pripomočki znatno okrepljeni, saj bodo morali pred prodajo na trgu prestati temeljito oceno varnosti in učinkovitosti. V razpravi so se člani komisije zavzeli za podporo državljanom članic malim in srednjim podjetnikom – proizvajalcem v tem sektorju za lažji dostop do trga z medicinskimi pripomočki. Na enotnem trgu ne bi smele obstajati ovire za podjetja, ki izpolnjujejo zahteve iz zakonodaje.

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je soglasno sprejela m n e n j e, da podpira Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o medicinskih pripomočkih in spremembi Direktive 2001/83/ES, Uredbe /ES) št. 178/2002 in Uredbe (ES) št. 1223/2009.

Vincenc Otoničar, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Javnem jamstvenem in preživninskem skladu Republike Slovenije (ZJSRS-F) – skrajšani postopek

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je, na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US), oblikovala naslednje

M n e n j e k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Javnem jamstvenem in preživninskem skladu Republike Slovenije (ZJSRS-F) – skrajšani postopek

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 74. seji 21. 11. 2012 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Javnem jamstvenem in preživninskem skladu Republike Slovenije (ZJSRS-F), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona podpira.

Predlog zakona predvideva pripojitev Sklada Republike Slovenije za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov k Javnemu jamstvenemu in preživninskemu skladu Republike Slovenije in preimenovanje v Javni jamstveni, preživninski in invalidski sklad Republike Slovenije. Po besedah predlagatelja naj bi s takšno organizacijsko rešitvijo sledili načelom vzdržnosti javnih financ, gospodarne rabe javnih sredstev, učinkovitosti, sorazmernosti in preglednosti, glede na to, da so glavni procesi pri vseh treh vsebinskih področjih dela obeh skladov enaki (izplačilo pravic in izterjava zavezancev za plačilo).

Komisija ugotavlja, da se z napovedano organizacijsko spremembo ne posega v vsebino samih pravic na omenjenih treh področjih, ki izhajajo iz Zakona o javnem jamstvenem in preživninskem skladu, Zakona o izenačevanju možnosti invalidov ter Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov. Hkrati je predviden prevzem vseh javnih uslužbencev, premoženja, sredstev, opreme, pravic in obveznosti Sklada Republike Slovenije za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov.

Komisija hkrati izraža zadovoljstvo nad napovedjo, da se s pripojitvijo Sklada Republike Slovenije za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov k Javnemu jamstvenemu in preživninskemu skladu

Republike Slovenije naj ne bi izgubila identiteta prvega. Po eni strani naj bi bilo to zagotovljeno že z novim poimenovanjem skupnega sklada, ki enakovredno navaja vsa tri področja dela novega skupnega sklada. Hkrati pa je bilo komisiji pojasnjeno, da se bo na podlagi učinkovitejše organizacije dela in več možnosti ustreznih kadrovskih rešitev, učinkovitost in zanesljivost ukrepanja na področju zaposlovanja invalidov s pripojitvijo povečala.

Boris Šuštaršič, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o davku na finančne storitve (ZDFS) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje

M n e n j e k Predlogu zakona o davku na finančne storitve (ZDFS) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na 10. izredni seji 26. novembra 2012 obravnavala Predlog zakona o davku na finančne storitve (ZDFS), ki ga je v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona podpira ob pogoju, da bodo pripombe in predlogi komisije vključeni v zakonski predlog in sprejeti v nadaljevanju zakonodajnega postopka.

Komisija opozarja na posredne učinke uvedbe davka na finančne storitve, ki bo predvsem finančno obremenjeval končnega uporabnika finančnih storitev. Komisija ugotavlja, da predlagatelj zakona ni povsem dosleden pri ukrepih, ki naj bi uravnotežili prihodkovno in odhodkovno stran proračuna, saj se z uvedbo takšnih in podobnih davčnih obremenitev nesorazmerno povečuje prihodkovna stran.

Komisija predlaga naslednjo konkretno pripombo:

k 8. členu:

V 8. členu se doda nova 9. točka, ki se glasi:

"9. od storitev zavarovalnih posrednikov in zastopnikov, ki ne presegajo višine 100.000 evrov letnega prometa."

Obrazložitev:

Pri poslovnem subjektu, ki prejme letno 100.000 evrov provizij, bo znašal letni davek na storitve 6500 evrov. Stroški računovodskih storitev se bodo na letni ravni povišali za približno 7220 evrov zaradi dodatnih vknjižb, vodenja evidenc in obračunov, kar pa je v nasprotju s koalicijskimi obljubami glede odprave administrativnih ovir v gospodarstvu in omogočanja enostavnejšega poslovanja malih poslovnih subjektov.

Dodatni stroški poslovanja na račun obračunavanja in plačevanja davka na te storitve bodo povzročali nižji poslovni dobiček in osnovo za obračun davka iz dejavnosti zasebnikov in pravnih oseb, s tem pa posledično manj davka iz obeh virov. Hkrati pa se bo pri obeh vrstah poslovnih subjektov zmanjšala tudi osnova za plačilo prispevkov za socialno varnost.

Posebna davka na storitve zavarovalnih posrednikov in zastopnikov se ne bo dalo prevaliti na

končnega potrošnika, kar pomeni, da bo neposredno bremenil prihodke z naslova provizij in povzročal dodatne likvidnostne motnje pri poslovanju teh subjektov.

Ker davek ne bo del sistema DDV, zavezanci ne bodo imeli pravice do uveljavljanja vstopnega DDV, saj je z vidika sistema DDV posredovanje in zastopanje v zavarovalniških poslih storitev, ki je oproščena DDV.

Alojz Kovšca, l.r.
podpredsednik

Mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2L) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje

M n e n j e k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2L) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na 10. izredni seji 26. novembra 2012 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (ZDoh-2L), ki ga je v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona podpira ob pogoju, da bodo pripombe in predlogi komisije vključeni v zakonski predlog in sprejeti v nadaljevanju zakonodajnega postopka.

Komisija podpira intenco zakona, ki je v administrativni razbremenitvi zavezancev za plačilo davka in poenostavitvi davčnega poslovanja fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost. Zavzema se za pregledno in stimulatивно davčno obravnavo, ki bo spodbujala k odločitvi zavezancev za vstop v sistem pavšalne obdavčitve in posledično pomenila zmanjšanje sive ekonomije.

Komisija ob pozitivni naravnosti novele zakona (administrativna razbremenitev, cedularna obdavčitev dohodka iz oddajanja premoženja) opozarja na pomanjkljivost, saj v zakonskem predlogu ni zajet koncept, ki bi v večji meri stimuliral uspešne in kaznoval manj uspešne gospodarske subjekte. Poiskati bi bilo potrebno mehanizme, ki bi stimulirali zavezance, da se skoncentrirajo na opravljanje tržne dejavnosti, v kateri dosegajo dobre rezultate, in ne na iskanje najoptimalnejših davčnih obravnav.

Cilj zakonodajne spremembe torej ne sme biti le čim bolj ugodna obdavčitev zavezancev, ampak tudi ukrepi, ki bodo spodbujali racionalno in pridobitno obnašanje gospodarskih subjektov. Komisija je mnenja, da je pomanjkljivost zakonskega predloga tudi odsotnost klasificiranja obrti po dejavnostih, ki bi omogočala diferencirano obdavčitev, saj bi dejavnosti, ki so visoko dobičkonosne lahko razmejila glede na tiste, za katerih zagon in obratovanje je potreben večji kapitalski vložek, ter jih ustrezno obdavčila.

Komisija predlaga naslednje konkretne pripombe:

k 4. členu:

V tretjem odstavku 48. člena se znesek "50.000" nadomesti z zneskom "100.000".

Obrazložitev:

Predlagana zgornja višina prometa 50.000 evrov je občutno prenizka za doseganje pozitivnih poslovnih učinkov, ki naj bi jih imel sistem pavšalne obdavčitve. Mikro in mala podjetja bi bila lahko pavšalno obdavčena do višine 100.000 evrov ustvarjenega prometa v zadnjem davčnem letu, kar bi pomenilo občutno poenostavitev in administrativno razbremenitev malih poslovnih subjektov, kar je popolnoma v skladu s koalicijsko pogodbo. Primerjalni izračuni kažejo, da bi pavšalna obdavčitev do 100.000 evrov letnega prometa imela pozitivne posledice za oživitev gospodarskih aktivnosti in tudi pozitivne proračunske učinke.

K 7. členu:

V prvem odstavku se besedilo "70 % prihodkov« nadomesti z besedilom "80 % prihodkov".

Drugi in tretji odstavek 59. člena se ne črtata, ampak ohranita. V obeh odstavkih se besedilo "70 % ustvarjenih prihodkov" nadomesti z besedilom "90 % ustvarjenih prihodkov".

Obrazložitev:

Ker v predlaganih 70 % normiranih odhodkov ni vključenih prispevkov za socialno varnost, znaša po predlagani pavšalni obdavčitvi davčna osnova kljub višjemu odstotku priznanih normiranih odhodkov v veliko primerih celo več, kot znaša po sedaj veljavni ureditvi. Komisija predlaga, da se odstotek normiranih odhodkov dvigne na 80 %, saj se sicer nekateri mali poslovni subjekti morda ne bi odločili za pavšalni sistem obdavčitve, ker tudi iz 30 % davčne osnove izhaja še vedno previsoka davčna obveznost, ki je zavezanci v teh časih ne morejo plačevati. Pri tistih mikro in malih podjetjih, ki bi zmogli plačevati višjo davčno obveznost zaradi odločitve za pavšal, bi imel predlog pozitiven psihološki učinek zaradi manj administrativnega in večje davčne varnosti, in hkrati pozitiven finančni učinek za državo. Glede na slabo poslovno in finančno stanje nosilcev dejavnosti s področja domače in umetnostne obrti se predlaga, da se tem subjektom prizna višje, 90 % normirane odhodke, in se jih na ta način spodbudi za nadaljnje delovanje.

K 35. členu:

V 135.a členu se število "20 %" nadomesti s številom "15 %".

Obrazložitev:

Predlagano proporcionalno stopnjo obdavčitev je potrebno zmanjšati iz 20 % na najmanj 15 % in jo tako izenačiti s tisto, ki bo veljala leta 2015 pri pravnih osebah. V nasprotnem primeru je potrebno ohraniti progresivno obdavčitev pavšalno ugotovljene osnove za davek iz dejavnosti z možnostjo uveljavljanja vseh dohodninskih davčnih olajšav, saj bodo sicer ravno mikro in mala podjetja, ki se bodo odločila za pavšalno obdavčitev, najvišje obdavčena.

Alojz Kovšca, l.r.
podpredsednik

Mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2I) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2I) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na 10. izredni seji 26.

novembra 2012 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2I), ki ga je v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona podpira ob pogoju, da bodo pripombe in predlogi komisije vključeni v zakonski predlog in sprejeti v nadaljevanju zakonodajnega postopka.

Komisija se strinja, da mora biti cilj ureditve glede obdavčitve plačil za storitve na viru transparentna določitev dohodka, ki ima vir v Sloveniji. Namen tega dela novele zakona je obdavčitev plačil za storitve pri tistih plačilih, ki so problematična v smislu možnosti izogibanja davku, po mnenju komisije pa je natančna uvedba pravil proti davčnim utajam in sankcioniranju le-teh nujna.

Uvajanje ureditve, ki upošteva normirane odhodke ima po mnenju komisije številne pozitivne učinke, vendar pa se komisiji zastavlja vprašanje zakaj nekatere specifične dejavnosti, v katerih se prepleta javno z zasebnim (zdravstvena, zobozdravstvena dejavnost) niso v smislu obdavčitve posebno obravnavane.

Komisija predlaga naslednji konkretni pripombi:

k 5. členu:

1.V 67. b členu se besedilo "50.000 evrov" nadomesti z besedilom "100.000 evrov".

Obrazložitev:

Predlagana zgornja višina prometa 50.000 evrov je občutno prenizka za doseganje pozitivnih poslovnih učinkov, ki naj bi sistem pavšalne obdavčitve imel.

2. V 1. odstavku 67. e člena se številka "70" nadomesti s številko "80".

Obrazložitev:

Odstotek normiranih odhodkov naj se dvigne na 80 odstotkov, saj je moč ugotoviti, da se nekateri mali poslovni subjekti morda ne bi odločili za pavšalni sistem obdavčitve, ker tudi iz 30 odstotne davčne osnove izhaja še vedno previsoka davčna obveznost, ki je zavezanci v teh časih ne zmorejo plačevati.

Alojz Kovšca, l.r.
podpredsednik

Poročilo Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Problematiki nadaljnega delovanja Hiše hospica

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je, na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US), oblikovala naslednje

Poročilo k Problematiki nadaljnega delovanja Hiše hospica

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 74. seji 21. 11. 2012 in njenem nadaljevanju 23. 11. 2012 obravnavala problematiko nadaljnega delovanja Hiše hospica, na podlagi pobude podpredsednika komisije mag. Petra Požuna.

Slovensko društvo Hospic, pod okriljem katerega deluje Hiša hospica, je na podlagi sklepa

upravnega odbora društva, zaradi velikih finančnih težav napovedalo zaprtje hiše, če jim v prehodnem obdobju do jeseni leta 2013, ko naj bi na podlagi napovedane vključitve v Nacionalni program socialnega varstva, lahko kandidirali za pridobitev ustrezne koncesije, ne bodo mogli zagotoviti ustreznih finančnih sredstev. Brez novega vira financiranja ali povečanega vira donacij namreč ne bodo mogli nadaljevati z opravljanjem svoje dejavnosti, saj trenutno že beležijo izgubo v višini 100.000 evrov v prvih devetih mesecih letošnjega leta.

Komisija se je, poleg stališča Slovenskega društva Hospic, seznanila tudi s stališčem Mestne občine Ljubljana, Zveze društev upokojencev Slovenije, Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji, pisnim stališčem Varuha človekovih pravic Republike Slovenije ter obeh pristojnih ministrstev – Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve ter Ministrstva za zdravje.

Slovensko društvo Hospic je pojasnilo, da skušajo že vse od leta 2007 prepričati pristojni ministrstvi, da gre za obliko oskrbe, ki je nujna in ki ni nek poizkus uvajanja novitet, temveč rezultat 15-letnega dela z več kot 10.000 oskrbovanimi bolniki na domovih. Društvo pri tem poudarja, da Hiša hospica ni primerljiva niti z negovalnim oddelkom v bolnišnici, niti z domovi za ostarele, ker gre za splet storitev, ki vključujejo celovito pomoč tako umirajočemu kot njegovim sorodnikom. Hkrati pa struktura oskrbovancev v Hiši hospica kaže na to, da po večini oskrbujejo ljudi, ki so mlajši od 65 let, zato tudi s tega vidika tovrstne rešitve niso sprejemljive.

Umiranje ni zgolj medicinski proces, ampak veliko več, zato v Hiši hospica ne zagotavljajo zgolj samo psihosocialne opore, ampak posamezniku in njegovi družini zagotavljajo celovite storitve, in zato so v ekipo za oskrbo vključeni tudi zdravniki in medicinske sestre. V Hiši hospica omogočajo ljudem, da na njim zaželeni način dostojno zaključujejo svoje življenje v krogu svojih bližnjih, če jih imajo, v nasprotnem primeru pa s pomočjo prostovoljcev, ki v tem primeru nadomeščajo socialno mrežo posameznika. Društvo pri tem zavrača očitke o pretirano visokem standardu oskrbe, ki ga zasledujejo. Pojasnjujejo, da gre za normalen standard hospica, ki je primerljiv z drugimi hišami hospica in ki omogoča 24-urno oskrbo in neomejene stike s sorodniki ali prostovoljci.

Hiše hospica delujejo v vseh evropskih državah in so pomembne v fazi, ko bivanje doma za umirajočega posameznika ni možno in ko hkrati njegovo bivanje v bolnišnici ni več zaželeno. Rešitve torej ni možno iskati zgolj v smeri transformiranja dejavnosti hospica v negovalne oddelke, niti v oblike domov za ostarele. Tako društvo kot Zveza društev upokojencev poudarjajo, da gre za model, ki bi lahko služil za usposabljanje zaposlenih v bolnišnicah in domovih za ostarele ter prostovoljcev za človeški odnos do umirajočih.

Kot ključni problem neurejenega statusa društvo Hospic vidi zelo omejeno iskanje rešitev s strani obeh ministrstev – poudarjeno medicinskih s strani Ministrstva za zdravje in pretirano institucionaliziranih s strani Ministrstva za delo. Rešitve se torej iščejo zgolj v kontekstu forme, namesto da bi se upoštevale celotne vsebine dejavnosti Hiše hospica in dejstvo, da gre za društveno obliko delovanja, česar v Slovenskem društvu Hospica ne želijo spreminjati. Glede na to, da gre pri Hiši hospica za čisto specifičen koncept oskrbe, bi bilo ključno tudi k iskanju rešitev pristopiti multidisciplinarno.

Hiša hospic na leto potrebuje za celotno delovanje približno 450.000 evrov, medtem ko trenutno skušajo pridobiti sredstva v višini 220.000 evrov za pokritje stroškov zdravstvenih storitev, ki naj bi se jim sicer zagotovila s strani Zavoda za zdravstveno zavarovanje že v letu 2010, ko jim je bilo ponujeno sodelovanje z negovalno bolnišnico Sežana. Primerjava z načini financiranja tovrstnih hiš po Evropi pokaže, da je način financiranja v veliki meri odvisen od njihovega specifičnega sistema zdravstva in sociale, a so povsod udeležene pri financiranju njihovega delovanja zdravstvene zavarovalnice, hkrati pa države prispevajo tudi nek delež loterijskih sredstev. Preostala sredstva pa hiše hospica pridobivajo na donacijski način ali preko fundacij.

V zvezi z vključitvijo Slovenskega društva Hospic v Nacionalni program paliativne oskrbe, ki se s strani Ministrstva za zdravje omenja kot ustrezna pravna podlaga za pridobitev ustreznega statusa, društvo pojasnjuje, da je aktivno sodelovalo pri pripravi obstoječega nacionalnega programa, bilo

tudi v fazi priprave osnutka programa v okviru ministrstva vseskozi zapisano med izvajalci paliativne oskrbe, potem ko je predlog programa prišel v fazo obravnave na vladi, pa neutemeljeno v celoti izločeno iz teksta. To jim je posledično onemogočilo, da bi se v katerikoli statusni obliki uvrstili med izvajalce paliativne oskrbe, s tem pa so izginile tudi možnosti pridobivanja finančnih sredstev.

Fundacija za financiranje invalidskih organizacij (FIHO) poudarja, da aktivno participira pri so-financiranju Slovenskega društva Hospic, v preteklih 14 letih so tako so-financirali društvo v skupni višini 1.997.099 evrov (za delovanje, programe in naložbe), od tega v letu 2011 čez 167.000 evrov in v letu 2012 čez 150.000 evrov. Ker lahko FIHO v skladu s svojimi akti sofinancira samo programe humanitarnih organizacij, ki rešujejo socialne stiske posameznikov, se ne morejo vključiti v so-financiranje zdravstvenega dela programa, ki ga izvaja društvo Hospic. FIHO je sicer letos iz naslova povečanih sredstev od koncesijskih dajatev že dvakrat do-financiral društvo Hospic, potrjen pa je tudi že aneks za nakazilo dodatnih 9.000 evrov, kar pa vseeno ne bo zadoščalo za pokritje negativnega finančnega stanja Hiše hospica. Kot dodatno možnost sicer FIHO navaja tudi rezervna finančna sredstva FIHO v višini 1 % od letošnjega razpisa za humanitarne organizacije, za katera bo lahko društvo prav tako kandidiralo.

Zveza društev upokojencev Slovenije je opozorila na to, da je potrebno na področju socialnega in zdravstvenega varstva zagotoviti pluralnost programov in njihovo kvaliteto, tudi na področju oskrbe v času umiranja. Zato potrebujemo vse oblike - tako bolnišnično skrb, varstvo v domovih za ostarele, pomoč na domu kot tudi Hišo hospica, katerih financiranje naj bo transparentno urejeno. Posebej so poudarili izobraževalno vlogo, ki bi jo lahko predstavljala Hiša hospica, ko bo enkrat zaživel sistem dolgotrajne oskrbe, v okviru katerega bo veliko več ljudi umiralo doma in temu primerno bodo prostovoljci in negovalke potrebovali tudi tovrstna specifična znanja.

Varuhinja človekovih pravic je v svojem pisnem stališču pojasnila, da z zaskrbljenostjo spremlja napovedano zaprtje Hiše hospica. Kot razlog za neurejeno stanje je navedla odpoved medresorskega sodelovanja ali usklajevanja in pozvala oba pristojna ministra, da najdeta ustrezno rešitev za obstoj hiše. Predlagala je tudi, da oba hkrati obiščeta Hišo hospica in pri tem ponudila, da se jima pridruži. Poudarila je tudi, da gre za vprašanje načina ohranjanja človekovega dostojanstva, ki ga zagotavljajo hiše hospica po celem svetu.

Komisija se je seznanila tudi s stališči obeh pristojnih ministrstev. Pri tem je Ministrstvo za zdravje pojasnilo, da je v preteklih letih izvajalo številne aktivnosti na področju reševanja problematike, da so pri tem konstruktivno sodelovali z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve ter iskali različne načine za umestitev Hiše hospica v sistem, a žal do realizacije ni prišlo. Pri tem je bilo pojasnjeno, da so si prizadevali za iskanje sistemskih rešitev, ob upoštevanju načela vključevanja novega programa v sistem zdravstvenega varstva na način, da morajo biti storitve tega programa dostopne za vse. Kot konkretno rešitev so navedli poizkus, ko so konec leta 2009 postavili standard in določili izvajalca na sekundarnem nivoju (bolnišnica Sežana), ki je bil pripravljen prevzeti vlogo pomoči zdravstvene nege v hiši Hospic. Društva kot takega namreč po besedah ministrstva ni moč vključiti v sistem zdravstvenega varstva na sekundarnem nivoju, torej na nivoju bolnišnic. V skladu z navedenim so bila zagotovljena sredstva, vodstvo društva Hospic pa naj takrat zagotovilo, da bodo preizkusili ustreznost rešitve. Do realizacije projekta ni prišlo, ker sta oba izvajalca ugotovila, da pod danimi pogoji ne bosta mogla sodelovati.

V nadaljevanju je nato ministrstvo preverjalo ostale možnosti umestitve Hiše hospica v zdravstveni sistem in pri tem ugotovilo, da je zdravstveni del programa Hiše hospica možno umestiti v sistem zgolj preko nekega koncesijskega razmerja, v določenem deležu, kot to velja v konceptualno zasnovanem institucionalnem varstvu. Temu primerno je bilo tudi Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve pripravljeno vključiti ta koncept v Nacionalni program socialnega varstva, posledično pa bi bila po pridobitvi koncesij Hiši hospica zagotovljena ustrezna sredstva za delovanje.

Ministrstvo za zdravje je poudarilo, da je bil program paliativne oskrbe sprejet v letu 2010, zato še ne dosegamo primerljivega nivoja z drugimi državami, ki pa so prav tako ta koncept v svoje sistem

vključevale počasi, skozi desetletja. Trenutno naj bi že imeli dobre rešitve, dobre paliativne time, obravnavo v neakutnih bolnišnicah (posebne sobe, namenjene umiranju) in time, ki delujejo iz bolnišnic in pomagajo umirati ljudem v domačem okolju (primer zgornje Gorenjske regije). Cilje je torej sistemska umestitev in dostopnost storitev paliativne oskrbe za vse.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je prav tako poudarilo, da so zadnji dve leti iskali ustrezne rešitve, a jih, med drugim tudi zaradi pravne praznine in ostalih ovir, niso našli. Ministrstvo naj bi zato skušalo Slovenskemu društvu Hospic prisluhniti preko drugih programov socialnega varstva, v okviru katerega ministrstvo na podlagi sklenjene pogodbe društvu sofinancira 5-letni program spremljanja umirajočih in njihovih svojcev na terenu, v okviru psihosocialne oskrbe. Kot ustrezno rešitev za Hišo hospica predlagajo podelitev koncesije, vendar za to še nimajo ustrezne pravne podlage. Slednjo naj bi namreč predstavljal Nacionalni program socialnega varstva, ki pa še vedno ni bil sprejet (sprejem se napoveduje za začetek prihodnjega leta). V omenjeni program naj bi ministrstvo zapisalo poseben cilj, prilagojen Hiši hospica. Cilj naj bi se glasil: »Kratkotrajne namestitve v institucijah. Zagotoviti 1500 mest za starejše od 65 let in za vse odrasle osebe z napreduvalno oziroma kronično neozdravljivo boleznijo do konca življenja«. Slednji naj bi predstavljal podlago za prijavo na podelitev koncesije društvu Hospic za delovanje Hiše hospica.

Po besedah ministrstva pa obstaja tudi dodatna možnost, da se v okviru programov socialnega varstva društvu Hospica prijavi na redni razpis za leto 2013, vendar zgolj v okviru psiho-socialnega dela programov, saj Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve s svojim razpisom ne more pokrivati tistega dela delovanja Hiše hospica, ki zajema zdravstvene storitve. Pri tem v Hiši hospica opozarjajo, da so omenjeni razpisi pripravljeni tako, da se oni lahko prijavijo samo pod rubriko »razno«, skupaj z organizacijami, ki se ukvarjajo z begunci, zaporniki itd. Napovedali so tudi sestanek v pričetku naslednjega tedna med obema ministrstvoma, Mestno občino Ljubljana in Slovenskim društvom Hospic, na katerem naj bi iskali rešitve za financiranje Hiše hospica v decembru 2012.

Mestna občina Ljubljana, ki je v osnovi zagotovila sredstva za investicije v gradnjo in potrebno infrastrukturo Hiše hospica, si že od vsega začetka prizadeva, da bi se uredilo financiranje Hiše hospica, zato so bili tudi pobudniki številnih sestankov s pristojnimi ministri in županom. Njihov interes je, da se ohrani namen delovanja, za katerega je bila Hiša hospica tudi zgrajena, torej za namen izvajanja dejavnosti društva Hospic. Opozarjajo, da so rešitve, ki so bile predstavljene s strani obeh pristojnih ministrstev oblikovane že pred dvema letoma, ampak rezultatov še vedno ni. Prav tako v osnutku Nacionalnega programa nikjer niso zaznali določb, ki bi ustrezale Hiši hospica. S strani Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve je bilo pojasnjeno in zagotovljeno, da je bil zgoraj omenjeni cilj kratkotrajnih namestitev na področju institucionalnega varstva kronično bolnih in umirajočih v tekst programa vključen naknadno, v fazi usklajevanja pripomb na nacionalni program. Rok za oddajo slednjih se je sicer iztekel 19. 11. 2012.

V Slovenskem društvu Hospic glede predlogov rešitev ministrstev opozarjajo na to, da so velikokrat razpisni kriteriji ministrstev pripravljeni tako, da je tak unikatni program, kot je njihov, avtomatično izločen iz možnega kroga kandidatov za sredstva. Že sedaj vedo, da v okviru razpisa za koncesije v okviru institucionalnega varstva ne bodo mogli kandidirati, saj delujejo kot nevladna organizacija, zato predlagajo, da se med razvojnimi in eksperimentalnimi programi v okviru novega Nacionalnega programa socialnega varstva odpre nova, 11. skupina programov z nazivom »Mreža skupnostnih programov kratkotrajne namestitve v oskrbnih domovih, specializiranih za oskrbo oseb z napreduvalno kronično oziroma neozdravljivo boleznijo ob koncu življenja«, s čimer bi se omogočila celovita psihosocialna oskrba tako posameznikom kot svojcem, brez starostnih omejitev, ki obstajajo v sistemu institucionalnega varstva. Predlagajo, da bi do leta 2020 ta skupina omogočala namestitve 36 osebam, torej bi to pomenilo tudi možnost odprtja vsaj še dveh sorodnih hiš. Financiranje dela storitev, ki so zdravstvene narave, naj bi se zagotovilo s strani Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Na tak način bi se prisluhnilo svojstveni vsebini, ki jo predstavlja delo Hiše hospica in hkrati ohranilo formo, v okviru katere se program izvaja.

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide ugotavlja, da je način, na katerega pristopa Hiša hospic k oskrbi umirajočega, humana oblika poslavljanja od življenja in v civiliziranih

družbah bi morali tovrstne standarde oskrbe podpirati in jih širiti. Vzorčni primer delovanja Hiše hospica bi se zato lahko uporabil kot podlaga za tovrstno nudenje pomoči v fazi umiranja tudi v drugih delih Slovenije (na primer v Prekmurju, kjer je velik delež starajočega prebivalstva in velik delež razbitih družin, ki ne zagotavljajo skrbi za umirajoče na domu). Še zlasti bi bilo pomembno dati poudarek terapevtskemu delu oskrbe, ki omogoča družinam, da pred smrtjo umirajočega razrešijo morebitna nesoglasja in se ponovno povežejo.

Komisija opaza, da se tematika umiranja neutemeljeno velikokrat odriva na stranski tir ter da je tudi s tega vidika odkrita razprava v družbi o tej zadnji fazi življenja posameznika nujno potrebna, tudi z vidika vzpostavljanja in ohranjanja visokega nivoja civilizacijskih norm. Sodobne pristope, ki obravnavajo umiranje kot del življenjskega ciklusa in ki omogočajo umirajočemu dostojno posklavljanje od življenja, je potrebno podpirati in še naprej razvijati. Trenutno je namreč to področje v okviru zdravstvenega sistema precej neurejeno, saj se poleg nekaj oddelkov v bolnišnicah, ki se s tem ukvarjajo, večina aktivnosti na tem področju izvaja s strani prostovoljcev, sistemskih rešitev pa še vedno ni. Tako se to področje vseskozi odriva na stranski tir, z obrazložitvijo, da se parcialnih področij ne more urejati, ker se čaka na sistemske spremembe.

Komisija na podlagi predstavljenih dejstev poudarja, da se mora storiti vse, da bo Hiša hospica lahko nemoteno nadaljevala s svojo dejavnostjo. Pri tem ugotavlja, da je trenutni pristop k reševanju s strani obeh ministrstev izrazito birokratsko omejen in da očitno niso pripravljeni razmišljati in iskati kratkoročne rešitve, ki so nujno potrebne za zagotovitev kontinuitete delovanja Hiše hospica. Komisija zato v zvezi s pristopom ministrstev, da je potrebno urejati področje izključno sistemsko, brez izjem, opozarja na to, da takšen pristop pomeni razgradnjo sistema, v obravnavanem primeru pa to, da bo Hiša hospic morala prenehati s svojim delovanjem, s tem pa bodo uničene izvrstne podlage in primer dobre prakse na tem področju. Če se nek pristop uvaja na novo, ni smiselno pričakovati, da se ga bo takoj generalno in naenkrat uvedlo po celi državi, ampak bi se ga moralo z vidika spoštovanja novih, dobrih praks, obravnavati kot izjemo, ki terja medsektorski pristop.

Komisija opozarja tudi na dejstvo, da je bil z investicijo v infrastrukturo, ki jo je izvedla MOL, opravljen najbolj zahteven in finančno najbolj obremenjujoč projekta ter da je sedaj odprto zgolj vprašanje ustrezne umestitve v sistem financiranja s strani države in torej načina zagotavljanja nadaljevanja izvajanja dobro delujočega programa, ki ga izvajajo usposobljeni timi ljudi.

Komisija v zvezi s predlogom Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, da se kot ustrezna rešitev za Hišo hospica v Nacionalni program socialnega varstva vključi nov cilj kratkoročnih namestitvev oseb z napredovalno oziroma kronično neozdravljivo boleznijo do konca življenja opozarja tudi na to, da se z njim nesmiselno omejuje zgolj na odrasle, saj bi takšno oskrbo potrebovali tudi otroci. Poleg tega, da gre za predlog rešitve, ki trenutno Hiši hospica ne predstavlja izhoda iz obstoječe situacije. Lahko pa predstavlja rešitev na dolgi rok, če bo resnično izvedena.

Komisija na podlagi dejstva, da je trenutno zaradi manjka ustreznih rešitev s strani države, Hiša hospica v veliki meri odvisna predvsem od donacij, ki so trenutno po večini prejete s strani posameznikov, ki se zavedajo pomena možnosti dostojnega umiranja. Pri tem Slovensko društvo Hospica ocenjuje, da glede na trenutno stanje družbe več kot 10 % sredstev z donacijami ne bi mogli zbrati. Komisija je zato pozvala k aktivnemu vključevanju gospodarstva v proces doniranja Hiši hospica. Kot možne donatorje je izpostavila farmacevtska podjetja.

Komisija ugotavlja, da sta pristojni ministrstvi že dlje časa seznanjeni s problematiko, a da v vsem tem času še vedno niso bili sprejeti ukrepi, ki bi omogočili ustrezno umestitev Hiše hospica v sistem socialnega in zdravstvenega varstva. Komisija je zato pričakovala, da bosta pristojni ministrstvi končno podali pragmatične predloge za takojšnjo rešitev problematike in da ne bosta zgolj navajali neuspele rešitve in razloge, zakaj to področje še vedno ostaja neurejeno. Tudi zato je pozvala pristojni ministrstvi, da ji do petka, 23. 11. 2012, predložita pragmatične in konkretne predloge rešitev s takojšnjim učinkom.

Komisija je nato, v skladu z mnenjem, da bi bilo potrebno napore hkrati usmeriti v iskanje

pragmatičnih rešitev za kratkoročno enoletno obdobje, ki bi omogočile neprekinjeno nadaljnje delo Hiše hospica, kot tudi v iskanje dolgoročnih sistemskih rešitev, po opravljeni razpravi oblikovala sledeče *s k l e p e*:

1. Komisija se je seznanila s problematiko nadaljnjega delovanja Hiše hospica in izraža nezadovoljstvo nad odnosom, ki so ga državne institucije izkazale do delovanja edine takšne ustanove v Sloveniji.

2. Komisija poziva Ministrstvo za zdravje in Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, da, v sodelovanju z Mestno občino Ljubljana, nemudoma pristopita k procesu medresorskega sodelovanja, v katerem naj se:

a) najkasneje do konca leta 2012 uredi finančni status delovanja Hiše hospica na način, da se ji bodo takoj zagotovila nujno potrebna finančna sredstva za nadaljevanje delovanja oskrbe umirajočih in podpora njihovim svojcem.

b) čim prej omogoči Hiši hospica pridobitev koncesije, ki bo predstavljala trajno podlago za pridobitev javnih finančnih sredstev na podlagi prijav na razpise.

3. Komisija poziva Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, da v prihodnje Hišo Hospica vključi v nacionalni program socialnega varstva, Ministrstvo za zdravje pa, da jo vključi v nacionalni program paliativne oskrbe.

4. Komisija poziva Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in Ministrstvo za zdravje, da do petka, 23. 11. 2012, do 10. ure Komisiji za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide predložita konkretne predloge rešitev obravnavane problematike.

V skladu s četrtim sklepom komisije se je obravnava problematike nadaljnjega delovanja Hiše hospica (2. točka dnevnega reda 74. seje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide) nadaljevala v petek, 23. 11. 2012.

Komisija se je v nadaljevanju seje seznanila s konkretnim predlogom kratkoročne rešitve Ministrstva za zdravje. Slednje je, v soglasju z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve, predlagalo, da se začasno situacija reši tako, da se Slovensko društvo Hospic o sofinanciranju tistega segmenta programa dela Hiše hospica, ki se nanaša na zdravstveno nego in ki trenutno predstavlja velik del finančnega problema Hiše hospica, dogovori z Bolnišnico Sežana. Slednje je sicer že bilo predlagano v letu 2010, a projekt ni bil izveden, zato sredstva, ki so sicer v zdravstveni blagajni bila zagotovljena, niso bila izkoriščena. Ministrstvo za zdravje bo zato omenjeno rešitev, torej zagotovitev ustreznih sredstev na podlagi sodelovanja z Bolnišnico Sežana, predlagalo tudi v Splošnem dogovoru za leto 2013.

Ministrstvo za zdravje je hkrati pojasnilo, da bo pridobilo mnenje Razširjenega strokovnega kolegija za zdravstveno nego o strokovnih izhodiščih in standardih zagotavljanja hospic oskrbe in temu primerno pripravilo standard v okviru zdravstvene dejavnosti, ki bo zagotavljal enake pravice in enako kakovostno in strokovno izvajanje za vse, ki tako oskrbo potrebujejo. Kot končno rešitev pa je ministrstvo ponovno navedlo pridobitev koncesije za kratkotrajne namestitve, predvidoma v drugi polovici leta 2013 in na podlagi vključitve posebnega cilja v Nacionalni program socialnega varstva. Slednje je potrdilo tudi Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Predstavnice Hiše hospica so izrazile pripravljenost na tovrsten dogovor. Pri čemer so opozorile na nujnost upoštevanja specifik delovanja Hiše hospica in že leta 2010 ugotovljenih področij nekompatibilnosti pristopov k oskrbi, ki izhajajo iz dejstva, da gre na eni strani za institucionalizirano obliko nege in oskrbe, na drugi pa za oskrbo po načelih hospica. Ob tem so opozorile zlasti na razlike v samem principu delovanja obeh ustanov in tudi na različne zahteve glede standarda oskrbe, ki lahko močno vplivajo na obseg storitev in v končni fazi zahtevajo popolno spremembo načina dela Hiše hospica. Glede na to, da je bil leta 2010 standard v prej omenjenem dogovoru o sodelovanju z Bolnišnico Sežana fiksno postavljen, je bilo izraženo upanje

o možnosti ponovnega dogovora o njegovi vsebini tekom tokratnih dogovorov.

Izražena je bila tudi želja, da bi se morebiti iskalo tovrstnega izvajalca na sekundarnem nivoju bližje Hiši hospica, torej v ljubljanski regiji. Ponovno je bila poudarjena tudi nujnost ustrezne umestitve Hiše hospica v sistem socialnega varstva, na podlagi napovedane vključitve v Nacionalni program socialnega varstva – ustrezna umestitev bi v tem primeru pomenila, da se oblikuje Hiši hospica in podobnim programom primerna skupina programov (predlagana nova 11. skupina programov z nazivom »Mreža skupnostnih programov kratkotrajne namestitve v oskrbnih domovih, specializiranih za oskrbo oseb z napredovalno kronično oziroma neozdravljivo boleznijo ob koncu življenja) ter da se pri razpisnih kriterijih zagotovi, da zanje ne bodo izključujoči.

Ministrstvu sta v zvezi z izpostavljenimi dvomi zagotovili, da se bodo tekom dogovorov iskale najustreznejše rešitve, tako glede definiranja modela izvajanja oskrbe, ki bo ustrezal Hiši hospica, ponujene rešitve povezovanja z negovalno bolnišnico Sežana kot tudi glede oblikovanja ustreznih definicij programov in razpisnih kriterijev v okviru socialnega varstva.

Komisija je ob zaključku razprave sprejela sledeča *dodatna sklepa*:

1. Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide izraža zadovoljstvo nad izkazano pripravljenostjo pristojnih ministrstev za takojšnje reševanje situacije, na kar kaže ponujena možnost za ugoden dogovor o sodelovanju Hiše hospica z Bolnišnico Sežana v prehodnem obdobju do konca leta 2013.
2. Komisija poziva Vlado Republike Slovenije oziroma pristojni ministrstvu, da pri konkretnjših dogovorih v okviru predlaganega sodelovanja Hiše hospica in Bolnišnice Sežana ohranita tripartitni mediatorski način pogajanj - odigrata naj vlogo moderatorjev in zagotovita, da bo končna vsebina dogovora sprejemljiva za obe strani.

Boris Šuštaršič, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve na k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzajemnem priznavanju zaščitnih ukrepov v civilnih zadevah – spremenjeni predlog besedila

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 95/09 – odl. US) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 34. izredni seji 28. 11. 2012 sprejela naslednje

M n e n j e k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzajemnem priznavanju zaščitnih ukrepov v civilnih zadevah – spremenjeni predlog besedila

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na 34. izredni seji 28. 11. 2012 obravnavala Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzajemnem priznavanju zaščitnih ukrepov v civilnih zadevah – spremenjeni predlog besedila, ki ga je Državnemu zboru na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije (Uradni list RS, št. 34/04, 43/10 in 107/10) posredovala Vlada Republike Slovenije.

Člani komisije so bili seznanjeni, da Republika Slovenija pozdravlja cilj predloga uredbe in meni, da je nujno zagotoviti celoten pravni okvir za čezmejno zaščito žrtev. Slovenija podpira odpravo

eksekvatures in uvedbo potrdila, saj bo s tem postopek priznavanja zaščitnih ukrepov močno poenostavljen.

Člani komisije ugotavljajo, da je predlog uredbe bil izdan 20. 5. 2011 in predstavlja del zakonodajnega svežnja za okrepitev pravic žrtev v Evropske unije. Temelji na predlogu Evropske odredbe o zaščiti iz leta 2010 (EPO, ki sedaj ureja kazenske zaščitne ukrepe). Člani komisije podpirajo hiter in učinkovit mehanizem za zagotovitev, da država članica, v katero se ogrožena oseba preseli, brez kakršnihkoli vmesnih formalnosti (odprava eksekvatures) prizna civilni zaščitni ukrep, ki ga je izdala prva država članica. Uvaja se standardizirano potrdilo, ki vsebuje vse informacije o izrečenem zaščitnem ukrepu, ki so pomembne za priznavanje in po potrebi za izvrševanje. Potrdilo bo izdal pristojni organ prve države članice na zahtevo zaščitene osebe, ki bo nato vzpostavila stik s pristojnimi organi druge države članice in jim predložila potrdilo. Oseba, ki povzroča tveganje, pa bo uradno obveščena o geografski razširitvi zaščitnega ukrepa v tuji državi in seznanjena z omejitvami, ki jih tako priznanje prinaša.

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je soglasno sprejela m n e n j e, da podpira Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzajemnem priznavanju zaščitnih ukrepov v civilnih zadevah – spremenjeni predlog besedila.

Vincenc Otoničar, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport k Predlogu zakona o elektronskih komunikacijah (ZEKom-1) – druga obravnava

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela

M n e n j e k Predlogu zakona o elektronskih komunikacijah (ZEKom-1) – druga obravnava

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 5. izredni seji 30.11.2012 obravnavala Predlog zakona o elektronskih komunikacijah (ZEKom-1), ki ga je v obravnavo v Državni zbor predložila Vlada.

Komisija predlog zakona podpira.

Predstavnik predlagatelja je predstavil cilje in namen zakona. Temelji razlog je prenos spremenjenih določb evropskega regulativnega okvira s področja elektronskih komunikacij v nacionalno zakonodajo. Poudaril je, da je čimprejšnji sprejem zakona pomemben z vidika dveh vloženih tožb proti RS pred Sodiščem EU zaradi nesprejetja predpisov, potrebnih za prenos zadnjih dveh tozadevnih direktiv. Z novim zakonom želi Vlada obenem tudi izboljšati veljavno nacionalno zakonsko ureditev v delu, za katerega je praksa pokazala, da je to potrebno. Namen zakona je pospeševanje razvoja elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev v RS ter s tem razvoja gospodarstva in informacijske družbe, razvijanje notranjega trga EU in uveljavljanje interesov njenih državljanov. Z zakonom se želi zagotoviti učinkovito konkurenco na trgu elektronskih komunikacij, uporabo radiofrekvenčnega spektra in elementov oštevilčenja, univerzalno storitev in varstvo pravic uporabnikov, vključno z uporabniki invalidi in uporabniki s posebnimi socialnimi potrebami, pravico do komunikacijske zasebnosti uporabnikov javnih komunikacijskih storitev ter učinkovitejše varstvo potrošnikov na področjih zasebnosti in varstva podatkov.

V pripravi predloga zakona je sodelovala strokovna in druga zainteresirana javnost. V razpravi, v kateri so poleg članov komisije in predstavnikov Vlade sodelovali še predstavniki izvajalcev

elektronskih komunikacij iz Združenja za informatiko in telekomunikacije pri GZS (v nadaljevanju: Združenje) in APEK, je bilo izpostavljeno mnenje predstavnikov izvajalcev, da so bile v vladnem medresorskem usklajevanju spremenjene nekatere rešitve, predhodno že dogovorjene me njimi in pripravljavci zakona. Izpostavljene pa so bile tudi nekatere dileme glede pooblastil in odgovornosti investitorjev oziroma izvajalcev in končne zaščite uporabnikov ter vloge oziroma pooblastil agencije, pristojne za izvajanje in nadzor zakona.

Komisija je ugotovila, da je področje, ki ga ureja zakon, zelo široko in raznoliko, in da zakon to široko področje elektronske komunikacije ureja kompleksno ter komplementarno posega tudi na druga področja. V tem smislu in v povezavi s smernicami evropskih direktiv je opaziti, da država razvoju elektronskih komunikacij namenja posebno pozornost in si prizadeva storitve še bolj približati končnemu uporabniku. Člani komisije so izpostavili, da zakon med drugim ureja tudi nekatere pristojnosti in postopke, ki sicer neposredno ne spadajo v njegov vsebinski okvir; kot na primer glede umeščanja v prostor in služnosti, ki je v primeru gradnje javnih komunikacijskih omrežij, financiranih z javnimi sredstvi, na nepremičninah v lasti državne ali lokalne skupnosti, neodplačna in tudi za to področje uvaja celo možnost prisilne služnosti. Ocenili so, da je to eden od primerov tendence, da se temu področju, najsi gre za infrastrukturo v javnem ali zasebnem interesu, omogoči maksimalne ugodne pogoje za razvoj. Ob tej oceni prednostne obravnave področja so razpravljavci opozorili na dosedanje prakso, ko so se tovrstni objekti in naprave postavljale precej voluntaristično, na nezazidljivih zemljišč in brez nadzora, in izrazili skrb, ali bo to področje tudi poslej obravnavano kot področje, na katerem so dopustne tovrstne izjeme. Opozorili so tudi na nekatere določbe glede gradnje omrežij in potrebne infrastrukture v povezavi s prostorskim načrtovanjem na lokalnem nivoju, saj ni povsem opredeljeno razmerje med občinskimi prostorskimi prioritetami in razvojnimi komunikacijskimi prioritetami države na določenem ozemlju. Zato bi bilo treba določene postopke pri pridobivanju dovoljenj oziroma načrtovanja prostora uskladiti. Komisija je podprla rešitev glede usklajevanja gradnje omrežij z drugimi načrtovanimi infrastrukturnimi posegi, kar se sicer po občinah vedno bolj uveljavlja. Obenem je izpostavila vprašanje o enakomernem zagotavljanju javnih sredstev za gradnjo širokopasovnega omrežja ne glede na razvitost določenega okolja in pa, ali je gradnja javnih komunikacijskih omrežij v javno korist tako pomembna, da naj bi imela prostorske prednosti celo pred na primer vrtci, šolami, zdravstvenimi domovi.

Člani komisije so izpostavili vprašanje o prenehanju odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc, če pride do zlorab, ki sicer niso posebej navedene. Vprašanje so navezali na nekatere dosedanje primere povezovanja lastnikov radijskih frekvenc v zaprte skupine, ki so kot tržno bolj konkurenčni otežkočali obstoj in namene samostojnih ter tržno manj zanimivih (bolj lokalno orientiranih) radijskih postaj.

Komisija je opozorila na precejšnja pooblastila agencije v povezavi z njeno neodvisnostjo zlasti glede načina imenovanja sveta agencije in pooblastil njenega direktorja, ki oba imenuje Vlada. Komisija je predlagala, da bi zakon omogočil, da bi bili v svet izvoljeni tudi predstavniki neodvisnih strokovnih združenj.

Državi svetniki so izrazili skrb glede uporabe jezika, saj zaradi strokovnega oziroma tehničnega poimenovanja določenih pojmov zakon uvaja "novotvorbe", pri čemer ni jasno, kakšne naj bi bile kakovostne razlike od že obstoječega načina poimenovanja (npr. "odklopitev" namesto "odklop", "upoštevnih" namesto "upoštevanja vrednih" kot prevod za "relevant" ipd.). Komisija se je dotaknila tudi nomotehnike, in sicer glede zapisa kazenskih določb na koncu zakona. Skladno z novejšo vladno in posredno tudi občinsko prakso bi veljalo razmisliti o bolj uporabni in učinkoviti vključitvi kazni neposredno v določbe, na katere se posamezna kazen nanaša. Še zlasti, ker je ta zakon zelo obsežen, kazenske določbe pa številne.

Komisija je posebej pozitivno ocenila namen zakona, da zagotovi pravico do uporabe naprednih komunikacijskih tehnologij vsem uporabnikom, tudi invalidom. Pri tem pa izpostavila vprašanje, kako bodo država oziroma ponudniki čim prej uresničili ta pomemben zakonski cilj.

Upoštevajoč pripombe Združenja, odgovore predstavnikov Vlade in mnenje Zakonodajne-pravne

službe Državnega zbora komisija predlaga Odboru za izobraževanje, znanost, kulturo, šport in mladino, da omogoči uskladitev oziroma ustrezno dopolnitev vsebine nekaterih določb. Med njimi so to določbe glede kriterijev za postopke pridobivanja mnenj zainteresirane javnosti v primeru nepodeljene radijske frekvence (46. člen), razvrstitve programov v digitalni radijski in televizijski distribuciji (112. člen), okoliščin za resne gospodarske ali operativne težave pri omejitvi ali odkloplitvi iz razlogov na strani naročnika (122. člen), nedefiniranosti oblik zlorab tretjih oseb in stroškov, ki zaradi njih nastanejo (146. člen) in roka, v katerem naj se operaterju dostavi ustno odredbo o zakonitem prestrezanju komunikacij (160. člen).

Dr. Zoltan Jan, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu zakona o ratifikaciji Sprememb 2006 spremenjene Mednarodne konvencije o standardih za usposabljanje, izdajanje spričeval in ladijsko stražarjenje pomorščakov, 1978 (MKSULSP06)

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 95/09 – odl. US) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 34. izredni seji 28. 11. 2012 sprejela naslednje

M n e n j e k Predlogu zakona o ratifikaciji Sprememb 2006 spremenjene Mednarodne konvencije o standardih za usposabljanje, izdajanje spričeval in ladijsko stražarjenje pomorščakov, 1978 (MKSULSP06)

Komisija je obravnavala Predlog zakona o ratifikaciji Sprememb 2006 spremenjene Mednarodne konvencije o standardih za usposabljanje, izdajanje spričeval in ladijsko stražarjenje pomorščakov, 1978 (MKSULSP06), (v nadaljevanju Konvencija STCW) ki ga je Vlada RS posredovala Državnemu zboru v obravnavo in sprejem.

Komisija predlog zakona o ratifikaciji podpira.

Člani komisije ugotavljajo, da Konvencija STCW obravnava na splošno pogoje, ki jih morajo izpolnjevati pomorščaki za opravljanje svojega poklica in še posebne pogoje o usposobljenosti oseb, ki prevažajo nevarne snovi v pomorskem prometu. Usposabljanje ima pomembno vlogo pri varnosti v pomorskem prometu. Ker je Slovenija ratificirala tako temeljno konvencijo kot njene kasnejše spremembe, je utemeljena ratifikacija spremembe iz leta 2006.

Vincenc Otoničar, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu zakona o ratifikaciji Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Bolgarije o izmenjavi in medsebojnem varovanju tajnih podatkov (BBGIMVTP)

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 95/09 – odl. US) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 34. izredni seji 28. 11. 2012 sprejela naslednje

M n e n j e
k Predlogu zakona o ratifikaciji Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Bolgarije o izmenjavi in medsebojnem varovanju tajnih podatkov (BBGIMVTP)

Komisija je obravnavala Predlog zakona o ratifikaciji Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Bolgarije o izmenjavi in medsebojnem varovanju tajnih podatkov (BBGIMVTP), ki ga je Vlada RS posredovala Državnemu zboru v obravnavo in sprejem.

Komisija predlog zakona o ratifikaciji podpira.

Člani komisije so bili seznanjeni, da je obravnavani sporazum potreben, zaradi povečanega informacijskega pretoka med državama ter z njunimi zavezniki v okviru NATO ter partnerji iz Evropske unije. Člani komisije podpirajo, da se zagotovi optimalne pogoje za varovanje izmenjanih tajnih podatkov med državama. Pri varovanju tajnih podatkov je najpomembnejše načelo, da pogodbenici zagotavljata tajnim podatkom iz sporazuma enako raven varovanja kakor svojim lastnim tajnim podatkom enakovredne stopnje tajnosti podatkov.

Vincenc Otoničar, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zagotavljanju pogojev za opravljanje funkcije predsednika republike (ZZPOFPR-A) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje

M n e n j e
k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zagotavljanju pogojev za opravljanje funkcije predsednika republike (ZZPOFPR-A) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na 131. seji 4. 12. 2012 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zagotavljanju pogojev za opravljanje funkcije predsednika republike, ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija podpira predlog zakona.

Predstavnik predlagatelja je uvodoma poudaril, da predlog sledi priporočilu pristojnega delovnega telesa Državnega zbora v smeri priprave predloga zakonskih sprememb in uskladitvi zakonodaje, ki ureja pravice do nadomestila plače po prenehanju funkcije vsem funkcionarje. Na novo se urejajo nekatere pravice, ki pripadajo predsedniku republike, ki mu je prenehala funkcija.

S predlogom se želi na primerljiv način urediti pravica do prejemanja nadomestila plače po prenehanju opravljanja funkcije predsednika republike (nadomestilo se znižuje s 100 odstotkov na 80 odstotkov predsednikove plače). Nadalje je predvideno črtanje določb 20. člena zakona, ki urejajo prejeme predsednika republike, ki mu je prenehala funkcija, po koncu prejemanja nadomestila plače (do teh prejemkov drugi funkcionarji niso upravičeni). Ti prejemki po veljavni ureditvi predstavljajo razliko med plačo (dobičkom) oziroma pokojnino in 80 odstotki plače predsednika republike. Skrajšuje se tudi pravica do pisarniškega prostora, svetovalca in delavca, ki opravlja administrativne in tehnične naloge, ter uporabe službenega vozila z voznikom na največ eno leto. S predlogom zakona se ureja tudi nadzor nad prejetjem nadomestila plače. V razpravi je predstavnik predlagatelja še dodatno obrazložil predlagane rešitve.

Komisija poudarja, da novela zakona z vidika enakovrednega in primerljivega urejanja pravic

funkcionarjev po prenehanju mandata, rešuje problematiko v smeri celovite ureditve. Člani komisije niso imeli pripomb.

Bogomir Vnučec, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o funkcionarjih v državnih organih (ZFDO) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o funkcionarjih v državnih organih (ZFDO) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na 131. seji 4. 12. 2012 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o funkcionarjih v državnih organih, ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija podpira predlog zakona.

Predstavnica predlagatelja je uvodoma poudarila, da se s predlogom sprememb zakona ureja zniževanje nadomestil ter prejetanja nadomestil različnim funkcionarjem: državnim sekretarjem, županom, podžupanom, Informacijskemu pooblaščenču, predsedniku in namestniku KPK, Državni revizijski komisiji. Prav tako pa se urejajo nadzorni mehanizmi glede preprečevanja zlorab glede prejetanja nadomestil. Pri tem se smiselno sledi sistemskim rešitvam iz letošnje novele Zakona o poslancih, katero je Državni zbor sprejel 15. junija 2012, in na njih temelji predlagana reforma nadomestil za funkcionarje, ki jim prenehajo funkcije.

Predlagane so naslednje spremembe: znižanje višine nadomestila s 100 % na 80 % zadnje plače, ki jo je funkcionar prejel;

- potrebna je vloga za nadomestilo z dokazilom, da oseba nima zaposlitve;
- možnost podaljšanja pravice do nadomestila do izpolnitve pogojev za upokojitev;
- oseba ni upravičena do nadomestila, če ji funkcija preneha pred potekom šestih mesecev od potrditve mandata;
- prenehanje pravice do prejetanja nadomestila plače, če se funkcionar pred potekom obdobja, za katerega mu pripada nadomestilo, zaposli, prične opravljati pridobitno dejavnost ali funkcijo ali izpolni pogoje za upokojitev; sankcioniranje glede kršitve v času prejetanja nadomestila plače.

V razpravi je predstavnica predlagatelja z odgovori na zastavljena vprašanja še dodatno obrazložila predlagane rešitve. Člani komisije so na klop prejeli preglednico (sedanje stanje in predlog sprememb) glede sprememb zakonov, ki urejajo pravice funkcionarjev po prenehanju funkcije. Komisija ugotavlja, da predlog sledi prizadevanjem za celovito ureditev ter usklajitev zakonodaje, ki ureja pravice do nadomestila plače vsem funkcionarjem. Člani komisije niso imeli pripomb. Glede na raznolikost funkcij in primerljivost le-teh so nekateri člani komisije izrazili pomislek glede skrajšanega zakonodajnega postopka.

Bogomir Vnučec, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o ustavnem sodišču (ZUstS-B) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje

M n e n j e k Predlogu zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o ustavnem sodišču (ZUstS-B) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na 131. seji 4. 12. 2012 obravnavala Predlog zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o ustavnem sodišču, ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija podpira predlog zakona.

Predstavnik predlagatelja je poudaril, da predlagane spremembe sledijo že sprejetim odločitvam zakonodajne veje oblasti v letošnji noveli Zakona o poslancih glede ureditve pravic poslancev po prenehanju funkcije, in upošteva sklepa pristojnega delovnega telesa Državnega zbora, ki je predlagalo celovito ureditev ter uskladitev zakonodaje, ki ureja pravice do nadomestila plače vsem funkcionarjem.

S predlogi sprememb zakonov se ureja zniževanje nadomestil ter prejemanja nadomestil različnim funkcionarjem, od Računskega sodišča, Ustavnega sodišča do občinskih funkcionarjev, prav tako pa se urejajo nadzorni mehanizmi glede preprečevanja zlorab, ki se nanašajo na prejemanje nadomestil.

Predlog sprememb vsebuje (sprememba 78. člena Zakona o ustavnem sodišču): znižanje višine nadomestil (nekdanjim) ustavnim sodnikom in ustavnim sodnicam po prenehanju njihove funkcije - s 100% na 80%, zadržanje dosedanjega zakonskega roka prejemanja nadomestil - 1 leta, določbo, po kateri naj ustavni sodnik, ki mu preneha funkcija do poteka 1 leta po izvolitvi v Državnem zboru, ne bi prejemal nobenega nadomestila, nadzorne mehanizme, določitev pristojnega organa za odločanje o pravici do nadomestila ter nadzor.

V razpravi je predstavnik predlagatelja še dodatno obrazložili predlagane rešitve.

Komisija soglaša, da morajo biti najvišji funkcionarji posameznih vej oblasti obravnavani v temelju enakopravno in obenem poudarja, da se ustavno določen položaj Ustavnega sodišča in ustavnih sodnikov, v nekaterih pomembnih elementih bistveno razlikuje od nosilcev drugih vej oblasti, zato narekuje do določene mere drugačno ureditev nadomestila plače po prenehanju funkcije.

Bogomir Vnučec, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varuhu človekovih pravic (ZVarCP-A) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje

M n e n j e
k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah
Zakona o varuhu človekovih pravic (ZVarCP-A) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na 131. seji 4. 12. 2012 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varuhu človekovih pravic, ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija podpira predlog zakona.

Predstavnica predlagatelja je uvodoma poudarila, da predlog zakonskih sprememb sledijo uskladitvi zakonodaje, ki ureja pravice do nadomestila plače vsem funkcionarjem po prenehanju mandata. Spremembe in dopolnitev zakonov so potrebne zaradi uskladitve zakonodaje, ki ureja pravice do nadomestila plače za vse funkcionarje.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varuhu človekovih pravic določa:

- čas prejemanja nadomestila znaša za varuha 8 mesecev;
- možnost podaljšanja pravice do nadomestila do izpolnitve pogojev za upokožitev je predlagana za največ šest mesecev;
- vključena je prekrškovna določba glede sankcioniranja kršitev v času prejemanja nadomestila plače.

V razpravi je predstavnica predlagatelja z odgovori na zastavljena vprašanja še dodatno obrazložila predlagane rešitve.

Člani komisije so na klop prejeli preglednico (sedanje stanje in predlog sprememb) glede sprememb zakonov, ki urejajo pravice funkcionarjev po prenehanju funkcije.

Komisija ugotavlja, da Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varuhu človekovih pravic, s katerim na novo ureja pravice varuha po prenehanju opravljanja funkcije, sledi celoviti ureditvi in uskladitvi zakonodaje, ki ureja pravice do nadomestila plače vsem funkcionarjem. Glede na raznolikost funkcij in primerljivost le-teh so nekateri člani komisije izrazili pomislek glede skrajšanega zakonodajnega postopka.

Bogomir Vnučec, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trošarinah (ZTro-1M) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje

M n e n j e
k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trošarinah
(ZTro-1M) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na 10. izredni seji 26. novembra 2012 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trošarinah, ki ga je v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona podpira.

Komisija je kot problematično ocenila določilo, ki ureja prehodno obdobje in enoletni zamik začetka uporabe četrtega odstavka 48. člena ter nove 23. točke prvega odstavka 68. člena zakona. Po mnenju komisije se s tako podaljšanim prehodnim obdobjem za prodajo tobačnih izdelkov nepotrebno izkazuje tujim korporacijam preveliko razumevanje za prilagoditev, ki pa ga domači proizvajalci v drugih primerih pogosto niso deležni v takšni meri.

Alojz Kovšca, l.r.
podpredsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport k Predlogu zakona o dopolnitvah Zakona o šolski prehrani (ZŠolPre-A) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela

M n e n j e k Predlogu zakona o dopolnitvah Zakona o šolski prehrani (ZŠolPre-A) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 62. seji 28. 11. 2012 obravnavala Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o šolski prehrani (ZŠolPre-A), ki ga je v obravnavo v Državni zbor predložila skupina poslancev (prvopodpisana dr. Andreja Črnak Meglič).

Komisija predlog zakona podpira.

Predlog zakona uvaja subvencioniranje šolske prehrane od 1. januarja 2013 do leta po letu, ko bo rast BDP v Sloveniji presegla 2,5 odstotka. Subvencija malice bi se učencem in dijakom zagotovila s progresivno šestrazredno lestvico, vezano na razrede otroškega dodatka. Največja subvencija bi bila 90 odstotkov, najmanjša 15 odstotkov. Predlagateljica je opozorila na nujnost reševanje stiske otrok iz najrevnejših okolij, ki si zaradi svojega socialnega položaja ne morejo privoščiti obroka med poukom. Stanje je poslabšal še "varčevalni" Zakon o uravnoteženju javnih financ je ukinil dodatno subvencijo malice v višini ene šestine za razred, v katerega se uvrščajo družine s povprečnimi mesečnimi prejemki na osebo od 42 do 64 odstotkov neto povprečne plače, ter splošno subvencijo v višini dveh tretjin cene malice. Pričakovani finančni strošek bi bil po prvih izračunih okrog 25 milijonov letno, vendar bo le-ta odvisen od števila prijavljenih upravičencev in organizacije pouka ter dejanskega števila zainteresiranih učencev in dijakov ter ob končni uskladitvi podatkov med šolami in centri za socialno delo celo manjši.

Predstavnici Vlade sta pojasnili, da je za subvencioniranje prehrane v osnovnih in srednjih šolah za leti 2013 in 2014 namenjeno skupaj dobrih 16 milijonov. Dejanska poraba pa bo odvisna od končnega števila prijavljenih oziroma od zbranih podatkov o opravičencih do subvencioniranja. Rešitve bo treba iskati znotraj razpoložljivih sredstev in to tako, da bodo do ustreznih subvencij opravičeni šolajoči se otroci iz najbolj socialno prizadetih okolij, s predlogom novele pa bi bilo potrebnih dodatnih dobrih 9 milijonov. Predlagatelj novele je tudi pripravil amandma k Predlogu zakona o izvrševanju proračunov, s katerim bi manjkajoča sredstva znotraj proračuna prerazporedili in sicer iz postavke Ministrstva za finance na Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo, šport in mladino. Predstavnici pristojnih ministrstev sta opozorili, da sam predlog z navezovanjem subvencij na otroške dodatke posega v sistemski koncept socialnih pomoči po Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Subvencioniranje šolske malice je sicer po Zakonu o šolski prehrani vsebinsko v domeni Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo, šport in mladino, izvajanje pravic z izdajanjem odločb pa v domeni Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Obenem sta še opozorili, da predlog posega v najbolj ogrožene socialne skupine, saj do 4.

razreda niža subvencije za malico najrevnejšim, tistim, ki so sedaj opravičeni do polne subvencije. Sicer pa pristojno ministrstvo pripravlja predlog dodatnega subvencioniranja kosil.

Člani komisije so podprli pobudo zaradi pomembnosti vzgajanja zdravih navad prehranjevanja otrok, zato je treba z vidika zdravega razvoja nujno najti takšne rešitve, ki bodo uveljavile vsaj en obrok v času pouka za vse. Pri iskanju zadovoljivih finančnih rešitev je treba prehrano organizirati tako, da bo prehrana sprejemljiv strošek tako za šolo kot za uporabnike in bodo do ustreznih subvencij opravičeni predvsem tisti, ki so socialno najbolj prizadeti. Subvencije naj bi tudi sledile dejanski zmožnosti lastne sorazmerne participacije upravičencev, saj sta odnos do hrane in določanja prioritet do zdravega načina življenja glede na materialne dobrine del vzgojnega procesa. Svetniki so poudarili, da je treba iskanju rešitev glede sofinanciranja šolske prehrane nameniti več pozornosti. Pomembno je, da se vsaj v osnovnih šolah zagotovi osnovne pogoje za organiziranje malice za vse in da se s tem prepreči enega od vzrokov za razslojevanje, šolajoči mladini pa omogoči vsaj temeljne enakopravne možnosti za bolj zdrav razvoj.

Komisija Odboru Državnega zbora za izobraževanje, znanost, kulturo, šport in mladino predlaga, da se predlog zakona uskladi s konceptom subvencij po Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev in da bi bile do ustreznih subvencij opravičene vse starostne skupine šolajočih se otrok. Komisija tudi podpira amandma predlagateljice predloga zakona v zvezi s povečanjem sredstev za šolsko prehrano.

Dr. Zoltan Jan, l.r.
predsednik